

บทที่ 5

การสร้างตัวตนใหม่ผ่านพื้นที่ร่างกาย: การสร้างความสวยและ “ความเป็นหญิง

ร่างกาย (Body) ทำหน้าที่เป็นแหล่งของข้อมูลที่บ่งบอกเกี่ยวกับตัวตน (Source of Information about the Self) บ่งบอกอัตลักษณ์ทางเพศของคนคนหนึ่งว่าเป็นชายหรือหญิง นั่นคือ ร่างกายจะทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงอัตลักษณ์ (Body as a Signifier of Identity) (Bischoff 2011: 118) แต่อย่างไรก็ดี Judith Butler มองว่าร่างกายมิใช่สิ่งซึ่งเป็นตัวระบุ/บ่งชี้คุณลักษณะได้ด้วยตัวของมันเอง (Self-Identity) แต่ร่างกายเป็นเพียงวัตถุรองรับความหมาย (Meaning) และเป็น “พื้นที่” ของการแสดงเพศสภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น เพศภาวะจึงมิใช่การสร้างบทบาททางเพศที่อิงอยู่บนสรีระทางเพศ/อวัยวะเพศ แต่เป็นปฏิบัติการของการแสดงที่ถูกควบคุมให้เป็นไปตามบรรทัดฐานของระบบรักต่างเพศ (ชายคู่หญิง) บรรทัดฐานนี้จะกำหนดว่าผู้หญิงผู้ชายจะต้องแสดงออกอย่างไร (นฤพนธ์ คิ้ววิเศษ 2556) ในงานศึกษาของ Bischoff ชี้ว่า กะเทยยืนยันอัตลักษณ์ของพวกเธอผ่านการเปลี่ยนผ่านร่างกาย (Transitioning the Body) และการปฏิบัติตามอุดมคติของความเป็นหญิง (Conforming to the Ideals of Femininity) (Bischoff 2011: 108) ซึ่งสอดคล้องกับในงานศึกษาชิ้นนี้ที่กะเทยจากชนบทอีสานที่เข้ามาทำงานในนิคมอุตสาหกรรมพยายามจัดการกับร่างกายของพวกเธอเพื่อสร้างความสวยและ “ความเป็นหญิง” ตามอุดมคติ

ค่านิยมของสังคมที่ยอมรับกะเทยที่สวยและเหมือนผู้หญิงทำให้กะเทยจากชนบทอีสานที่อพยพเข้ามาทำงานในนิคมฯ ต้องพยายามจัดการกับร่างกายของพวกเธอเพื่อให้สวยและเหมือนผู้หญิง สอดคล้องกับค่านิยมในสังคม อัตลักษณ์ทางเพศของกะเทยในยุคปัจจุบันจะโน้มเอียงเข้าหา “ความเป็นหญิง” ที่เข้มข้นมากขึ้น ทั้งนี้ เพราะกะเทยที่สวยและเหมือนผู้หญิงจะได้รับการยอมรับและชื่นชมจากคนรอบข้าง ในขณะที่กะเทยซึ่งยังมีภาพลักษณ์กำกวม มีส่วนประกอบทั้ง “ความเป็นหญิง” (Femininity) และ “ความเป็นชาย” (Masculinity) รวมอยู่ปนๆ กันบนร่างกาย ซึ่งคุณลักษณะเช่นนี้ Peter Jackson มองว่าเป็น Unmasculinity มากกว่า ไม่ใช่รูปแบบของ Femininity นั่นคือ “กะเทย” จะเป็นหรือมีคุณลักษณะอะไรที่ “ผู้ชายไทย” ไม่เป็นทั้งหมด ความเป็นชายไทยจึงดำรงอยู่ได้เพราะมีคุณลักษณะกะเทยให้เปรียบเทียบ นั่นคือ “ฉันไม่ใช่กะเทย ดังนั้นฉันจึงเป็นผู้ชาย” (Jackson, 1995:

224-225) คุณลักษณะของกะเทยจึงเป็นความบกพร่อง ความบิดเบี้ยว หรือความไม่สมประกอบของ “ความเป็นชายไทย” คุณลักษณะเช่นนี้จะถูกมองว่าตลก หรือถูกทำให้กลายเป็นตัวตลก นำขบขัน ซึ่งการทำให้กลายเป็นตัวตลกนี้นับเป็น “ความรุนแรง” รูปแบบหนึ่งที่กระทำต่อคนข้ามเพศ เพราะ “ความรุนแรง” ในที่นี้อาจไม่ได้จำกัดวงเฉพาะเพียงความรุนแรงที่กระทำต่อร่างกายเพียงเท่านั้น แต่การลดทอนถือผู้อื่นลงเป็นเพียงวัตถุที่ถูกกระทำนั้นอาจกระทำได้ทั้งต่อร่างกาย (Body) ของเขา และต่อตัวตน (Self) ของเขา ถ้าร่างกายคือมิติที่เป็นกายภาพ ตัวตนก็คือมิติที่เป็นความคิด ความรู้สึก อย่างศักดิ์ศรี ความภาคภูมิใจหรืออัตลักษณ์ของคน การ “ทำร้าย” ผู้อื่นจึงหมายถึงการการทำร้ายที่ร่างกายและ/หรือตัวตนของเขาก็ได้ โดยที่เขาต้องรับผลของการกระทำนั้นอย่างไม่เต็มใจ (ชัยวัฒน์ สถาอานันต์ 2551)

คนในสังคมมักจะคิดว่าสังคมไทยประนีประนอมกับคนที่มีความหลากหลายทางเพศเพราะไม่มีกฎหมายลงโทษ ไม่มีการไล่ทำร้ายทุบตีคนข้ามเพศเหมือนในหลายๆ ประเทศที่เป็นข่าว คนข้ามเพศในสังคมไทยจึงเผชิญกับความรุนแรงในรูปแบบรูปแบบของการทำให้กลายเป็นตัวตลก Butler (2004) เสนอแนวคิดสำคัญเรื่อง “Recognition” and “Gendered Violence” เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง “Self” และ “Other’s Interpretations” กล่าวคือ มนุษย์จะแสวงหาการยอมรับ ซึ่งการจะได้รับการยอมรับนั้น ผู้อื่นต้องสามารถเข้าใจตัวตน และการที่ผู้อื่นจะเข้าใจในคนคนนั้นได้ ปัจเจกก็ต้องอยู่ในร่องในรอยของบรรทัดฐานทางสังคมที่มันเป็นตัวกำหนด Identity and Community ให้ปัจเจกเสียก่อน ซึ่งหากปัจเจกไม่อยู่ในร่องในรอยของบรรทัดฐานทางวัฒนธรรมที่เป็นที่ยอมรับ (Accepted Cultural Norms) ที่คอยบอกว่าจะอะไรคือ “ผู้ชาย” อะไรคือ “ผู้หญิง” ก็จะเกิดสิ่งที่เรียกว่า “Gendered Violence” (Butler 2004 อ้างใน Bischoff 2011: 114-115) ดังนั้นแล้ว ปรากฏการณ์ของการพยายามจัดการกับ “ร่างกาย” ในฐานะที่เป็นตัวบ่งชี้อัตลักษณ์และตัวตนของกะเทยเพื่อให้เข้าร่องเข้ารอยกับบรรทัดฐานทางวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับก็เพื่อหลบเลี่ยง “ความรุนแรง” และเพื่อให้ได้เป็นที่ยอมรับจากสังคม

อำนาจของวาทกรรมรักต่างเพศในสังคมไทยจึงทำงานอย่างละมุนละม่อมมากผ่านการสร้างความพึงพอใจที่ได้รับการยอมรับจากสังคม ทำให้กะเทยจัดการกับเนื้อตัวร่างกายตัวเองให้สอดคล้องกับความคาดหวังของสังคม โดยไม่ต้องมีใครไปบีบบังคับ ในขณะที่เดียวกันสำหรับกะเทยที่ไม่สวย และเหมือนผู้หญิงสอดคล้องกับความคาดหวังของสังคมความรุนแรงที่กระทำต่อกะเทยก็จะออกมาในรูปแบบของการทำให้เป็นตัวตลก ขำขัน

ในงานเสวนาทางวิชาการเรื่องมายาคติความสวยกับชีวิตกะเทยไทยซึ่งจัดขึ้นที่ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร(องค์การมหาชน) เมื่อวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2555 “คุณนิชาหรือเบ็ตตี้” รองมิสทึฟฟานปี 2012 ได้บอกเล่าประสบการณ์ชีวิตว่าเมื่อก่อนตอนที่เธอยังไม่สวยแบบในปัจจุบัน เธอมักถูกวินมอเตอร์ไซค์ล้อเลียนหรือโดนแซวอยู่บ่อยๆ แต่เมื่อ “สวยและเหมือนผู้หญิง” ขึ้น ก็ได้รับการปฏิบัติที่ดีขึ้นกว่าเดิมหรือเวลาที่ไปขอร้องไห้ใครทำอะไรให้ก็จะราบรื่นได้รับความร่วมมือ เธอบอกว่า...

“หลังประกวดได้รับการยอมรับมากขึ้น เมื่อก่อนที่ยังไม่สวยก็โดนล้อ โดนอะไรเยอะ โดนวินมอเตอร์ไซค์แซว จากเมื่อก่อน (เค้าชอบเถียงกันว่า) มึงไปสิ มึงไปสิ พอสวยขึ้นนิดนึง เค้าก็จะบอกว่า คุณน้องจะไป... คือ ความสวย หรือความเป็นผู้หญิง อาจจะไม่ต้องสวยแต่ก็ดูละมุนดูแต่งแล้วดูเป็นผู้หญิง ซึ่งจะทำให้ลดความไม่เท่าเทียมกัน...(ที่ต้องปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ให้ดูสวยและเหมือนผู้หญิงก็) เพื่อต้องการการปฏิบัติที่ดีจากสังคม ความสวยใช้เพื่อให้สังคมยอมรับ เหมือนเมื่อก่อนที่ชอบโดนวินมอเตอร์ไซค์แซว โดนเพื่อนล้อ เลยพยายามทำตัวให้ตัวเองสวย เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากสังคม พอได้รับการยอมรับแล้ว ก็อยากทำให้สวยเพิ่มขึ้น ก็อยากได้สิทธิพิเศษ หรือเวลาไปขออะไรจากอาจารย์ ก็จะง่ายขึ้น เวลาที่เราต้องไปขออะไรเลยล่ะ สิ่งหนึ่งที่ต้องทำคือต้องแต่งตัวให้สวยเป็นพิเศษ”

หรืออย่างกรณี “คุณเคท” ที่ให้ความเห็นว่า...

“สังคมยอมรับนับถือคนที่ดูดีจากภายนอก มันทำให้คนรับเอาความคิดแบบนี้มา สำหรับกะเทยจะต้องถูกบวกเป็นอีกสองเท่า เพราะว่ามันเป็นช่องทางหนึ่งที่จะทำให้เราได้รับการยอมรับจากคนอื่น แน่นอนว่าคนทุกคนไม่สามารถรับได้ในฐานะที่เป็นกะเทย แต่ก็จะมีคนอีกกลุ่มหนึ่งที่รับเราได้ ในฐานะที่เราเป็นกะเทยสวย”

รวมถึงกะเทยอีกหลายๆ คนในเวทีที่ให้ความเห็นตรงกันว่า “ความสวย” แบบผู้หญิงทำให้พวกเธอได้รับการยอมรับจากสังคม ทำให้คนรอบข้างเคารพและให้เกียรติพวกเธอมากขึ้น (นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ 2555)

5.1 สังคมใหม่: ปัจจัยที่นำไปสู่การสร้างตัวตนใหม่

ชาร์ลส์ คูลีย์ (Charles Cooley) เชื่อว่าสังคมและปัจเจกบุคคลเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่อาจแยกออกจากกันได้ ความรู้สึกเกี่ยวกับตัวเราเองพัฒนาขึ้นมาจากปฏิกิริยาของเราต่อความเห็นของผู้อื่นเกี่ยวกับตัวเรา ซึ่งเขาเรียก “ตัวตน” ที่เกิดจากกระบวนการนี้ว่า “ตัวตนในกระจกเงา” (The Looking Glass Self) มันประกอบด้วยภาพลักษณ์ของเราที่มีต่อตัวเอง และจินตนาการเกี่ยวกับการตัดสินของผู้อื่นต่อภาพลักษณ์นั้น ตลอดจนปฏิกิริยาและความรู้สึกต่างๆ ของเราต่อจินตนาการดังกล่าวซึ่งหลอมรวมกันก่อนเป็นความรู้สึกบางอย่างที่เรามีต่อตนเอง เช่น ความภาคภูมิใจหรือความรู้สึกต่ำต้อย (อภิญา เพ็ญฟูสกุล 2546: 25-26)

การอพยพโยกย้ายเข้ามาอยู่ในสังคมนิคมอุตสาหกรรมทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีการใช้ชีวิตที่ต้องปฏิสัมพันธ์กับผู้คนมากขึ้นหลายตามากขึ้นในสังคมแห่งนี้ และการมีชีวิตทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ต้องมีการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับระบบคุณค่าของสังคมนั้นๆ ดังนั้นกะเทยชนบทอีสานเมื่ออพยพเข้ามาทำงานในนิคมอุตสาหกรรมพวกเขาจะปรับเปลี่ยนและสร้างตัวตนใหม่โดยการนำเอาความสวยแบบผู้หญิงเข้ามาประกอบสร้างตัวตนผ่านวัฒนธรรมบริโภคเพื่อให้ได้รับการยอมรับในสังคมเมือง ในขณะที่กะเทยซึ่งยังอาศัยอยู่ในสังคมหมู่บ้านชนบทอีสานซึ่งยังประกอบอาชีพรับจ้าง ทำการเกษตร ทำไร่ทำนาและไม่ได้มีโอกาสพบปะกับผู้คนมากนัก ก็อาจยังคงสภาพร่างกายแบบเดิม เพราะการประกอบอาชีพที่ยังต้องใช้พลังกำลังความแข็งแรง ชีวิตทางสังคม และสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย ในแง่นี้จะเห็นว่าตัวตนของกะเทยชนบทอีสานที่เข้ามาทำงานในนิคมอุตสาหกรรมนั้นได้ปรับเปลี่ยนไปตามการปฏิสัมพันธ์กับพื้นที่และสังคม ดังที่ “กล้วย” กะเทยจากมุกดาหารบอกว่า...

“กลับ(บ้าน) ไปก็ไม่ได้แต่งเยอะนะคะ เพราะว่าถ้าเราแต่งเยอะมากก็ไม่เข้ากับสถานที่อยู่นี้แต่งเยอะกว่า อยู่โน้นไม่ค่อยมีใครแต่ง ถ้าเราแต่งเยอะมากมันก็จะดูแปลก เพราะว่าแถวบ้านเค้าก็จะใส่เสื้อยืดกางเกงยีนส์ ถ้าใส่ชุดแซกไปเลย เค้าก็จะมองเราแปลกๆ ว่าเวอร์ไป...ก็แต่งธรรมดาแต่อาจจะดูดีหน่อย เป็นกางเกง เป็นเสื้อธรรมดา” (สัมภาษณ์กล้วย, 18 มีนาคม 2556)

สภาพแวดล้อมและชีวิตทางสังคมในเมืองจึงมีส่วนต่อการประกอบสร้างตัวตนใหม่ของกะเทยจากชนบทอีสาน เพราะการไม่ปรับตัวเมื่อเข้ามาอยู่ในสังคมเมืองก็อาจจะทำให้พวกเขาถูกมองเป็นตัวตก เป็นกะเทยบ้านนอก กะเทยชนบท “ปีโป้” ก็บอกว่า...

“อยู่บ้านมีอะไรเราก็ใช้ แต่อยู่ที่นี่เวลาเราจะไปไหนก็ต้องโอเค ว่าเราแต่งตัวยังไง โอเค เราจะไปงานแบบนี้ละ ต้องแต่งแบบนี้ละ แต่อยู่บ้านคือแบบเรามีอะไรเราก็ใช้ บ้านๆ แต่งเยอะไปก็ดูไม่ดี ... มาอยู่ที่นี่ เราต้องดูก่อนว่าเราจะไปไหน สมมติวันนี้จะไปหาญาติ ก็ต้องใส่แบบไหนไป ไม่ให้มันดูน่าเกลียดเกิน สมมติวันนี้จะไปหาป้าแถวนครปฐม เราก็ใส่เสื้อยืด กางเกงขาสั้น บางทีก็ใส่ยืดอกกางเกงยีนส์ไป แล้วก็ถือกระเป๋าไปหนึ่งใบ แล้วก็แต่งหน้าโทนอ่อนๆ แต่ต้องเติมบอยหน่อย คือไปโรงงานก็ต้องแต่งแบบเข้าถึงได้เลยอะ แต่อยู่ที่บ้านเราเราแทบจะไม่รู้ยี่ห้อเครื่องสำอางเลยว่าเราจะใช้อะไร เพราะอยู่บ้านเราไม่ค่อยได้แต่งนะ” (สัมภาษณ์ปีโป้, 1 กรกฎาคม 2555)

ชีวิตทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การทำงานโรงงานที่ต้องพบปะสังสรรค์กับเพื่อนร่วมงานมากหน้าหลายตา กิจกรรมยามว่างในวันหยุดอย่าง “การออกไปข้างนอก” เช่น การไปเดินห้างสรรพสินค้า ไปเที่ยวทะเล น้ำตก หรือไปเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวตามราตรี ฯลฯ กิจกรรมสมัยใหม่เหล่านี้ก็ทำให้พวกเธอต้องพบเจอกับทั้งคนที่รู้จักและไม่รู้จักจำนวนมาก เงื่อนไขของชีวิตทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปนี้ทำให้พวกเธอต้องปรับตัวโดยการปรับเปลี่ยนและสร้างอัตลักษณ์ใหม่ที่สอดคล้องกับค่านิยมในสังคมแห่งนั้น

นอกจากพวกเธอจะปรับเปลี่ยน/สร้างตัวตนใหม่ในบริบทสังคมแห่งใหม่แล้ว เพื่อให้สอดคล้องกับภาพลักษณ์และตัวตนใหม่ที่สร้างขึ้นพวกเธอยังเปลี่ยนชื่อจริงกันอีกด้วย ที่เปลี่ยนก็เพราะพวกเธอบอกว่า อายุเวลาไปติดต่อยาหรืไปติดต่อกับสถานที่สาธารณะอย่างไปคลินิก ไปโรงพยาบาล แล้วเจ้าหน้าที่เรียกชื่อจริงที่แลดูเป็นผู้ชาย เช่น เปลี่ยนชื่อจาก “ปราการ” เป็น “ปราศารกา” หรือเปลี่ยนจาก “ทรงศักดิ์” เป็น “นิชานันท์” หรือบางคนก็เปลี่ยนกระทั่งชื่อเล่น เช่น เปลี่ยนจาก “หนึ่ง” เป็น “มีว” เป็นต้น เธอบอกว่า...

“เวลาไปโน่นไปนี่มันอาย เวลา(เค้า)เรียกชื่ออะ ไปหา คนเยอะๆ ไรเงี้ย เหมือนตอนพาเพื่อนไปหาหมออยู่คลินิก (เค้าเรียก) นายบุญส่ง เงี้ย” (สัมภาษณ์เจเจ, 30 เมษายน 2556)

แต่เมื่อถามไปถึงคำแนะนำนามที่กะเทยบางกลุ่มกำลังมีการเรียกร้องกันอยู่นั้น เมื่อถามว่าอยากเปลี่ยนจาก “นาย” เป็น “นางสาว” หรือไม่ พวกเธอกลับคิดว่าไม่ได้สำคัญอะไรมากนักสำหรับพวกเธอ เปลี่ยนก็ได้ ไม่เปลี่ยนก็ได้ ถ้าจะเปลี่ยนก็แค่อยากให้แลดูเก๋ๆ แต่ไม่เปลี่ยนก็ไม่ได้มีผลกระทบอะไรกับพวกเธอมากนัก อาจจะเป็นเพราะว่ามันยังเป็นเรื่องที่ห่างไกลจากเรื่องปากท้องมากนักสำหรับกะเทยชนชั้นแรงงานในโรงงาน พวกเธอจึงให้ความสำคัญกับการทำมาหากินเลี้ยงปากเลี้ยงท้องเสียมากกว่าจะสนใจเรื่องพรรณนั้น “กลัว” บอกว่า...

“พูดถึงว่าอยากก็อยากนะ แต่ไม่เปลี่ยนก็ได้ เพราะว่ามันไม่ค่อยสำคัญเท่าไร ถามว่าอยากมั๊ยก็อยาก
อยากใช้นางสาว สวยๆ เก๋ๆ แต่ว่าก็ไม่ได้อะไรมาก ไม่เปลี่ยนก็ได้”(สัมภาษณ์กล้วย, 18 มีนาคม
2556)

การใช้ชีวิตที่ทันสมัยในสังคมอุตสาหกรรมจึงมีลักษณะคล้ายสองด้านของเหรียญเดียวกัน นั่น
คือ ด้านหนึ่งชีวิตในสังคมสมัยใหม่ดูเหมือนจะให้ “อิสรภาพ” (Freedom) แก่ปัจเจกแต่ใน
ขณะเดียวกันมันก็มีโครงสร้างบางอย่างที่จัดกรอบหรือ “กำกับควบคุม” (Regulation) ปักแจกอยู่ ดัง
จะเห็นได้จากปรากฏการณ์ที่เมื่อกะเทยชนบทอีสานอพยพย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในนิคมอุตสาหกรรม
ซึ่งดูเหมือนพวกเขาจะมีอิสรภาพทางเศรษฐกิจ อิสรภาพในการใช้ชีวิตทางเพศ อิสรภาพที่จะ
แสดงออกซึ่งอัตลักษณ์และการสร้างตัวตนใหม่ที่ “สวยและเหมือนผู้หญิง” ตามค่านิยมของสังคม
แต่ตัวตนใหม่ที่ “สวยและเหมือนผู้หญิง” ที่ว่านี้ หาใช่ตัวตนที่ถูกสร้างขึ้นโดยอำเภอใจ แต่คือตัวตน
ที่ถูกจัดอยู่ในกรอบที่สังคมเป็นผู้บอก ว่ากะเทยชนบทจะเข้ามาอยู่ในสังคมเมืองแล้วต้องการ
ได้รับการยอมรับพวกเขาต้องปรับเปลี่ยนหรือสร้างตัวตนใหม่อย่างไร

การสร้างตัวตนใหม่ที่ “สวยและเหมือนผู้หญิง” นอกจากจะเกี่ยวข้องกับวาทกรรมรักต่างเพศแล้ว ยัง
เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมบริโภคและทุนนิยม เพราะในสังคมสมัยใหม่ทุนนิยมจะมีส่วนเข้ามาบางการ
และตีความ “ความเป็นเพศ” เช่นว่า ถ้าจะเป็นกะเทยสมัยใหม่ กะเทยทันสมัย หรือกะเทยสวย กะเทย
นางงามจะต้องเป็นอย่างไร ต้องผิวขาว ผอม ทรวดทรงดี หน้าอกใหญ่ จมูกโด่ง แก้มเต็ม ไหล่ต้อง
ไม่กว้าง เป็นต้น ซึ่งหมายความว่ากะเทยชนบทอีสานหากต้องการจะบริโภคความงามเพื่อสร้าง
ตัวตนที่ “สวยและเหมือนผู้หญิง” ได้ พวกเขาก็ต้องทำงานเพื่อนำเงินมาใช้จ่ายบริโภคความงาม ยิ่ง
ต้องการบริโภคมากเท่าใด ก็ยิ่งต้องทำงานมากขึ้นเท่านั้น เหมือนดังที่ “มีว” เคยโพสต์ใน “เฟซบุ๊ก”
ของเธอว่า “เหนื่อยก็ต้องทน เพราะคำว่า นมและจิม” ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงด้านของ “การกำกับ
ควบคุม” ของ “ความทันสมัย” (Modernity) “การกำกับควบคุม” ที่ว่านี้หมายถึงทั้งในแง่ของการต้อง
ควบคุมวินัยตนเองให้ทำงานหนักขึ้นเพื่อเก็บเงินไปสัลยกรรมผ่าตัดทำ “นมและจิม” และควบคุม
ความคิดในการจัดการกับร่างกายของพวกเขาเพื่อให้ “สวยและเหมือนผู้หญิง”

ลิขสิทธิ์ในผลงานวิจัย
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

5.2 “ทุน”¹ ของการสร้างความสุขและ “ความเป็นหญิง”

ในการสร้างตัวตนใหม่ต้องอาศัยทุนอย่างน้อย 2 ประเภท นั่นคือ “ทุนทางเศรษฐกิจ” และ “ทุนทางวัฒนธรรม” ซึ่ง การอพยพโยกย้ายเข้ามาทำงานในนิคมอุตสาหกรรมก็ทำให้กะเทยชนบทอีสานเข้าถึง “ทุนทางเศรษฐกิจ” ซึ่งในที่นี้คือรายได้ที่ได้รับจากโรงงาน และ “ทุนทางวัฒนธรรม” ซึ่งได้จากการปรับตัวเรียนรู้ในเรื่องของความสุขความงามเมื่อเข้ามาอยู่ในสังคมเมือง

5.2.1 รายได้จากโรงงานในฐานะ “ทุนทางเศรษฐกิจ”

การจะได้ตัวตนความสุขและความเป็นหญิง มานั้น สำหรับกะเทยจากชนบทอีสานมีต้นทุนค่อนข้างสูง พวกเขาต้องต่อสู้กับกลไกตามธรรมชาติของร่างกาย เช่น การกิน/ฉีดยาเพื่อต้านหรือลดฮอร์โมนเพศชาย และกินยาเพื่อเพิ่มฮอร์โมนเพศหญิงเพื่อให้มีผิวพรรณ หุ่นทรงที่เหมือนผู้หญิง อีกทั้งจะเครื่องสำอางประพิน โฉมตั้งแต่หัวจรดเท้า เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายสารพัดอย่าง เหล่านี้ล้วนเป็นต้นทุนของการสร้างความสุขและความเป็นหญิงทั้งสิ้น ซึ่งเคยเป็นข้อจำกัดของกะเทยชนบทที่ทำให้พวกเขาไม่สามารถก้าวข้ามเพศสรีระจากชายไปสู่การมีรูปลักษณ์/ร่างกายที่เป็นหญิงได้ แต่กะเทยจากชนบทอีสานที่เข้ามาทำงานในโรงงาน การมีรายได้ประจำจากโรงงาน ทำให้พวกเขาเข้าถึงการบริโภคเพื่อสร้างความสุขและความเป็นหญิงได้

ก่อนจะมาทำงานโรงงาน “รถเมล์” ผ่านการทำงานรับจ้างทั้งในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรอย่างเช่น รับจ้างตัดอ้อย, เป็นลูกจ้างร้านทำขนมในกรุงเทพฯ, เป็นสาวเสิร์ฟในร้านคาราโอเกะ เธอบอกว่าอาชีพอย่างเช่นเป็นสาวเสิร์ฟในร้านคาราโอเกะรายได้จะไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับเงินพิเศษที่ได้จากลูกค้าอย่างเช่น ค่าทริป ค่าเครื่องดื่ม ซึ่งถ้าเดือนไหนลูกค้าน้อยเงินก็จะไม่ค่อยพอใช้ เพราะค่าจ้างเงินเดือนอย่างเดียวก็น้อยไม่พอกินพอใช้ แต่เมื่อเธอมาทำงานโรงงานเธอมีรายได้ประจำทำให้เธอมีชีวิตที่ดีขึ้น สามารถใช้จ่ายในสิ่งที่เธออยากได้อยากมีได้คล่องตัวมากขึ้น สามารถซื้อเครื่องสำอางประพิน โฉม เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่เธออยากได้ เธอบอกว่า...

¹ “ทุน” ในที่นี้ใช้หมายถึงทรัพยากรบางอย่างอันจำเป็นต่อการใช้ชีวิตในสังคมเมืองของกะเทยจากชนบทอีสาน ทั้งนี้ “ทุนทางเศรษฐกิจ” หมายถึง รายได้ในรูปตัวเงิน ส่วน “ทุนทางวัฒนธรรม” หมายถึง ความรู้ ทักษะ รวมถึงประสบการณ์ที่ได้จากการประสบพบเจอ การฝึกฝนและเรียนรู้ของ คนงาน

“ก็คือมีเงินกินมีเงินใช้ ตอนที่ทำการอาโอะกะเมล์ไม่มีกินนะ แทบจะไม่มีกิน ไม่ได้ไปไหนด้วย อยากซื้ออะไร ไม่ได้ซื้อ ของใช้ส่วนตัวแทบจะไม่มี บางครั้งโพล้งหน้าแทบจะไม่ได้ซื้อ ซื้อแค่สบู่ตัวนี้แหละ แต่ทุกวันนี้แม่ลืมหื้มทุกอย่าง ของใช้ส่วนตัว หรือแม่ แต่ว่ามีเที่ยวมีใช้ มีชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิมไม่ต้องไปทำงานร้านอาหาร ” (สัมภาษณ์รณเมธ, 24 มิถุนายน 2555)

นอกจากนี้ “ปีโป้” กะเทยจากขอนแก่นเปรียบเทียบกับให้ฟังถึงรายได้ที่จะได้จากการทำงานอยู่แถวบ้าน และรายได้ที่ได้จากการทำงานโรงงานในนิคมอมตะซิตี้ ซึ่งเขมองว่าการมาทำงานโรงงานทำให้เขามีรายได้ที่มากกว่าตอนที่อยู่บ้านในการจับจ่ายใช้สอย การมีรายได้ประจํานี้ทำให้เขาเข้าถึงโอกาสในการบริโภคความงามได้เหมือนกะเทยชนชั้นกลางในเมือง

“ถ้าไปอยู่กับป้า ก็ทำงานมันก็ไม่ได้เยอะเหมือนที่นี่ ได้ไม่ถึงหมื่น ก็ได้ประมาณสี่ห้าพัน ถ้าไปอยู่นั่น(ที่บ้าน)ก็มีใช้แต่ก็ไม่พอ อยู่ที่นี่โอเคกว่า...อยู่นั่น แคล่อย่า ก็ยังไม่พอ ยากิน (ฮอร์โมน) ยาผิว (เครื่องสำอาง) อะไรเงี้ย เดือนนึงตกแล้วบาน(หมายถึงเยอะ)อะ ” (สัมภาษณ์ปีโป้, 14 กันยายน 2555)

ส่วน “มั่ว” กะเทยซึ่งมาจากจังหวัดบุรีรัมย์เป็นผู้ที่ให้ความสำคัญกับความสวยความงามอย่างยิ่ง รายได้จากโรงงานทำให้เธอซื้อเสื้อผ้าเครื่องประดับ เครื่องประทีนโคม และยาสารพัดชนิด เช่น ฮอร์โมนทั้งแบบกินและฉีด กินยา/วิตามินบำรุงเพื่อให้มีผิวพรรณที่ขาวใส “มั่ว” เคยบอกว่าเธอยอมตายได้เพราะความสวย วันหนึ่งเธอโพสต์ข้อความใน “เฟสบุ๊ก” ถึงยาบำรุงความงามที่เธอกินเข้าไปในแต่ละวันซึ่งรวมแล้วประมาณ 14 เม็ดต่อวัน มีทั้งวิตามินซี (ราคามีตั้งแต่หลักร้อยถึงหลักพันขึ้นอยู่กับยี่ห้อและจำนวน), ยาคุม, เอนโดคัลว² (แผงละ 800 บาท มี 10 เม็ด), โปรกิโนว³ (แผงละ 160 บาท มี 24 เม็ด)

² เอนโดคัลว เป็นยาต้านฮอร์โมนเพศชาย ทำให้แขนขา เรียวเล็กเหมือนหญิง แล้วยัง ช่วยลดความอ้วน ไปในตัว เพิ่มความสวย เหมือนหญิงให้กับกะเทยหรือสาวประเภทสองและช่วยลดอาการต่างๆ ที่เกิดจากฮอร์โมนเพศชาย เช่น ขนเยอะ กล้ามใหญ่ หนามัน ผอมมัน แต่กินแล้วจะทำให้ไม่มีความรู้สึทางเพศ ราคาประมาณ 800 บาท/แผง ซึ่ง 1 แผง มี 10 เม็ด

³ กระเทยส่วนใหญ่นิยมกินคู่กับเอนโดคัลว เพื่อเสริมฮอร์โมนเพศหญิงและใช้เอนโดคัลว กดฮอร์โมนเพศชายไว้ อาการข้างเคียง เมื่อทานนานๆ จะทำให้ไม่มีอารมณ์ทางเพศ

ภาพที่ 5.1 โพสต์สเตตัสบนเฟสบุ๊กเรื่องยาเพื่อความสะดวกความงาม

รายได้จากการทำงานโรงงาน การทำงานโรงงานทำให้กะเทยทุกคนมีรายได้ที่แน่นอนเป็นประจำทุกเดือน ที่ “โรงงานเฟอร์ชิส” จะจ่ายเงินคนงานเป็นรายเดือนโดยโรงงานจะจ่ายให้ทุกวันที่ 27 ของเดือน คนงานแต่ละคนจะมีฐานเงินเดือนที่ไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตำแหน่ง อายุการทำงาน เงินพิเศษ เช่น ค่าทักษะ (บางคนได้บางคนไม่ได้ ขึ้นอยู่กับจุดงานที่ทำ) ค่าตำแหน่ง และเงินค่าล่วงเวลา แต่อย่างไรก็ดี นโยบายการปรับค่าแรงเป็นวันละไม่ต่ำกว่า 300 บาท ตามกฎหมายแรงงานที่เพิ่งบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2556 ที่ผ่านมานี้ ก็ได้ทำให้ฐานเงินเดือนของคนงานแต่ละคนไม่น้อยกว่าเดือนละ 9,000 บาท ตารางด้านล่างนี้เป็นรายรับ-รายจ่ายอย่างคร่าวๆ ในแต่ละเดือน โดยเฉพาะรายรับที่บางครั้งจะขึ้น-ลงแล้วแต่ช่วงจังหวะว่ามีโอทีมากน้อยเพียงไร คนงานในโรงงานเฟอร์ ชิสเคยบอกกับผู้เขียนว่าช่วงที่โอทีมากๆ เคยได้รับเงินถึง 25,000 บาทต่อเดือน

รายได้พิเศษจากการขายของในโรงงาน นอกจากเงินเดือนที่ได้ประจำแล้วกะเทยบางคนยังอาศัยความเป็นเพศ(กะเทย)เพื่อเป็นประโยชน์ในทางเศรษฐกิจได้ด้วยการหารายได้พิเศษในโรงงานจากการนำของมาขาย เนื่องจากบางคนรายได้จากโรงงานอย่างเดียวไม่พอใช้ “แป้ง” คนงานกะเทยซึ่งเพิ่งจะเปิดเผยตัวว่าเป็นกะเทยอย่างเต็มที่เมื่อไม่นานมานี้ ทำให้กะเทยที่อายุน้อยกว่าเธอ รวมถึงเพื่อนร่วมงานทั้งหญิงและชายต่างก็เรียกเธอ “เจี๊” “แป้ง” เธอทำงานในส่วนที่เรียกว่า “พนักงานเสิร์ฟพาร์ท” โดยเธอจะทำหน้าที่จัดชิ้นส่วนที่ต้องใช้ในการประกอบตู้เย็นของแต่ละไลน์ และนำไปส่งให้กับคนงานที่ทำหน้าที่ประกอบประจำไลน์ เมื่อพาร์ทหมด คนงานก็จะตะโกนเรียกให้เธอนำพาร์ทไปให้ ลักษณะการทำงานในส่วนนี้ จึงต้องเดินไปส่งพาร์ทตรงจุดนั้นจุดนี้บ่อยๆ

นอกจาก “เป้ง” จะเป็นผู้ผลิตสินค้าในโรงงานแล้ว เธอยังเป็น “แม่ค้า” และ “ตัวแทนจำหน่ายกิฟฟารีน” อีกด้วย เธอบอกกับผู้เขียนว่า “ต้องพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส” ซึ่งเธอหมายความว่าไหนๆ เธอก็เปิดเผยตัวว่าเป็นกะเทยแล้ว ก็ควรที่จะใช้ความเป็นกะเทยให้เป็นประโยชน์ นั่นหมายถึง ความเป็นเพศมีส่วนที่ทำให้เธอกล้านำของมาขายในโรงงานได้อย่างสะดวกใจ

การนำของมาขายในโรงงานจะมีขั้นตอนในการเตรียมค่อนข้างมาก โดยเฉพาะหากเป็นการนำของกินอย่างเช่น ลูกชิ้น ไข่กรอกทอดมาขาย กระบวนการในการเตรียมก็ยุ่งยากมากขึ้น หรือแม้แต่การไปซื้อของจำพวกของชำอย่าง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป นู๋หรีก้าแฟ ขนมห ฯลฯ ก็จะต้องไปเลือกซื้อ ขนขึ้นรถ และแอบเอาเข้ามาในโรงงาน ดังนั้น “การขายของ” สำหรับความคิดของ “เป้ง” แล้วมองว่าเป็นงานของผู้หญิง และเธอก็บอกไว้ในโรงงานส่วนใหญ่คนที่นำของมาขายจะเป็นผู้หญิงหรือไม่ก็กะเทย ส่วนผู้ชายจะเป็นลูกค้า

ในกะกลางคืนที่คนงานไม่รู้จะไปซื้อของกินได้ที่ไหน เนื่องจากร้านค้าในโรงงานจะเปิดเฉพาะตอนกลางวัน การนำของมาขายช่วยสร้างรายได้เสริมให้กับ “เป้ง” ไม่น้อยทีเดียว ลักษณะงานเสิร์ฟพาร์ตที่ทำให้ต้องเดินไปส่งชิ้นส่วนประกอบตรงจุดนั้นจุดนี้ ก็กลายเป็นเงื่อนไขที่เอื้อให้เธอสามารถจะขายของได้มากขึ้น ในตอนที่เธอเดินไปส่งพาร์ต คนงานก็จะสั่งมาม่าบ้าง นู๋หรีบ้าง กาแฟบ้างให้เธอเอามาให้

นอกจากนี้ ในกระแสของความนิยมบริโภคความงามของแรงงาน “เป้ง” ยังเป็นตัวแทนจำหน่ายกิฟฟารีน โดยเธอจะเอาแคตตาล็อกและตัวอย่างสินค้าบางชนิดมาให้เพื่อนในโรงงานดู ซึ่งก็ได้รับความสนใจและสั่งซื้อสินค้าจำพวกเครื่องสำอางจากคนในโรงงานจำนวนมาก ซึ่ง “เป้ง” จะได้ส่วนลดจากการเป็นสมาชิก อย่างเช่น ราคาสินค้าในแคตตาล็อกจำนวน 220 บาท แต่ “เป้ง” ซื้อได้ในราคาสมาชิก 190 บาท เธอก็จะได้เงินส่วนต่างนั้น นอกจากนี้ ยิ่งคนงานซื้อเยอะเท่าไร ก็จะยิ่งทำให้ยอดรวมในแต่ละเดือนเพิ่มขึ้นเท่านั้น ซึ่งก็จะทำให้เธอได้รับผลตอบแทนในอีกระดับหนึ่ง ซึ่งตอนนี้ยอดขายสินค้าของเธอมากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน หรืออย่างกรณี “รถเมล์” ที่ผิดหมี่ และทอดลูกชิ้นไปขายช่วงกะกลางคืน หรืออย่างกรณี “แจ็กเกอร์” ที่ไปซื้อถุงเท้าตามตลาดนัดมาทิ้งไว้ในล็อกเกอร์ คนงานหญิงที่ลืมเอาถุงเท้าไปโรงงานหรือบางคนที่ยืมไปก็เลยไปซื้อเองก็จะไปซื้อที่เธอในราคาถุงละ 20 บาท ซึ่งเธอก็จะได้กำไรถุงละประมาณ 5-10 บาท ในแง่นี้จะเห็นว่าเมื่อ “การขายของ” ในทัศนะของคนงานในโรงงาน มองว่า

เป็นเรื่องของผู้หญิง กะเทยได้ทวีใช้ความเป็นเพศในด้านที่เป็นหญิงเพื่อสร้างผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจให้ตนเอง

ตารางที่ 5.1 แสดงรายรับ-รายจ่ายต่อเดือนของคนงาน

ชื่อ	รายได้	รายการค่าใช้จ่าย						รายจ่าย	เหลือ
		ค่าเช่าห้อง	ผ่อนรถมอเตอร์ไซด์	ส่งกลับบ้าน	เครื่องสำอาง	ฮอโรโมน/ยาคุม	อื่นๆ		
บัวลา	~16,000	1,600	-	2,000	500	-	3,000	7,100	7,900
ปิ๊ป	~17,000	2,500	1,800	3,000	1,000	1,500	2,000	1,1800	4,200
เจเจ	~16,000	1,500	-	-	2,000	500	3,800	7,800	7,200
กล้วย	~17,000	1,500	-	5,000	500-600	3,000	2,500	12,600	3,400
ปาร์ค	~16,000	1,500	3200	3,000	400-500	1,700	2,000	11,900	3,100
ฟ้า	~16,000	1,500	3,000	3,000	1,200	400	2,000	10,500	4,500

โดยเฉลี่ยแล้วค่าใช้จ่ายที่กะเทยชนบทอีสานใช้ไปสำหรับความสวยความงามจะคิดเป็น ร้อยละ 10-20 (10-20%) ของเงินเดือนที่พวกเธอได้รับ ซึ่งยังไม่นับรวมค่าใช้จ่ายในการเสริมสวยตามร้านเสริมสวยและโครงการเปลี่ยนแปลงร่างกาย อย่างเช่น การศัลยกรรมจมูกและคาง ฉีดโบท็อกซ์ คัดฟัน และนอกจากรายได้ในแต่ละเดือนแล้ว สิ้นปีคนงานจะได้รับโบนัสโดยที่โรงงานเฟอร์ริสจะแบ่งจ่ายโบนัสเป็น 2 ครั้งคือช่วงปีใหม่ และช่วงสงกรานต์ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นกลยุทธ์ของโรงงานเพื่อไม่ให้คนงานพากันลาออกหลังได้รับโบนัสครั้งแรกในช่วงปีใหม่ (ธันวาคม) หรือหากใครลาออกไปในช่วงหลังปีใหม่แต่ก่อนสงกรานต์ (เมษายน) ก็จะไม่ได้รับโบนัสก้อนที่เหลือ

เนื่องจากคนงานจะได้เงินเป็นก้อนจากโบนัสรวมทั้ง 2 ครั้งแล้วประมาณ 34,000 – 35,000 บาท ทำให้พวกเธอสามารถที่จะรวบรวมเงินเหล่านี้เข้ากับเงินที่ได้แต่ละเดือนเพื่อที่จะสร้างความสวยและความเป็นหญิงครั้งใหญ่ อย่างเช่น “ฟ้า” กะเทยจากนครพนม ที่ผ่านมาเมื่อเงินโบนัสออกเธอจะนำไปให้แม่ทุกปี แต่ในปีนั้นเธอตั้งใจว่าจะเก็บเงินโบนัสไว้เพื่อไปศัลยกรรมเสริมทรวงอก ล่าสุด ช่วงเดือนเมษายน 2557 ซึ่งเป็นช่วงที่โบนัสก้อนที่สองออก ผู้เขียนได้ขำว่า “มีว” เก็บเงินได้ครบตามจำนวน

ที่จะใช้ศัลยกรรมเสริมทรวงอก และนัดหมอเพื่อผ่าตัดเสริมทรวงอกในช่วงเดือนมิถุนายน 2557 โดย การผ่าตัดเสริมทรวงอกครั้งนี้เธอจะไปผ่าตัดคลินิกแห่งหนึ่งในกรุงเทพและต้องใช้เงินจำนวน 45,000 บาท

ส่วน “ปิ๊ป” ได้นำเงินโบนัสไปจัดฟัน เนื่องจากเธอบอกว่าเธอเป็นคนฟันเหยิน โดยจ่ายให้ทาง คลินิกในครั้งแรกเป็นเงิน 15,000 บาท จากนั้น ก็มีค่าใช้จ่ายในการพบหมอเดือนละประมาณพันกว่า บาท และต้องไปพบหมอจนกระทั่งฟันเรียงตัวสวยจึงจะหยุด

รายได้ประจำจากโรงงานจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับการสร้างความสวยและความเป็นหญิงของ กะเทยจากชนบทอีสาน แต่การมีทุนทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวก็ไม่เพียงพอ การสร้างความสวย และความเป็นหญิงยังต้องอาศัยทุนทางวัฒนธรรม ซึ่งในที่นี้หมายถึงความรู้เกี่ยวกับเรื่องของความ สวยความงามซึ่งได้จากการเรียนรู้ การปรับตัวในระหว่างที่พวกเธอย้ายเข้ามาอยู่ในสังคม อุตสาหกรรมนี้

5.2.2 ความรู้เรื่องความสวยความงามในฐานะ “ทุนทางวัฒนธรรม”

ในความคิดของคนงานกะเทยที่ผู้เขียนสัมภาษณ์ ตัวตนของกะเทยชนบทหรือกะเทย บ้านนอก ก็คือกะเทยที่ไม่สวย แต่งหน้าไม่เป็น แต่งตัวไม่เป็น เป็นกะเทยที่มีผิวดำ หมองคล้ำ เป็นกะเทยที่รูปร่างเหมือนผู้ชายแต่แสดงกิริยาแบบผู้หญิง “รตเมล์” บอกกับผู้เขียนว่า...

“(กะเทยที่บ้านนอกจะ) แต่งตัวกันบ้านๆ แต่สมัยเรามันอินเตอร์นค์มากขึ้นเขา(กะเทย ชนบท)จะผิวดำ หมองคล้ำ อย่างเราก็(ผิขาว)ผ่องหน่อย ดูดีหน่อย...” (สัมภาษณ์ รตเมล์, 27 ตุลาคม 2555)

“เจเจ” บอกว่าเส้นแบ่งระหว่างกะเทยชนบทกับกะเทยในเมืองอยู่ตรงที่

“กะเทยบ้านนอกนี้ แต่งตัวไม่เป็น แต่งหน้าไม่เป็น ซึ่งแต่ก่อนเจเจก็เป็นแบบนั้น แต่มา อยู่นี้ มาทำงาน มีเงิน เจเจซื้อแต่งจนเวอร์...แต่ก่อนแต่งหน้าจืดมาก กริศาเขียนก็ว่าก็ เท่าปลิง ใหญ่มาก แต่งหน้าก็ไม่เป็นพีเอ็ม นานๆ ไปมันก็แต่งเป็นเองแหละ” (สัมภาษณ์เจเจ, 5 พฤษภาคม 2555)

พวกเธอบอกกับผู้เขียนว่า ส่วนใหญ่กะเทยรุ่นก่อนๆ ที่อยู่ในหมู่บ้านจะประกอบอาชีพ ทำไร่ ทำนา รับจ้างทั่วไป จะมีบ้างที่ประกอบกิจการส่วนตัว เช่น เปิดร้านเสริมสวย

การใช้ชีวิตในชนบท ทำไร่ ทำนา ในภาคการเกษตรที่ต้องอาศัยเรี่ยวแรงทำให้กะเทยส่วนใหญ่มีผิวคล้ำ ดำกร้าน และรูปร่างกำยำ ลำสันเหมือนผู้ชายทั่วไป “รตเมล์” ยังบอกอีกว่า

“กะเทยชนบทจะแต่ง(ตัว)กันบ้านๆ เสื้อยืดกางเกงยีนส์ ไม่ได้แต่งสวยอะไร ธรรมดาไว้ผมยาว แต่งหน้าก็ไม่ค่อยได้แต่ง ก็อยู่แบบหน้าปกติเรานี้แหละ ถ้าเป็นงานกลางคืนไปดูหมอลำไรเงี้ยอันนั้นเค้าแต่ง แต่ถ้าเป็นกลางวันไปไหนมาไหน ไปหากัน ไปเล่นวอลเลย์อะไรเงี้ย เค้าก็ไม่แต่ง” (สัมภาษณ์รตเมล์, 27 ตุลาคม 2555)

คำว่า “แต่งตัว แต่งหน้าไม่เป็น” ในความคิดของพวกเธอสะท้อนให้เห็นถึงการไม่มี “ทุนทางวัฒนธรรม” ดังนั้นการจะเป็นกะเทยทันสมัยในเมือง มิใช่แค่เพียงมีทุนทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวแล้วจะทำให้สวยได้ แต่ต้องมีทุนทางวัฒนธรรมควบคู่กันไปด้วย ซึ่งในที่นี้หมายถึง ความรู้ในเรื่องของการใช้ยาฮอร์โมน การแต่งหน้าเป็น การรู้จักเลือกใช้เครื่องสำอาง เครื่องประดับโฉมหน้าชนิด การแต่งตัวเป็นและเหมาะสมสวยงามกับกาลเทศะ เช่น เวลาไปเที่ยวกลางคืน ไปงานเลี้ยงบริษัท ฯลฯ ซึ่งต่างจากกะเทยชนบทหรือกะเทยบ้านนอกที่แต่งตัวบ้านๆ หรือแต่งตัวที่เรียกว่า “ฟ้าขาด” ในตอนไปเที่ยวหมอลำ “ป๊อปปี้” บอกว่าการแต่งตัว แต่งหน้าแบบไหนนั้นขึ้นอยู่กับว่าจะไปไหน และไปพบใคร ซึ่งโดยส่วนมากแล้วการมาอยู่ในสังคมนิคมอุตสาหกรรมเธอจะต้องแต่งเยอะกว่าสมัยตอนอยู่บ้านที่ขอนแก่น

“(อยู่บ้าน)ก็แต่งนะ แต่ไม่เยอะขนาดนี้ อยู่บ้านก็แต่งหลุย ผมยาว ใส่กางเกงขาสั้น อยู่บ้านมีอะไรเราก็ใช้ แต่อยู่ที่นี่เวลาเราจะไปไหนก็ต้องโอเคว่าเราแต่งตัวยังไง โอเค เราจะไปงานแบบนี้ละ ต้องแต่งแบบนี้ละ แต่อยู่บ้านคือแบบเรามีอะไรเราก็ใช้ บ้านๆ แต่งเยอะไปก็ดูไม่ดี มันเยอะเกินไป มันไม่เข้ากับบ้านเราอะ บ้านเรามันเสื้อยืดกางเกงขาสั้น ถ้าเรา (ใส่) กระโปรง ชุดแซกอะไรไป มันก็ไม่ใช่อะ... อยู่ห้อง (พักที่นิคมฯ) ก็ขาสั้น เสื้อยืด ไปหาญาติก็เสื้อยืด กางเกงขาสั้น หรือเสื้อยืดกางเกงขาวาว มาอยู่ที่นี่เราต้องดูก่อนว่าเราจะไปไหน” (สัมภาษณ์ป๊อปปี้, 14 กันยายน 2555)

⁴ ในงานศึกษาของพรเทพ แพรขาว คำว่า “ฟ้าขาด” หมายถึง ลักษณะการแต่งตัวของกะเทยที่ออกไปเที่ยวหมอลำ โดยเปรียบเทียบกับท้องฟ้าเหมือนผืนผ้าใบที่ห่อหุ้มโลกไว้แล้วมีขนาดทะลุออกไป หรือมีความหมายว่าเกินความจริง การแต่งตัว “ฟ้าขาด” จึงเป็นอัตลักษณ์ของกะเทยอีสานในพื้นที่หมอลำที่อาศัยการแสดงออกทางร่างกายและการแต่งกาย การแต่งกายแบบฟ้าขาด บางทีก็ใส่อีสตรี บางทีก็ใส่ชุดว่ายน้ำมา บางทีก็แต่งอะไรที่บ่งบอกว่ามันเกินความจริงทั้งนี้เพื่อบอกว่าฉันเป็นกะเทย

ภาพที่ 5.2 ภาพการแต่งกายไปเที่ยวหมอลำของกะเทยในชนบทอีสาน (จากเว็บไซต์)⁵

เมื่อเข้ามาอยู่ในสังคมแห่งใหม่พวกเธอจะสะสมทุนทางวัฒนธรรมเหล่านี้ผ่านประสบการณ์และการเรียนรู้จากคนรอบตัวเธอ อย่าง “ป๊อปปี้” เธอก็จะเรียนรู้เรื่องความสวยความงาม อย่างเช่น เรื่องของยี่ห้อเครื่องสำอาง และการใช้เครื่องสำอางต่างๆ จากพี่สาวของเธอ เมื่อถามว่าไปเรียนรู้เรื่องความสวยความงามพวกนี้มาจากไหน “ป๊อปปี้” บอกว่า...

“ก็แม่ที่เอ้ม คนเรานั้นก็ต้องมีการพัฒนาสิ เราก็ดูจากพี่สาวเราใช้ แล้วก็มาลองใช้ ใช้ครีมตัวนี้นะ เราเป็นแบบนี้... หนูก็จะดูว่าหน้าหนูถูกกับยี่ห้ออะไร แปะหนูใช้ตัวนี้นะ หน้าไม่ลอกกะ หนูก็ใช้ตัวนี้ ปัดแก้มหนูใช้สีนี้ ยี่ห้อนี้นะหนูก็จะใช้ (เงิน) ส่วนใหญ่จะหมดไปกับเครื่องสำอาง” (สัมภาษณ์ป๊อปปี้, 14 กันยายน 2555)

ผู้เขียนเองเริ่มตระหนักว่า “การแต่งหน้าเป็น” นับเป็น “ทุนทางวัฒนธรรม” แบบหนึ่งด้วย เพราะไม่ใช่ใครๆ ก็จะสามารถแต่งหน้าได้สวยทุกคน ก็เมื่อตอนงานเลี้ยงปีใหม่ที่ผ่านมา (2557) ที่ผู้เขียนรับอาสาแต่งหน้าให้เพื่อนของผู้เขียนเองที่จะไปร่วมงาน ซึ่งเริ่มตั้งแต่การเลือกสีครีมรองพื้นให้เข้ากับผิวหน้า แปะพับ ลิปสติค ฯลฯ รวมไปถึงการจะบรรเลงแต่งเติมบนใบหน้า ซึ่งผลจากการแต่งในครั้งนั้นก็ปรากฏว่าออกมาไม่ค่อยสวยเท่าใดนัก เพราะฉะนั้นสำหรับกะเทยซึ่งมาจากหมู่บ้านชนบทอีสานนั้น พวก

⁵ ที่มาจากเว็บไซต์ <http://www.luktungmohlum.com/t/15932>

เธอต้องฝึกหัดเรียนรู้เรื่องเหล่านี้ เพื่อสะสมเป็นทุนทางวัฒนธรรมใช้ต่อรองอัตลักษณ์ในสังคมเมือง

ในเวทีเสวนาเรื่อง “มายาคติความสวยกับชีวิตกะเทยไทย” ก็มีคำบอกเล่าที่น่าสนใจของผู้เข้าร่วมเสวนาท่านหนึ่งว่า...

“ตอนเรียนจะคบกับเพื่อนผู้หญิงเพราะว่าถ้าคบกับเพื่อนผู้หญิงจะได้มีความใกล้เคียงกับผู้หญิงมากขึ้น เพื่อนกะเทยในช่วงแรกๆ จะไม่ค่อยมีมาก จะคบกับเพื่อนผู้หญิงเป็นหลัก เพราะมีความรู้สึกว่าการคบเพื่อนผู้หญิงเราจะได้เป็นผู้หญิงใกล้เคียงกับเคามากยิ่งขึ้น ถ้าเป็นเพื่อนกะเทย เพดานสูงสุดมันก็อยู่ได้แค่เป็นกะเทย แต่เรามองว่าเราควรจะมีเพื่อนเป็นผู้หญิง”

ประสบการณ์ช่วงเริ่มต้นในการข้ามเพศของกะเทยหลายคนนั้น พวกเขาจะต้องเรียนรู้ทั้งในเรื่องของการประกอบสร้างอัตลักษณ์ภายนอก เช่น มีการศึกษาการใช้ฮอร์โมน การศัลยกรรม การแต่งหน้าแต่งกาย รวมไปถึงการวางตัว จริตมารยาทแบบผู้หญิง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการเรียนรู้จากคนรอบข้าง เช่น เพื่อน รุ่นพี่ หรือแม่ของพวกเขาเอง

นอกจากนี้ “สื่อ” ทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ อย่างเช่น อินเทอร์เน็ต นิตยสาร ก็เป็นแหล่งความรู้ที่พวกเขาใช้ในการเรียนรู้สะสมทุนทางวัฒนธรรม ผู้เขียนเคยถามกะเทยผู้ให้ข้อมูลว่าพวกเขาไปเรียนรู้รูปแบบการแต่งตัวหรืออ็อปเทรเนชั่นเครื่องแต่งกายจากที่ไหน “มีว” และ “กล้วย” บอกว่า

“โซเซียล (มีเดีย) ค่ะ ก็พวกอินเทอร์เน็ตสื่อออนไลน์ แล้วก็หนังสือนิตยสาร เวปดูก็ได้ แล้วก็พวก (นิตยสาร) สไปซี่ ทิวทูล ” (มีว)

“ส่วนมากกล้วยก็จะไปร้านเน็ต แล้วก็บางทีก็ดูทีวี แล้วก็จำไว้ แล้วก็ไปดูไปหา ถ้ามีก็ซื้อ” (สัมภาษณ์กล้วย, 18 มีนาคม 2556)

ในยุคโลกาภิวัตน์ที่ข้อมูลข่าวสารหลากหลายผ่านสื่อทั้งในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นตัวนำพาเอาวัฒนธรรมบริโภคสมัยใหม่และสร้างจินตนาการถึงตัวตนที่ทันสมัย การบริโภคสื่อไม่ว่าจะเป็นนิตยสาร วารสาร อินเทอร์เน็ต ฯลฯ ทำให้พวกเขามีความรู้เรื่องการแต่งหน้า การเลือกเครื่องแต่งกายที่ทันสมัยทันสมัยทันสมัย ฯลฯ “ทุนทางวัฒนธรรม” เหล่านี้ นอกจากจะเป็นเครื่องมือของการสร้างตัวตนใหม่แล้ว

โดยตัวมันเองยังเป็นองค์ประกอบสำคัญของตัวตนใหม่ด้วย กล่าวคือ “กะเทยสมัยใหม่” หรือ “กะเทยทันสมัย” ก็คือ กะเทยที่ต้องมี “ทุนทางวัฒนธรรม” หรือ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องของความสวยความงาม ซึ่งต่างจาก “กะเทยบ้านนอก” “กะเทยชนบท” ที่เซย ไม่ทันสมัยเหมือนดังคำพูดของ “เจเจ” ที่บอกว่า “กะเทยบ้านนอกนี้ แต่งหน้าไม่เป็น แต่งตัวไม่เป็น”

ทั้งนี้ กะเทยจากชนบทอีสานที่เข้ามาทำงานโรงงานจะนำเสนอความเป็น “ผู้มีทุนทางวัฒนธรรม” ซึ่งในแง่นี้จะหมายถึงการเป็นผู้ที่มีความรู้เรื่องการแต่งหน้าทำผมและการแต่งตัวผ่านปฏิบัติการในชีวิตประจำวัน เช่น การแต่งหน้าของตัวเองที่สวยเวอร์มาทำงาน การแต่งหน้าทำผมให้กับเพื่อนสาวที่เป็นกะเทยด้วยกันหรือเป็นผู้หญิงในโรงงานระหว่างพักเบรก อย่างเช่น “มั่ว” กะเทยจากโคราชที่ได้รับการยกย่องจากเพื่อนผู้หญิงว่าเธอเป็นคนที่แต่งหน้าและทำผมสวย ดังนั้นเพื่อนๆ ผู้หญิงจึงมักจะให้เธอช่วยแต่งหน้าทำผมให้ในช่วงเวลาพักเบรกเป็นประจำ หรือในโอกาสพิเศษเช่น เวลามีการแสดงในงานเลี้ยงปีใหม่กะเทยบางคนที่ไม่ได้ขึ้นแสดงก็จะทำหน้าที่เป็นช่างทำผมและแต่งหน้าให้กับนักแสดงทั้งชายและหญิง

ประเด็นที่กล่าวไปข้างต้นล้วนสะท้อนว่า “ความเป็นหญิง” ของคนข้ามเพศ มิใช่ลักษณะที่มามีมาแต่กำเนิด แม้บางคนจะบอกว่าตนเกิดมาเป็นตุ๊ด เป็นกะเทยตั้งแต่เด็กก็ตาม หากแต่ “ความเป็นหญิง” เป็นรหัสหมายบางอย่างที่สังคมหนึ่งๆ เป็นผู้สร้างขึ้น และต้องมีการเรียนรู้กันในภายหลัง

5.3 แหล่ง “ความงาม”

นอกจากจะมีทุนทางเศรษฐกิจและทุนทางวัฒนธรรมแล้ว การเคลื่อนย้ายเข้ามาอยู่ในสังคมเมืองยังมีองค์ประกอบในเรื่องของแหล่งสินค้าเพื่อความสวยความงามที่เข้าถึงได้สะดวกและมีให้เลือกหลากหลายกว่า ไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้าแฟชั่น เครื่องแต่งหน้าประทินโฉมประทินความงาม ยาากินและคลินิกสำหรับฉีดฮอโมนเพื่อความงามและความเป็นหญิงทั้งหลาย

ในนิคมฯ และละแวกใกล้เคียงพบว่ามียุติกรรมคลินิกที่ฉีดฮอโมนสำหรับสาวประเภทสองอยู่ 3-4 แห่ง โดยจะคิดค่าบริการเข็มละ 250-280 บาท ส่วนยาากิน อย่างเช่น ยาฮอโมนจำพวกโปรกีนโนว่า เอนโดรควาคุม หรือยาจำพวกวิตามินซี วิตามินอี ที่กินเพื่อให้ผิวพรรณขาวใส ก็สามารถหาซื้อได้ง่ายตามร้านขายยาภายในนิคมฯ “ปีโป้” บอกว่า...

“ถ้ากลับไป(อยู่ที่)บ้านก็คงไม่ได้คิด เพราะแถวบ้านไม่มี ถ้าไม่ไปขอนแก่นจริงๆถ้าย้ายกลับไปอยู่บ้านก็จบเลย” (สัมภาษณ์ปีโป้, 1 กรกฎาคม 2555)

สำหรับแหล่งสินค้าเพื่อความสวยความงามไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับและเครื่องสำอางทั้งหลาย ส่วนมากคนงานจะเลือกซื้อจากตามตลาดนัดซึ่งจะมีทุกวันในละแวกนิคมฯ หรือร้านขายเครื่องสำอางโดยเฉพาะ เช่น ร้านจิปาละ ซึ่งเป็นร้านขายส่ง ขายส่งเครื่องสำอางสารพัดยี่ห้อ มีทั้งที่ราคาแพงและที่ราคาขอมเข่า คนงานจะเลือกไปซื้อตามแหล่งเหล่านี้แทนที่จะซื้อตามห้างสรรพสินค้าเนื่องจากราคาไม่แพง และพวกเขามองว่าสินค้าคุณภาพก็ไม่ต่างกันมาก แต่ราคามันห้างค่อนข้างแพงกว่า “ปีโป้” บอกว่า...

“ก็ซื้อตามตลาดนัดแหละ จะไปซื้อในห้าง ยี่ห้อเดียวกัน แต่ราคาคนละชั้น ของถูกกับของแพงในเมื่อของถูกยี่ห้อเท่ากับของแพง ทำไมเราไม่ใช้ของถูก สมมติขึ้นห้าง ยี่ห้อเดียวกัน 120 (บาท)แต่ยี่ห้อเดียวกันซื้อตลาดนัด 100 เดียว ถ้าเป็นพีเอ็ม พีเอ็มจะเอาแบบไหน ” (สัมภาษณ์ปีโป้, 1 กรกฎาคม 2555)

นอกจากจะราคาถูกแล้ว ในความคิดของพวกเขาสินค้าจำพวกเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่มีขายตามตลาดนัด ยังมีรูปแบบที่ดู “อินเตอร์นด์” กว่าที่มีขายตามห้างสรรพสินค้าด้วย “กล้วย” บอกว่า...

“เสื้อผ้าที่ (ห้าง) โลตัสมันไม่ใช่เทรนด์ ถ้าเป็นของตลาดนัด เค้าจะคัดออกจากดารา ใส่ไปคืนนี้อีกสองวันก็มีเต็มตลาดแล้ว มันถูกด้วยแล้วก็สวยด้วย แต่เสื้อผ้าในโลตัส ก็ต้องเป็นแบรนด์เฉพาะราคามันก็จะแพงกว่า เสื้อผ้าก็ไม่สวย เนื้อผ้าดี แต่ทรงและแบบไม่สวย ” (สัมภาษณ์กล้วย, 18 มีนาคม 2556)

ตลาดนัดจึงถือเป็นแหล่งสินค้าบริโภค (Consumption Material) หลักของคนงานในนิคมอุตสาหกรรม ทั้งนี้เนื่องจากราคาของสินค้าที่ขอมเข่าและมีสินค้าให้เลือกหลากหลายชนิด ความจริงตลาดนัดมีลักษณะคล้ายคลึงกับห้างสรรพสินค้าตรงที่มีสินค้าสารพัดชนิดมาวางขายรวมกัน คนงานสามารถไปที่เดียวแต่สามารถเลือกซื้อสินค้าได้ครบ เพียงแต่ตลาดนัดจะขายสินค้าที่ราคาถูกกว่าและบางอย่างดู “ทันสมัยกว่า” ในความคิดของคนงาน อีกทั้งคนงานสามารถต่อรองราคาได้อีกด้วย

องค์ประกอบความเป็นเมือง (Urban Setting) โดยเฉพาะร้านรวงที่ขายสินค้าเพื่อความสวยความงาม ตลาดนัด คลินิกความงาม ร้านเสริมสวย ฯลฯ เหล่านี้ทำให้การเข้าถึงสินค้าบริโภคเพื่อความงามทำได้สะดวกง่ายดายขึ้น เมื่อเทียบกับชีวิตในชนบทที่บางครั้งไม่มีสิ่งเหล่านี้ เหมือนดังที่ “ปีโป้” บอกว่า หากเธอกลับไปอยู่บ้านที่ขอนแก่น คงหาคลินิกสำหรับฉีดฮอร์โมนได้ยาก จะฉีดที่ก็จะต้องเข้าไป

ในตัวเมืองขอนแก่น ซึ่ง “ถ้าย้ายกลับไปอยู่บ้านก็จบเลย” คำพูดนี้เธอหมายถึงว่าถ้าย้ายกลับไปอยู่บ้านก็จะเข้าถึงการฉีดฮอร์โมนได้ยาก ร่างกายของเธอก็อาจจะกลับกลายเป็นร่างกายที่ไม่สวยและเหมือนผู้หญิงเหมือนตอนนี้ ตัวคนใหม่ที่สวยและเหมือนผู้หญิงของกะเทยจึงดำรงอยู่ได้บนวัฒนธรรมบริโภค

5.4 การบริโภคเพื่อสร้าง “ความสวย” และ “ความเป็นหญิง”

วิถีของการประกอบสร้างตัวตนข้ามเพศของกะเทยไทย โดยเฉพาะกะเทยในเมืองก็คือการแต่งให้มียุณลักษณะที่ “เหมือนผู้หญิง” กะเทยจะมีผู้หญิงเป็นต้นแบบในการเปรียบเทียบ เพื่อแต่งให้สวยเหมือนหรือสวยกว่าผู้หญิง ดังจะสะท้อนได้จากคำศัพท์ที่มีการใช้กันในกลุ่มกะเทยเช่นคำว่า “สวยเนียน”⁶ กับ “สวยโป๊ะ”⁷ (อ้างอิงจากเวทีเสวนาเรื่อง “มายาคติความสวยกับชีวิตกะเทยไทย”) นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการทำทาง การวางตัวต่างๆ ก็พยายามให้ใกล้เคียงผู้หญิงให้มากที่สุด แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่ากะเทยจะ “อยากเป็นผู้หญิง” เสียทุกคน คำว่า “แต่งหญิง” ซึ่งเป็นคำที่ใช้กันภายในกลุ่มของเกย์ กะเทยในสังคมไทยจึงเป็นคำที่สะท้อนถึงลักษณะการประกอบสร้างตัวตนข้ามเพศที่มีลักษณะการมองผู้หญิงเป็นต้นแบบ แต่ทั้งนี้ การรับรู้และการตีความ “ความเป็นหญิง” อาจมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ซึ่งอาจจะขึ้นอยู่กับช่วงวัย ขึ้นอยู่กับบริบท ประสบการณ์ของกะเทยแต่ละกลุ่มหรือแต่ละสังคมเช่นในวัยเยาว์กะเทยเด็กอาจมอง “ความเป็นหญิง” ว่าหมายถึง การแต่งหน้าทาปาก มีผมยาว (ด้วยการใส่วิก) แต่งตัวด้วยเครื่องแต่งกายของผู้หญิง เมื่อโตขึ้นมาระดับหนึ่ง “ความเป็นหญิง” อาจหมายถึงการต้องเปลี่ยนแปลงร่างกายให้มีลักษณะที่ “เหมือนผู้หญิง” ด้วยการเตลย การศัลยกรรม การมีจิตกริยามารยาทแบบหญิงอย่างสมจริง (อ้างอิงจากคำบอกเล่าของกะเทยในเวทีเสวนาเรื่อง “มายาคติความสวยกับชีวิตกะเทยไทย”) หรืออย่างในบริบทของสังคมชนบท “ความเป็นหญิง” ของกะเทยอาจหมายถึงการไว้ผมยาว แต่งหน้าเป็นบางครั้ง แต่งตัวด้วยเสื้อผ้าผู้หญิงที่อาจเกิน “ความเป็นหญิง” (กะเทยฟ้าขาว) เป็นต้น

นฤพนธ์ ตัววิเศษ ตั้งข้อสังเกตไว้ว่าพื้นที่บริโภคสมัยใหม่เอื้อให้การสร้างอัตลักษณ์ของกะเทยเปลี่ยนแปลงไปสู่การมีอัตลักษณ์ของสาวประเภทสอง ซึ่งหมายถึง วัฒนธรรมกะเทยโน้มเอียงเข้าหาการแสดงความเป็นผู้หญิงอย่างเข้มข้น เพราะการมีรูปร่างหน้าตาสวยแบบผู้หญิง หรือมากกว่าผู้หญิงจะช่วยให้สังคมยอมรับลักษณะข้ามเพศของกะเทยได้มากขึ้น จึงไม่น่าแปลกใจที่สาวประเภท

⁶ “สวยเนียน” หมายถึง สวยชนิดที่เข้าใกล้ความเป็นผู้หญิงมาก จนบางครั้งมองไม่รู้ว่า เป็นกะเทย หรือว่าสาวชนิดที่เรียกได้ว่าถ้าไม่พูดก็ไม่รู้เลยที่เดียวว่าเป็นกะเทย

⁷ “สวยโป๊ะ” หมายถึง สวยชนิดที่สังเกตออกว่าเป็นกะเทย หรือมีลักษณะที่เด่นชัด เห็นได้ชัดว่าเป็นกะเทย

สองที่สวยแบบผู้หญิงจะได้รับการยอมรับ มากกว่ากะเทยที่ยังคงรูปร่างแบบผู้ชาย พฤติกรรมข้ามเพศของกะเทยจึงมีความหมายที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่เป็นความกำกวมครึ่งๆ กลางๆ ไปสู่ความหมายของการเป็นความสวยแบบผู้หญิง ในแง่นี้เพศภาวะแบบผู้หญิงเป็นสิ่งที่กะเทยพึงปรารถนา เป็นสิ่งที่ถูกให้คุณค่าเหนือกว่าเพศภาวะแบบกำกวม กะเทยได้ใช้พื้นที่บริโกลเพื่อสร้างอัตลักษณ์โดยการนำเอาความสวยแบบผู้หญิงมาประกอบสร้าง พยายามเปลี่ยนร่างกายของตนเองให้เป็นผู้หญิงโดยการผ่าตัดแปลงเพศ กะเทยพยายามทำให้อารมณ์และร่างกายของตนเองใกล้เคียงกับความเป็นผู้หญิงให้มากที่สุด ปฏิบัติการเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าวัฒนธรรมกะเทยพยายามสร้างคุณค่าให้ตนเองและทำให้สังคมยอมรับโดยการนำเอาความสวยงามของผู้หญิงมาเป็นเครื่องมือ (นฤพนธ์ คิ้ววิเศษ 2556)

ตอนที่พูดคุยกับ “เจเจ” ถึงเรื่องกะเทยในโรงงาน เธอได้แบ่งเกรดกะเทยในโรงงานตามระดับของความสวยและความเหมือนผู้หญิง ตั้งแต่ A B C และ D (A คือสวยและเหมือนผู้หญิงมาก ส่วน D คือสวยและเหมือนผู้หญิงน้อยตามลำดับ)

“‘รถเมล์’ เกรด C ก็พอ เพราะว่าเกณฑ์เคลาเยอะ แยกังไ้ไม่รู้ อย่าง ‘ปีโป้’ ตัวใหญ่เหมือนผู้ชาย มีความมั่นใจ พยายามสวย จะสวยก็ไม่สวย แต่เค้ามั่นใจมากน่าจะซักเกรด C มั้ง ส่วน ‘ซันนี่’ สวยนะ สวยเหมือนฝรั่ง ‘ซันนี่’ ก็น่าจะ A เจว่าที่ซันนี่สวยเหมือนฝรั่งดี ‘แจ็กเกอร์’ ดูเหมือนผู้หญิง แต่แกไปเสียที่ตา ‘แจ็กเกอร์’ ก็น่ารัก น่าจะ B เกือบ A เนอะ ที่ ‘แจ็กเกอร์’ เหมือนผู้หญิงอยู่นะ ‘ไอ้มีว’ ก็สวยอยู่นะถ้ามันไม่ตัวใหญ่ มีวก็น่าจะ B ถึง A ได้ มันสวย แต่เสียตรงที่มันมีหนวดมีเคลา...”
รถเมล์เหมือนผู้ชาย ยิ่งกว่า ‘รถเมล์’ ก็มีคะ เตี้ย สันใหญ่ หน้าจั้นฝ้า ตัวใหญ่บึกบึน ผมแดง หน้าเป็นสิ่ว ขอบตาคั่ว แต่กะเทยพวกนี้ทำงานหนักนะ พวกเขเรียกมันว่า ‘กะเทยยกแหบ⁸’ ” (สัมภาษณ์ “เจเจ”, 20 มีนาคม 2556)

“การแบ่งเกรด” ในบทสัมภาษณ์ข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่ากะเทยให้คุณค่ากับการมีรูปร่างและหน้าตาที่สวยและเหมือนผู้หญิง และกระทั้งในสังคมของกะเทยชนชั้นแรงงานในโรงงานเอง อัตลักษณ์กะเทยก็ไม่ได้มีความเป็นเอกภาพและไม่ได้ลงรอยกันเสมอไป ร่างกายที่เหมือนผู้ชายเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาและถูกจัดลำดับให้อยู่ในเกรดที่ต่ำกว่าร่างกายที่ “เหมือนผู้หญิง”

⁸ ตอนสัมภาษณ์ “เจเจ” ครั้งนี้ เธอย้ายที่ทำงานจากโรงงานเฟอร์นิเจอร์มาอยู่โรงงานใหม่ซึ่งเป็นโรงงานประกอบรถยนต์ คำว่า “แหบ” หมายถึง แหบรถยนต์

นอกจากนี้ ความสวยแบบผู้หญิงของกะเทยยังสัมพันธ์กับเรื่องทางเพศ ความสวยแบบผู้หญิงจะทำให้กะเทยมีตัวตนเป็นที่ดึงดูดใจของผู้ชาย ในบางกรณีอาจนำไปสู่การมีอำนาจต่อรองเหนือกว่าผู้ชายที่เธอสัมพันธ์ด้วย “กล้วย” บอกว่าที่ความสวยสำคัญกับเธอเพราะ...

“เพราะ(ความสวย)มันเป็นจุดดึงดูดผู้ชาย ต้องการให้คนมอง ต้องการให้คนชมว่าหนูสวยจัง กะเทยเหมือนขาดความอบอุ่น เพราะว่าสังคมมองเราไม่ดี เราต้องทำทุกอย่างให้รู้สึกว่าคุณค่าตัวเองมีค่า ให้คนชม ให้คนสนใจเสีย” (สัมภาษณ์กล้วย, 18 มีนาคม 2556)

การสร้างยอมรับจากสังคมผ่านการทำให้เนื้อตัว ร่างกาย อารมณ์และจิตจิตใจของกะเทยมี “ความเป็นหญิง” มากขึ้น ถูกมองว่าเป็นการติดกับดักวาทกรรมรักต่างเพศ กิตติกร สันคติประภาอธิบายไว้ว่าเนื่องจากวาทกรรมรักต่างเพศที่มีที่ทางให้เฉพาะ “เพศหญิง” และ “เพศชาย” เป็นเพศที่ “ปกติ” กะเทยซึ่งต้องการจะอยู่ในสังคมได้อย่างปกติจึงสร้างอัตลักษณ์โดยอ้างอิงความเป็นหญิง บางการตนเพื่อสร้างอัตลักษณ์อ้างอิงโดยผ่านปฏิบัติการจัดการรูปลักษณ์ที่มองเห็นจากภายนอก เพื่อปรับร่างกายโดยการปรุงแต่งตัวตนให้สอดคล้องกับเพศภาวะความเป็นหญิงและ “ความสวยงาม” แบบผู้หญิง กิตติกรมองว่ากะเทยถูกทำให้เชื่อว่าการปรับเปลี่ยนร่างกายตนเองไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ตั้งแต่การทานยา ฮอร์โมน ผ่าตัดทำศัลยกรรมอาศัยเทคโนโลยีทางการแพทย์ นั้นทำให้เห็นว่ามีอำนาจของวาทกรรมรักต่างเพศ มีอำนาจของการจัดกระทำต่อความคิดกะเทยอย่างเข้มข้น (กิตติกร สันคติประภา 2550)

ผู้เขียนเห็นด้วยที่กะเทยมีแนวโน้มที่จะจัดการกับร่างกายของพวกเธอให้มีลักษณะที่สวยและเหมือนผู้หญิง แต่ก็เชื่อว่าวาทกรรมรักต่างเพศจะครอบงำ บางการกะเทยอย่างเบ็ดเสร็จในการจัดการกับร่างกาย ในชีวิตความเป็นจริงพวกเธอต้องเผชิญกับเงื่อนไขหลายประการที่ทำให้การบริโภคเพื่อเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ไปสู่ “ความเป็นหญิง” มีความแตกต่างหลายระดับ โดยพวกเธอได้มีการตีความ เลือกรับและปรับใช้ โดยทำความเข้าใจกับ “ความเป็นหญิง” และหยิบยืม “ความเป็นหญิง” (เฉพาะบางส่วน) มาประกอบสร้างตัวตนในหลายๆ ลักษณะ และหลายระดับ ซึ่งบางคนความเป็นหญิงอาจหมายถึงการปรุงแต่งร่างกายภายนอกเพียงชั่วคราวชั่วคราวโดยไม่คิดจะเปลี่ยนแปลงร่างกายแต่อย่างใด บางคนปรับเปลี่ยนร่างกายเพียงบางส่วน บางคนให้ความสำคัญกับจริตแบบหญิง ในขณะที่บางคนต้องการจะเปลี่ยนแปลงร่างกายให้มีเครื่องเพศแบบหญิงอย่างสมบูรณ์ ดังนั้นตัวตนความเป็นเพศของกะเทยมิได้มีความเป็นเอกภาพหากแต่มีเจดสีแห่งตัวตนที่แตกต่างหลากหลายกันไป

ในส่วนนี้จะชี้ให้เห็นว่ากะเทยจากชนบทอีสานที่ย้ายเข้ามาทำงานในนิคมฯ สร้างตัวตนผ่านพื้นที่บริโภคความงาม โดยการหยิบเอาเรื่องความสวยและความเป็นหญิงมาประกอบสร้างตัวตนใหม่ตามเงื่อนไขของแต่ละบุคคลอย่างตระหนักรู้ เป็นผู้กระทำการที่กระตือรือร้น (Active Agency) ทั้งนี้ก็เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากสังคมรักต่างเพศ และในบางกรณีที่ความสวยทำให้พวกเธอมีอำนาจต่อรองในความสัมพันธ์ระหว่างเพศมากขึ้น

5.4.1 แต่งหญิงเป็นบางโอกาส: “บัวลา” กับการปรับเปลี่ยนตัวตนแบบชั่วคราว

“บัวลา” กะเทยจากจังหวัดอุบลราชธานี ก่อนที่จะมาทำงานในโรงงาน เธอเคยผ่านการทำงานหนัก อย่างงานรับจ้างเกี่ยวข้าว แยกหามข้าว และงานก่อสร้าง การที่เธอผ่านการทำงานอย่างหนักมาก่อน ทำให้เธอมีรูปร่างที่กำยำล่ำสันเหมือนผู้ชายทั่วไป ตอนที่ใช้ชีวิตอยู่ที่อุบลฯ ถึงแม้ว่าคนในหมู่บ้านต่างจะรู้ว่าเธอเป็นอะไร แต่บัวลาก็แต่งตัวธรรมดา ใส่เสื้อยืดกางเกงวอร์ม ไม่แต่งหน้าทาปาก หรือติดก๊ิบที่ผมเหมือนตอนมาอยู่โรงงาน จะมีบ้างก็ทาครีม และทาแป้งฝุ่นธรรมดา เธอให้เหตุผลว่า “อายแม่”

ถึงแม้ว่าแม่ของบัวลาจะรู้แต่ใจคิดว่าบัวลาเป็นอะไร แต่ลึกๆ แม่ยังต่อต้านการเป็นกะเทย เวลาที่มีใครถามแม่บัวลาว่ามีลูกชายกี่คน แม่ก็จะตอบว่า 3 คน ซึ่งหมายถึงบัวลา และพี่ชายอีก 2 คน บัวลาลေးให้ฟังว่า

“เวลาเค้าถามแม่ว่ามีลูกชายกี่คน แม่ก็บอกว่า มีลูกชายสาม ไม่ได้บอกว่ามีลูกสาว เค้าไม่ยากให้เป็นแบบนี้” (สัมภาษณ์บัวลา, 5 ธันวาคม 2554)

คำตอบของบัวลาที่ว่า “อายแม่” เมื่อถูกถามว่า “อยู่บ้านไม่แต่งหน้าทาปาก หรือติดก๊ิบหรือ?” กับ คำตอบที่แม่มักจะตอบกับคนอื่นว่า “มีลูกชาย 3 คน” เมื่อถูกถามว่ามีลูกชายกี่คนนั้น ได้สะท้อนให้เห็นถึงความตึงเครียดจากการที่ครอบครัวยังไม่ยอมรับตัวตนทางเพศแบบกะเทยของบัวลา ด้วยแรงกดดันดังกล่าวนี้จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้บัวลา “ปรับเปลี่ยนตัวตนทางเพศแบบชั่วคราว” ในยามที่อยู่ไกลบ้าน

“อยู่ไกลบ้านดีกว่า เพราะว่าไม่ค่อยอยากให้แม่เห็น กลัวแม่อายคน แต่หนูก็ยังไม่รู้ตัวเองเลยพี่ว่าจะเอาอย่างไร แต่หนูก็ได้กินยาคุมอะไร ยังไปคุมหมอยู่ พี่เค้าบอกว่า หนูจะมีคู่หรือเปล่า มีแต่ก็จะ โกรธกันจนวันตาย” (สัมภาษณ์บัวลา, 5 ธันวาคม 2554)

การอยู่ “ไกลบ้าน” ซึ่งหมายถึงการอยู่ไกลจากสายตาของคนในหมู่บ้านในชุมชนและ
ไกลจากสายตาแม่ของ “บัวลา” ด้วยนั้นเป็นเงื่อนไขที่ทำให้อัตลักษณ์ของบัวลา
สามารถเลื่อนไหลจากระหว่าง “ความเป็นชาย” และ “ความเป็นหญิง” ได้ นั่นหมายถึง
การมีอิสรภาพมากขึ้นในการแสดงตัวตนที่ไม่ยึดติดกับเพศใดเพศหนึ่งได้อย่างไม่
ประดักประเดิด ซึ่งนอกจากเธอจะ “อายแม่” แล้ว ยังกลัว “แม่ยาย” คน (อื่น) เป็นการ
สะท้อนให้เห็นถึง “วัฒนธรรมการรักษาน้ำตา” ในสังคมไทยที่มีผลต่อการแสดงออก
ของอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่มเกย์ กะเทย ทอม ดี ฯลฯ ในเมืองไทย

โรงงานที่บัวลาทำอยู่ปัจจุบันนี้เป็นโรงงานแห่งที่ 2 ที่เคยทำ ตอนบัวลามาสัมภาษณ์ทำงาน
ที่โรงงานแห่งนี้ เธอตัดผมสั้น ไม่แต่งหน้าทาปาก หวีหน้างานของบัวลา เคยบอกกับ
ผู้เขียนว่า “มาตอนแรกก็ตัดผมสั้น แต่ทำทางก็อ้อนแอ่น ดูแล้วก็รู้แหละว่าเป็นกะเทย”
(สัมภาษณ์ถึงหัวหน้าคนงานชาย, 17 มีนาคม 2554)

ต่อมาบัวลาก็เริ่มไว้ผมยาวเรื่อยๆ และเริ่มแต่งหน้าทาปากบ้าง แต่เธอก็ไม่ได้
เปลี่ยนแปลงสภาพร่างกายส่วนอื่นใด ผู้เขียนเคยถามว่าไม่คิดเสริมหน้าอกบ้างหรือ
บัวลาตอบว่า “แค่นี้ก็พอแล้วพี่” บัวลาจึงไม่กิน ไม่ฉีดฮอร์โมน และไม่คิดจะแปลง
เพศ ดังนั้นการสร้างความเป็นหญิงของบัวลา จึงอาศัยเพียงการบริโภคสินค้าความงาม
เพื่อปรับเปลี่ยนและปรุงแต่งร่างกายแบบชั่วคราวในยามที่อยู่ไกลบ้าน อย่างเช่น การ
สวมเสื้อผ้า รองเท้าแบบผู้หญิงที่ทันสมัย การใช้เครื่องสำอางแต่งหน้า การสวม
เครื่องประดับบางอย่าง ฯลฯ

ในปีที่ผ่านมาโรงงานได้จัดท่องเที่ยวประจำปี ไปที่เขาใหญ่ ซึ่งบัวลาก็ได้ร่วมขบวนไป
กับการท่องเที่ยวในครั้งนั้นด้วย ซึ่งสำหรับคนงานแล้ว การไปท่องเที่ยวประจำปี เป็น
โอกาสที่จะทำให้พวกเขาได้นำเสนอ “ตัวตน” ในฐานะ “ผู้บริโภค” สินค้า “พื้นที่
ร่างกาย” ได้กลายเป็นพื้นที่ที่คนงานจะสามารถใช้จัดแสดงและนำเสนอตัวตนได้อย่าง
ชัดเจนที่สุด

คนงานหญิงหลายคนมาในชุดสายเดี่ยว เกะออก สวมรองเท้า หมวก เครื่องประดับ
อื่นๆ ที่แสดงถึงความเป็นผู้หญิงสมัยใหม่ ซึ่งในวันนั้น “บัวลา” เอง ก็มาด้วยชุดสี
ชมพู กางเกงยีนส์ขาขาวแต่ตัดบางส่วนให้เห็นขาในสไลด์ที่เซ็กซี่นิดๆ สวมหมวกสี
เหลือง และรองเท้าที่รูปทรงดูทันสมัย

เมื่อถึงงานเลี้ยงตอนกลางคืน บัวลามาด้วยชุดราตรียาว เกะกะสีแสด แต่งหน้าและทาปาก สร้างความตกตะลึง และดึงดูดความสนใจ เนื่องจากเพื่อนคนงานไม่เคยเห็นบัวลาแต่งตัวเช่นนี้มาก่อน ในงานมีการจัดประกวดกะเทยที่หากกะเทยคนใดได้รับเสียงโห่จากคนชมมากที่สุดจะถือว่าชนะและได้รับรางวัล “บัวลา” เป็นหนึ่งในผู้เข้าประกวด และเธอก็ได้รับเสียงโห่จากคนชมมากที่สุด จนได้รับรางวัลในครั้งนั้น ซึ่งนั่นแปลว่า “บัวลา” คือ กะเทยที่มีรูปร่างและหน้าตาไม่สวย ไม่เหมือนผู้หญิงและดูตลกขบขันที่สุดบนเวที แต่ตัวตลกต่างนี้จะปรากฏเพียงชั่วคราวเท่านั้น ตัวตนของบัวลาจะเข้าไปข้ามมาผ่านการปรับเปลี่ยนตัวตนแบบชั่วคราว โดยขึ้นอยู่กับเงื่อนไขสถานการณ์เฉพาะหน้า

การขยับปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์และตัวตนทางเพศแบบชั่วคราวของบัวลาเกิดขึ้นเพราะถูกเงื่อนไขบางประการเป็นตัวกำหนด โดยเฉพาะเงื่อนไขการยอมรับจากครอบครัว ที่ถึงแม้จะรับรู้ “บัวลา” ไม่ใช่ผู้ชาย แต่ก็ยังไม่ได้หากจะเห็นบัวลาปรุงแต่งเนื้อตัวและเปลี่ยนแปลงร่างกายให้เป็นผู้หญิง “บัวลา” เองก็ยังไม่กล้าพอที่จะก้าวข้ามความเป็นเพศชายไปสู่เพศที่ตนปรารถนาได้อย่างเต็มตัว ด้วยความต้องการรักษาหน้าของผู้เป็นแม่ ไม่ให้ต้องอับอายเพื่อนบ้าน

เมื่อครั้งที่บัวลาไม่สบายจนต้องกลับไปพักรักษาตัวที่บ้านที่จังหวัดอุบลราชธานี เป็นระยะเวลาหนึ่ง “บัวลา” เลือกที่จะตัดผมสั้น ไม่แต่งหน้า ทาปาก และแต่งกายด้วยชุดปกติธรรมดา และพบกับผู้เขียน (ทางโทรศัพท์เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2555) ด้วยหวังเสียงว่า “...ครับ” ผู้เขียนได้พบกับ “บัวลา” อีกครั้งเมื่อตอนที่เธอหายป่วยและกลับมาทำงานโรงงานในนิคมอมตะซิตี้ ครั้งนี้ เธอผมสั้น และแต่งตัวแบบปกติ ไม่แต่งหน้าทาปาก แทนตัวเองว่า “หนู” และพูดหวังเสียงว่า “จ๊ะ” ผู้เขียนยังแซวเธอเล่นๆ ว่ามารอบนี้ไม่แรงเลย ไม่เหมือนที่เจอกันครั้งแรก เธอก็ได้แต่ยิ้มๆ

นอกจากนี้ ในระหว่างที่นั่งคุยกันถึงเรื่องของการมีครอบครัว “แคร์” ซึ่งเป็นน้องสาวแท้ๆ ของ “บัวลา” ก็พูดขึ้นมาในวงสนทนาว่า “บัวลา” เคยเปรยๆ กับเธอว่าอยากมีครอบครัว ซึ่ง “แคร์” เองก็บอกว่ายังรู้สึกงงๆ อยู่เหมือนกัน ผู้เขียนถามทำนองว่ายังไม่ชัดเจนกับเพศของตัวเองหรือ คิดจะมีครอบครัวจริงหรือเปล่า? “บัวลา” พูดขึ้นมาว่า

“ก็คิดอยู่พี่ จะได้เอาแม่ไปเลี้ยงดูด้วยอะไรเงี้ย มันก็ไม่มีใครแล้ว พี่คนหนึ่งก็ติดคุก พี่อีกคนก็เสียแล้ว ไม่มีใครพึ่งพาได้อะไรเงี้ย พี่สาวอยู่บ้านก็ทะเลาะกับแม่ เรื่องไม่เป็น

เรื่อง ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย แม่ก็ห้ามไรเงี้ย แล้วแม่ก็ขี้นด้วย...แล้วแต่จะเจอพี่เอ็ม ไม่รู้อนาต...บางทีก็อยากมี(เมีย) อะไรอย่างนี้จะได้อาแม่ไปอยู่ด้วย เพราะว่าไม่ค่อยมีใครช่วยแม่ ส่วนมากอยู่กับพี่สาวก็ทะเลาะด้วยกัน ไม่ค่อยถูกกัน ” (สัมภาษณ์บัวลา, 21 มีนาคม 2556)

ความหมายของ “บัวลา” ก็คือ ไม่แน่ว่าอนาคตข้างหน้าเธออาจจะเจอกับผู้หญิงที่สามารถจะแต่งงาน มีครอบครัวด้วยได้ ซึ่งเธอก็อยากมีครอบครัวเพื่อที่ว่าผู้เป็นเมียของเธอจะได้ช่วยดูแลแม่ของเธอ ซึ่ง “บัวลา” ก็เล่าให้ฟังว่าแถวบ้านเธอก็มีกะเทยอายุประมาณ 40-50 ปี ที่มีครอบครัว มีเมีย และมีลูกด้วยกันตั้ง 5 คน กะเทยคนนั้นก็แต่งตัวใส่ผ้าถุงใส่อะไร ซึ่งเมียของกะเทยคนนั้นก็รับได้และยังคงอยู่ด้วยกันจนกระทั่งทุกวันนี้ กรณีตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่าการใช้ชีวิตทางเพศอาจมีเงื่อนไขที่หลากหลายมากมาย ความสัมพันธ์ทางเพศจึงอาจมิได้เกิดขึ้นจากรักแบบโรแมนติก หรืออารมณ์ความใคร่ ความปรารถนาทางเพศเพียงเท่านั้น แต่อาจมีเงื่อนไขบริบททางสังคมอื่นๆ เป็นตัวคอยกำกับ และหลายครั้งที่เพศสัมพันธ์หรือความสัมพันธ์ทางเพศเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความปรารถนาด้านอื่นๆ หรือรับใช้วัตถุประสงค์อื่นที่ไม่ใช่แค่เรื่องของความรักความใคร่ อารมณ์และแรงปรารถนาทางเพศ อย่างในกรณีของ “บัวลา” การมีครอบครัวอาจหมายถึง ความต้องการที่จะสร้างความมั่นคงในชีวิต มีคนที่คอยดูแลในยามที่จำเป็น ในยามแก่ชรา หรือคอยดูแลแม่อยู่กับแม่ของเธอ เนื่องจากตัวเธอต้องออกมาทำงาน

เมื่อไม่นานมานี้ “บัวลา” เพิ่งจะ “เพิ่มเพื่อน” (Add friend) มาในโปรแกรม “ไลน์” (LINE) ของผู้เขียน รูปภาพของเธอที่ปรากฏบนหน้าจอคือ เธอเริ่มจะไผ่ผอมยาวขึ้นหลังจากที่กลับมาทำงานโรงงานอีกครั้ง ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ยุทธวิธีในการสร้างตัวตนใหม่ของบัวลา จึงอาศัยเพียงการปรุงแต่งร่างกายภายนอก ด้วยเสื้อผ้า อุปกรณ์เครื่องประดับ เครื่องสำอาง และจะแต่งในบางวาระโดยไม่เลือกที่จะปรับเปลี่ยนร่างกายแบบถาวรด้วยวิธีการกิน นิดฮอร์โมน หรือ ทำศัลยกรรม เพราะ “บัวลา” รู้ดีว่าเธอจะต้องเปลี่ยนกลับไปเป็นเหมือนเดิม เมื่อต้องไปปฏิสัมพันธ์กับคนในครอบครัว หรือไม่แน่ว่าสักวันหนึ่งในอนาคตเธออาจจะมีครอบครัว แต่งงานกับผู้หญิงก็เป็นได้

5.4.2 “รตเมล์” และ “เปิ้ล”: แต่งหญิงแต่งหน้าแต่ไม่ “เทคยา(ฮอร์โมน)” และไม่คิดทำนมและแปลงเพศ

“รตเมล์” เป็นกะเทยที่ไว้ผมยาว แต่งหญิง แต่งหน้า แต่เธอไม่สนใจเรื่องการกินหรือฉีดฮอร์โมน และไม่คิดที่จะทำศัลยกรรมทรวงอกหรือแปลงเพศ เธอบอกว่าเธอกลัวและเคยเห็นตัวอย่างจากน้ากะเทยของเธอที่เคยไปทำมา แล้วมามีเพศสัมพันธ์ทั้งที่ยังรักษาแผลเย็บไม่ดี และสุดท้ายก็เป็นโรคเอดส์ตายเพราะไปมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายมากหน้าหลายตา เธอมองว่าทำนมหรือแปลงเพศไม่จำเป็นสำหรับเธอ ถึงจะทำมาผู้ชายชอบ แต่พวกเขาก็ไม่ได้มาอยู่กับเธอหรือคิดจะจริงจังกับเธอ

“(ทำนม) เราได้อะไรจากผู้ชายอะ (ผู้ชาย) ชอบ แต่เค้าก็แค่จับ แค่อะไรเฉยๆ แต่เค้าก็ไม่ได้มาอยู่มากินกับเรา เค้าจะมาอยู่มากินกับเราเค้าต้องรับเราในสภาพที่เราเป็นได้ ว่าเราเป็นอย่างนี้ เราไม่ได้สวยเลิศเลอเพอร์เฟกเหมือนใครนะ เราไม่มีเหมือนเค้านะ เค้าต้องรับ ณ จุดนี้ได้” (สัมภาษณ์รตเมล์, 24 มิถุนายน 2556)

“รตเมล์” บอกว่าหากจะทำ ศัลยกรรมเธออยากศัลยกรรมที่ใบหน้ามากกว่าโดยเฉพาะเสริมจมูก เพราะจะทำให้เธอดูดีขึ้น ดูเด่นขึ้น ทำให้ใบหน้าดูเปลี่ยนไป ดังนั้นสำหรับ “รตเมล์” แล้ว ความสวยหรือความเป็นหญิงนั้น เธอให้ความสำคัญกับเรื่องของการแต่งหน้า และใบหน้าที่สวยงามมากกว่า

อย่างไรก็ตาม ด้วยความที่ “รตเมล์” ไม่สนใจเรื่องการเปลี่ยนแปลงร่างกายโดยใช้ฮอร์โมนทั้งกินและฉีด ทำให้รูปร่าง ผิวพรรณเธอไม่ละเอียดเนียน ไม่มีทรวงทรวงองเอวเหมือนกะเทยที่ใช้ฮอร์โมนหญิง “รตเมล์” จึงมักโดนเพื่อนเมาท์อย่างสนุกสนานถึงความไม่สวย และเป็นกะเทยที่ดูเป็นผู้ชาย มี “สันกว้าง” (หมายถึงไหล่ หลังที่กว้างเหมือนผู้ชาย) เพื่อนในโรงงานบางคนจึงเรียกเธอว่า “รตถ้ง” แทน “รตเมล์”

ในขณะที่ “เปิ้ล” กะเทยจากหนองบัวลำภู ก็ไม่เคยคิดจะฉีดฮอร์โมน และไม่คิดจะศัลยกรรมหน้าอก ผ่าตัดแปลงเพศ เธอบอกว่าไม่เคยคิดเปลี่ยนแปลงร่างกายใดๆ เธอเลือกส่งเงินกลับบ้านให้แม่ซึ่งอยู่ที่หนองบัวลำภูดีกว่า เพราะทางบ้านของเธอฐานะไม่ค่อยดี นอกจากนี้ แพนหนุ่มๆ ของเธอก็ไม่ได้แคร์เรื่องว่าเธอจะต้องมีหน้าอก หรือมีอวัยวะเพศหญิงหรือไม่ด้วย ความสวยและความเหมือนผู้หญิงสำหรับเธอก็คือเพียงแค่การมีผมยาว และแต่งกายด้วยเสื้อผ้าอาภรณ์แบบผู้หญิงเท่านั้น

5.4.3 “อ้าว” “ป๊อ” และ “แจ็กเกอร์” กับการเปลี่ยนแปลงร่างกายเพียงบางส่วนโดยให้ความสำคัญกับผิว หน้าและนม

“อ้าว” มาสมัครงานโรงงานที่ทำอยู่นี้ ด้วยอัตลักษณ์ทางเพศแบบกะเทยชัดเจน ผมยาว แต่งหญิง และพูดด้วยหางเสียงว่า “คะ” ทุกคำ และกับทุกคน หัวหน้างานของอ้าว เคยบอกกับผู้เขียนว่า “คนนี้นะแต่งหน้า ทาปากมาเลย เห็นชัดเลยว่าเป็นกะเทย ” (สัมภาษณ์กึ่ง-หัวหน้าคนงานชาย, 14 มีนาคม 2554)

“อ้าว” เปิดเพศชัดเจนให้พ่อแม่และคนในครอบครัวรู้ว่าเธอเป็นกะเทย ซึ่งตอนที่พ่อแม่ของเธอรู้ ก็รับไม่ได้ เธอเล่าว่า “ตอนที่พ่อแม่รู้ว่าฉันเป็นกะเทยก็รับไม่ได้แต่ต่อมาก็เริ่มรับได้เรื่อยๆ คนในหมู่บ้านก็ไม่ได้รังเกียจอะไร ไปถามถึงอ้าวทุกคนในหมู่บ้านก็จะรู้จัก” (สัมภาษณ์อ้าว, 17 มิถุนายน 2554)

“อ้าว” เป็นสาวเปรี้ยว เธอชอบเที่ยวกลางคืน โดยมักจะนัดเพื่อนสาวไปเที่ยวตามผับ บาร์ แอวนิคม โดยแชร์กันคนละร้อยสองร้อย แต่ส่วนใหญ่เดือนละครึ่งช่วงเงินเดือนออก นอกจากนี้ ในยามที่เธอมีเวลาว่าง เธอจะไปช่วยพี่ ขายเหล้าขายเบียร์ที่ร้านเหล้าในนิคม คืนวันที่แจกเยอะ ๆ (ส่วนใหญ่เป็นวันเสาร์อาทิตย์) ก็จะได้ประมาณ 300-400 บาท ส่วนคืนไหนแจกน้อยก็ได้ประมาณ 200 ด้วยเหตุที่เธอเป็นสาวสังคม ชอบเที่ยวกลางคืน และทำงานในร้านเหล้าบาร์ ทำให้เธอมีโอกาสได้พบกับผู้ชายมากหน้าหลายตา เธอเล่าว่า บางครั้งไปเที่ยวผับ บาร์ เธอก็จะจีบผู้ชายมานอนที่ห้อง

ในตอนที่คุณเขียนสัมภาษณ์เธอ เธอมีแฟนหนุ่ม (เธอยืนยันว่าเป็นชายแท้) ตอนนั้นคบกันได้ 2 เดือนแล้ว แฟนหนุ่มของเธอทำงานอยู่คนละโรงงาน แต่จะไปมาหาสู่กันตลอด บ้างครั้งก็มานอนกับ “อ้าว” แล้วก็มีอะไรกัน ซึ่งก็จะใช้วิธีการมีอะไรกันทางทวาร เพราะ “อ้าว” ยังไม่แปลงเพศ “อ้าว” ให้เหตุผลกับผู้เขียนว่า...

“หนูเคยถามแฟนแล้ว แฟนหนูเค้าไม่แคร์เรื่องนั้น ขอให้มันม ผมยาวเหมือนผู้หญิงก็พอ” (สัมภาษณ์อ้าว, 17 มิถุนายน 2554)

ดังนั้น สำหรับ “อ้าว” การประกอบสร้างตัวตนทางเพศแบบใหม่ในลักษณะข้ามเพศ จึงไม่จำเป็นต้องถึงขั้นแปลงเพศ เพียงกินหรือฉีดฮอร์โมนเพศหญิงเพื่อให้มีหน้าอก ผิวพรรณ โครงหน้าเหมือนผู้หญิง แต่งกายด้วยชุดแบบผู้หญิงสมัยใหม่ การแต่งหน้า

ทาปาก การทำสีผม ทาเล็บ ใส่ขนตา และใช้สินค้าสมัยใหม่ก็ทำให้เธอสามารถที่จะเป็นได้อย่างที่จินตนาการแล้ว

“แจ็กเกอร์” เกเทยจากจังหวัดบุรีรัมย์ เธอมีรูปร่างเพรียวบาง ตัวเล็กและมีใบหน้าทีละม้ายคล้ายผู้หญิง ด้วยความที่เธอเป็นคนที่มีพื้นฐานรูปร่างหน้าตามาก่อนข้างคืออยู่แล้ว แม้เธอจะไม่ค่อยได้ใส่ใจกับเรื่องของ การประติมากรรมด้วยเครื่องสำอางค์เท่าใดนัก แต่เธอก็ดูสวยและเหมือนผู้หญิง

เมื่อก่อนสมัยที่เธอยังทำงานอยู่กรุงเทพมหานครลักษณะทางเพศของเธอเป็น “เกย์สาว” เธอตัดผมสั้นและมีร่างกายที่ยังมีความเป็นชายอยู่ เพื่อนของเธอยังคงชวนไปเดินเป็นโคโยตีบอยในบาร์เกย์ที่เมืองพัทยา แต่เธอไปเห็นแล้วไม่กล้าขึ้นเดิน นอกจากนี้ชีวิตทางเพศของเธอสมัยที่อยู่กรุงเทพ ก็ใช้ชีวิตแบบเกย์ทั่วไป คือหาความสุขทางเพศด้วยการเที่ยวชวชนาเกย์ในกรุงเทพอย่างเช่น เดอะบิช บ้านไท และฟารอส โดยเธอจะมีบทบาทเป็น “ฝ่ายรับ” อย่างเดียว แต่ปัจจุบัน เมื่อถามว่ายังมีเพศสัมพันธ์กับเกย์ได้อีกไหม เธอบอกว่า

“คงไม่เอาแล้วละ เลิกแล้วตอนนี้ เพราะว่าเรายังมีผู้ชายในสตูดิโอที่คนอยู่ทุกวันนี้ก็เป็นผู้ชายแท้ เคยมีเมีย (ผู้หญิง) แล้วก็เปิดตัวแล้ว แล้วก็เคยพา (แจ็กเกอร์) ไปสวีตดีพอกับแม่แล้ว” (สัมภาษณ์แจ็กเกอร์, 4 พฤษภาคม 2556)

ปัจจุบัน “แจ็กเกอร์” ผมยาว หุ่นบางเล็กใบหน้าละม้ายคล้ายผู้หญิงมาก เธอเทศาฮอร์โมนด้วยการกินเพียงอย่างเดียวเพื่อให้ขนน้อยลง มีผิวพรรณที่นวลเนียนและ “ไหล่ซอฟต์แวร์” ลง (ช่วงไหล่ไม่ใหญ่หนา และกว้างเหมือนผู้ชาย)

“พอกินแล้วขนมันจะน้อยลง ภาวะฮอร์โมนเพศหญิง แล้วขนก็น้อยลง เมื่อก่อนมี (ขน) เยอะอยู่ เมื่อก่อนหนวด เครา แต่ช่วงนี้รู้สึกว่ามันน้อยกว่าเดิม กินมา 7-8 ปีแล้ว บางทีก็กินบ้างไม่กินบ้าง กินเป็นแผง แต่ก่อนฉันกินวันละ 2 เม็ด แต่ 2 เม็ดก็เห็นผลเลยนะ แต่มันจะเหนื่อยเร็ว แต่มันขึ้นเร็ว แล้วไหล่มันก็ซอฟต์แวร์ลง เพราะว่าฮอร์โมนเพศหญิงมันต่อต้านฮอร์โมนเพศชาย (แต่มันก็) มันดีกัน มันก็ทำให้เราเหนื่อย อันนี้ความรู้สึกเรานะ แต่ทางการแพทย์มันจะดีกันรึเปล่า อะไรไม่รู้แหละ” (สัมภาษณ์แจ็กเกอร์, 4 พฤษภาคม 2556)

การเทศาฮอร์โมนทำให้เธอมีหน้าอกใหญ่ขึ้น เมื่อผู้เขียนถามว่าเหตุใดการมีนม (หน้าอก) ที่ใหญ่จึงมีความสำคัญกับกะเทย “แจ็กเกอร์” ตอบว่า...

“มันจะได้ดูแบบเหมือนผู้หญิง อีกอย่างหนึ่งคือเวลาเราใส่ชุดสวยๆ มันก็จะได้เห็นมี สักส่วน มีสิริระ เวลาผู้ชายเดินสวนมามันชอบจับ (นม) พอจับปุ๊บ อีนี่มีแค่ฟองน้ำ หลอกลวงกูอะไรเงี้ย” (สัมภาษณ์แจ็กเกอร์, 4 พฤษภาคม 2556)

สำหรับ “แจ็กเกอร์” แล้ว การเทศาเชื่อว่าจะมีแต่ด้านดีที่ทำให้เธอสวยและเหมือน ผู้หญิงเพียงอย่างเดียว แต่ก็มีผลข้างเคียงด้วย คือเธอรู้สึกว่ามีคนข่มขืนบ่อยๆ เข้าจะทำให้ เหนื่อยง่าย และเมื่อหยุดกินไปสักระยะหนึ่ง แล้วกลับมากินใหม่ก็จะรู้สึกง่วงเวียน คลื่นไส้อยากอาเจียน

“ช่วงหยุดกินครั้งหนึ่ง แต่พอมากินแล้วมันก็รู้สึกวเวียนหัว จะอ้วก คลื่นไส้ พอกินไป เรื่อยๆ มันก็ไม่ใช่เป็นไรแล้ว กินทุกวัน ช่วงนี้ขาดกิน ตั้งแต่ปีใหม่ยังไม่ได้กินเลย แต่ หนูไม่คิด ไม่กล้าคิดกลัว เพราะมันเข้าเส้นเลือด” (สัมภาษณ์แจ็กเกอร์, 4 พฤษภาคม 2556)

“แจ็กเกอร์” กลัวผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงร่างกายทำให้เธอใช้ การกินฮอร์โมนเพียงอย่างเดียวโดยไม่คิดจะเทศาผ่านการฉีดเข้าเส้น อีกทั้งก็ไม่คิดที่ จะแปลงเพศอย่างเด็ดขาด เพราะเธอกลัวความผิดพลาดทางการแพทย์

“ขอเป็นแบบนี้ดีกว่า เพราะว่าเราจะทำตัวให้เหมือนผู้หญิง แต่ ถ้าอยากไป (ผ่า) ตัดก็ (ผ่า) ตัดนมอะไร ไม่เอาอันนั้นเป็นภายใน...ที่ไม่อยากทำเพราะว่าฉันกลัวฉันจะเป็น หนึ่งในแสน เหมือนแบบหมอผ่าตัดแล้ว กรรไกร เครื่องมืออะไรไปลิ่ม (ไว้ในนั้น) ฉันก็กลัวเป็นหนึ่งในล้าน คนอื่น (อาจจะ) ไม่เป็นนะ กลัวมาฟลุ๊ค มาช่วยที่ฉัน ” (สัมภาษณ์แจ็กเกอร์, 4 พฤษภาคม 2556)

เธอหมายถึงว่าสำหรับเธอแล้วการสร้าง “ความเป็นหญิง” เธอให้ความสำคัญกับ ภาวลักษณ์ภายนอก และการแสดงจริตกิริยาที่เหมือนผู้หญิงก็เพียงพอแล้ว ไม่ต้องการ ที่จะเปลี่ยนแปลงภายในถึงขั้นการผ่าตัดแปลงเพศ เพราะนั่นหมายถึงการเสี่ยงกับความ ไม่ปลอดภัยที่จะเกิดขึ้นกับตัวเธอ อีกทั้งแฟนหนุ่มของเธอก็ไม่ได้เรียกร้องให้เธอต้อง ไปศัลยกรรมเสริมทรวงอกหรือผ่าตัดแปลงเพศ

“ผู้ชายเค้าก็ไม่ได้เรียกร้อง...หนูบอกเลย ถ้าอยากได้ หาเมียผู้หญิง ง่ายขึ้นอย่างนี้ แต่เค้าก็ไม่เคยพูดนะว่าเมื่อไรจะไปทำนม เมื่อไรจะไปแปลงเพศ เค้าไม่เคยพูด มีแต่คำเรา (ว่า)เมื่อไรจะเลิกกินยา เพราะเราชอบบ่นว่า(กินแล้ว)เหนื่อยอะไรเจ๊ หนูคงคิดอะไรเจ๊” (สัมภาษณ์แจ็กเกอร์, 4 พฤษภาคม 2556)

นอกจากนี้ “แจ็กเกอร์” ยังกล่าวว่าจะมีผลกระทบต่อการทำงาน เธอกล่าวว่าหลังจากศัลยกรรมมาแล้ว จะไม่สามารถทำงานได้ อีกอย่างการศัลยกรรมทรวงอกหรือการผ่าตัดแปลงเพศ หลังจากผ่าตัดแล้วต้องใช้เวลาในการพักฟื้นตัวระยะหนึ่ง และอาจจะไม่สามารถยกของหนักได้ เพราะจุดงานที่เธอรับผิดชอบอยู่ตอนนี้ก็ต้องมีการยก “แบล็ค” (ผาด้านหลังของตู้เย็น) เธอเคยหยังเงงถามหัวหน้างานแล้วว่าหากเธอจะไปเสริมทรวงอกหัวหน้างานจะอย่างไร เธอบอกว่า...

“แล้วมันแบบว่าเค้าจะให้เราพักฟื้นมัย เพราะเราไม่ใช่ลาป่วยนะ แต่อันนี้เราลาไปทำศัลยกรรมมา เค้าจะให้เราหยุดมัย เค้าก็ไม่เช้นต์ (ใบลาให้) เพราะว่า เราเคยถามเค้าอยู่ว่าถ้าไปทำนมมัย เค้าจะยังงิ เค้าบอกว่า เค้าไม่ให้ เคยพูดกับชัยเปิ้ล (หัวหน้างาน) อยู่ เค้าก็บอกว่าต้องยกแหละ เพราะคนอื่นเค้ายกหมด ยกแบล็คคือเป็นหลักข้างหลัง (ตู้เย็น) แล้วสมมติเราไปทำนมมา เค้าจะให้เราหยุดหรือ มันก็ไม่ใช่หน้าที่ของเค้า แล้วหนูก็กลัวในระยะยาวจะมีปัญหานะ...ถ้าให้ฉันลาออกไปผ่านมเสร็จ แล้วกลับมาสมัครใหม่ พวกเรานั้นก็ไม่ใช่ว่าหางานง่าย เรื่องเงินเนี่ยมีที่จะไปทำ แต่กลัวทำงานไม่ได้ อีกอย่างแค่นี้ก็โอ(เค) แล้ว” (สัมภาษณ์แจ็กเกอร์, 4 พฤษภาคม 2556)

กรณีของ “อิว” และ “แจ็กเกอร์” มีความน่าสนใจตรงที่ การสร้าง “ความเป็นหญิง” สะท้อนให้เห็นว่ามีได้เกิดขึ้นจาก “ตัวตนภายใน” หรือ “สัญชาติญาณความเป็นหญิง” ที่มาจากข้างใน หรือมีมาแต่ก่อนแต่ออก (Born to be) ดังที่หลายคนเข้าใจ ในแง่นี้ตัวตนของ “ความเป็นหญิง” จึงมิได้หลุดลอยไปจากบริบทความสัมพันธ์กับผู้คนในสังคมและวัฒนธรรมหนึ่งๆ ดังจะเห็นว่าการที่แฟนหนุ่มของพวกเธอรับได้กับการมีเพศสัมพันธ์กับกะเทยที่ไม่จำเป็นต้องมีร่างกายเป็นแบบผู้หญิงโดยสมบูรณ์ ไม่เรียกร้องให้เธอต้องศัลยกรรมผ่าตัดเสริมหน้าอกหรือแปลงเพศ ก็ส่งผลต่อการสร้างความเป็นหญิงด้วยเช่นกัน ซึ่งต่างจากงานศึกษาชิ้นหนึ่งของ Allison Bischoff เรื่อง Passing the Test: The Transgender Body and Identity ที่ศึกษากะเทยในประเทศเนเธอร์แลนด์ที่กะเทยต้องการจะมีร่างกายแบบหญิง (Female body) ถึงขั้นต้องการแปลงเพศเพื่อให้เป็นหญิงโดยสมบูรณ์เพราะคิดว่าจะทำให้ชีวิตและความสัมพันธ์ทางเพศกับ

แฟนหนุ่มของเธอนั้นดีขึ้น พวกเธอมองว่าการมีร่างกายแบบหญิงมีความจำเป็นสำหรับพวกเธอโดยเฉพาะในความสัมพันธ์กับแฟนหนุ่มของพวกเธอ (Bischoff 2011: 122-123) ซึ่งต่างจากกรณีศึกษาของผู้เขียนที่มองว่าพวกเธอไม่จำเป็นต้องถึงขั้นแปลงเพศเพราะแฟนหนุ่มของพวกเธอไม่ได้เรียกร้องถึงขนาดนั้น อีกทั้งหลายคนยังพบว่าคนรอบข้างของพวกเธอที่ผ่านการแปลงเพศมาหลายคนก็ไม่ได้ทำให้มีชีวิตที่ดีขึ้นนักในความสัมพันธ์กับแฟนหนุ่ม อีกทั้งพวกเธอก็คิดว่ายังเสี่ยงกับอันตรายมากมายที่อาจจะเกิดขึ้น

ทำนองเดียวกับ “ปีโป้” ที่ไม่คิดจะแปลงเพศ เพราะกลัวผลกระทบที่จะเกิดขึ้น นอกจากนี้ “ปีโป้” ยังเล่าประสบการณ์ให้ฟังว่า...

“หนูเคยมีเพื่อนไปแปลงมาแล้ว แล้วแฟนเค้านอกไม่ชอบ ไม่ happy เค้านอกมันไม่ได้อารมณ์ แล้วมันไม่มีอารมณ์ แล้วอีกอย่างนึ่งเค้าผ่า แล้วเอาสายอะไรไปใส่ในร่างกายเราก็อไม่รู้ มันเหมือนมีสิ่งแปลกปลอมเข้าไปอยู่ในร่างกายเรา ถ้าจะให้ทำจริงๆ ขอทำแค่หน้าอก” (สัมภาษณ์ปีโป้, 1 กรกฎาคม 2555)

นอกจากจะกินยาคุมแล้ว “ปีโป้” จะใช้การฉีดฮอร์โมนเข้าร่างกายเพื่อสร้างความเป็นหญิงเพิ่มขึ้นด้วย โดยในละแวกนั้นๆ นั้น จะมีคลินิกที่ให้บริการฉีดฮอร์โมนอยู่ประมาณ 3-4 ร้าน ที่อยู่ใกล้ๆ เดินทางได้สะดวก ซึ่งเธอบอกว่าถ้าอยู่ที่บ้าน คงไปฉีดบ่อยๆ แบบนั้นไม่ได้ เพราะแถวบ้านไม่มี ถ้าจะฉีดก็ต้องเข้าไปในตัวเมืองขอนแก่น

ที่น่าสนใจคือการสร้างความเป็นหญิงของ “ปีโป้” เกิดขึ้นอย่างเข้มข้นก็เมื่อตอนที่เธอใกล้จะเกณฑ์ทหารเนื่องจากเธอกลัวว่าจะต้องไปเป็นทหาร เธอจึงเร่งการเทคฮอร์โมนทั้งกินและฉีดเพื่อให้มีหน้าอกใหญ่

(หน้าอกเพ็ง) มาเยอะเมื่อปีที่แล้ว เร่งจนล้น จะตาย เหนื่อย ก็ฉีดเลยทุกเดือน เดือนละสองเข็ม ทั้งฉีดทั้งกิน ปีนี้อะเต็ม แล้วก็ไป (เกณฑ์ทหาร) ไปก็ใส่เสื้อกล้ามไป แล้วก็ใส่เสื้อคลุมแล้วก็ใส่ขาสั้นไป แล้วก็ใส่สั้นสูงเข้าไปเลย แม้ก็ตามไปถือสั้นสูงให้ (สัมภาษณ์ปีโป้, 1 กรกฎาคม 2555)

และแล้วเธอก็รอดจากการต้องจับใบดำใบแดง เมื่อเจ้าหน้าที่ทหารเห็นอัตลักษณ์ภายนอกที่เป็นหญิงผอมขาว มีหน้าอกขนาดใหญ่ และแต่งกายแบบผู้หญิง เจ้าหน้าที่ทหารก็ให้เธอแยกออกมานั่งบริเวณโซฟารวมๆ กับกะเทยอีก 5-6 คน จากนั้นก็ให้

เซนต์ชื่อแล้วแสดงบัตรประชาชน เมื่อเห็นบัตรประชาชนกับอัตลักษณ์ภายนอกไม่ตรงกัน เจ้าหน้าที่ทหารก็ให้นำแม่ของเธอสู่ใหญ่บ้านมายืนยันว่าเธอคือคนเดียวกันกับในบัตรประชาชน ในใบเอกสารของทางทหารก็เขียนระบุว่าเธอ “หน้าอกผิดปกติ” และกำหนดให้เธอไปรายงานตัวทุก 3 ปี เพื่อดูว่าหน้าอกยังใหญ่อยู่หรือไม่ เหตุการณ์นี้ทำให้เห็นว่าการสร้าง “ความเป็นหญิง” อาจไม่ได้สะท้อน “ตัวตนภายใน” ที่หลายคนมักเข้าใจว่าในร่างกายของกะเทยจะมีตัวตนความเป็นหญิงอยู่ในนั้น หากแต่การสร้าง “ความเป็นหญิง” อาจเกิดขึ้นในสถานการณ์เฉพาะที่กะเทยเผชิญอยู่ กรณีเร่งเทกฮอร์โมนเพื่อให้หน้าอกโตขึ้นกับกะเทยชื่อ “เจเจ” ที่เมื่อก่อนเคยเป็น “เกย์โบท” (บทบาทคนเดียวได้ทั้งรุกและรับ) และภายหลังมาเปลี่ยนแปลงตัวเองมาเป็นกะเทยผอมยาว แต่งหญิง และมีหน้าอก ซึ่งจะกล่าวต่อไป

5.4.4 “แอ็บหญิง”⁹: “เจเจ” กับการให้ความสำคัญกับจิตแบบหญิง

อัตลักษณ์ทางเพศของ “เจเจ” มีความเลื่อนไหล เมื่อก่อน “เจเจ” นั้นเป็นเกย์ที่เคยมีแฟนเป็นเกย์เหมือนกัน โดยเธอเป็นเกย์โบท คือจะสามารถแสดงบทบาทเป็นได้ทั้งฝ่าย “รุก” และ “รับ” ซึ่งเมื่อก่อนตอนเรียนจบแล้วลงมาหางานทำที่จังหวัดชลบุรี ใหม่ๆ เธอยังตัดผมสั้นและทำตัวเหมือนผู้ชายปกติทั่วไปไปสมัครทำงาน เพราะเนื่องจากบางบริษัทก็ไม่รับกะเทยผอมยาว

“เจ มาอยู่นี้ได้ปีนึงเจก็เริ่มไว้ผมยาว (ผอมยาว) ตอนแรกก็ไว้ผมสั้น แต่งตัวเป็นผู้ชายแต่ตั้งแต่งตอนผมสั้นมีแฟน ตอนเรียนอยู่ก็มี มีทั้งแฟนเป็นผู้ชาย แต่มี ผู้หญิง มาจีบ เจก็คุยได้แต่ไม่เคยมีอะไรกับผู้หญิง ไม่เคยคบผู้หญิงเป็นแฟน แต่เคยมีแฟนเป็นเกย์ ตอนที่ตัดผมสั้น มีแฟนเป็นเกย์ เมื่อก่อน เป็นทั้งรุก ทั้งรับ มาเริ่มชัดเจน ตอนใกล้จะเกณฑ์ทหาร เจก็เริ่มไว้ เริ่มปล่อยมาๆ แล้วก็ได้นาคนี้ เจกลายเป็นทหารเจก็เลยไว้ผมยาว กินยา (คุม)” (สัมภาษณ์เจเจ, 22 มีนาคม 2556)

จากนั้นประมาณ 1 ปี เธอก็เริ่มไว้ผมยาวขึ้นเรื่อยๆ และความเป็นหญิงก็เริ่มเข้มข้นมากขึ้นเมื่อตอนใกล้จะเกณฑ์ทหาร เธอเร่งไว้ผมยาวและกินยาคุมมากขึ้นเพราะกลัวว่า จะต้องไปเป็นทหาร

⁹ “แอ็บหญิง” หมายถึง การแสดงกิริยามารยาทให้ใกล้เคียงหรือเรียบร้อยเหมือนผู้หญิง (ไทย) รวมไปถึงการแต่งตัว แต่งหน้าไม่ให้ดูฉูดฉาดเกินความเป็นหญิง

“เจจิดว่าตอนนั้นกลัวเป็นททหามากเลย ถ้าเราไม่ใช่ผู้หญิงเต็มตัวหรือเป็นสาวประเภทสอง เราต้องได้จับททห ต้องได้เลือกททห เพื่อเราจะได้เป็นละ ทำไ้ยังไม่อยากเป็น(ททห)อยู่ ก็เลยเริ่มไว้ผมเรื่อยมา เริ่มแต่งตัว แต่งหน้า แต่งอะไรเป็นผู้หญิงขึ้น นี้แหละทำให้เจเป็นผู้หญิงเต็มตัว เป็นสาวประเภทสอง ” (สัมภาษณ์เจเจ, 22 มีนาคม 2556)

นอกจากนี้ เธอยังคิดว่าการสร้างอัตลักษณ์ให้เห็นชัดเจนว่าเป็นกะเทยด้วยการนำ “ความเป็นหญิง” มาประกอบสร้างตัวตนนั้น จะทำให้มีคนกล้าเข้ามาจีบเธอมากขึ้นด้วย ทั้งนี้เนื่องจากอัตลักษณ์กะเทยจะมองเห็นง่าย ในขณะที่อัตลักษณ์เกย์อาจมองได้ยาก ดังนั้นเมื่อ “เจเจ” เปลี่ยนมาแต่งหญิง ก็เริ่มมีผู้ชายเข้ามาจีบเธอเลยทันที

“เจเจ” เป็นคนรูปร่างผอมบางทำให้เมื่อเธอเปลี่ยนแปลงตัวเองเป็นกะเทยแล้วดู “เหมือนผู้หญิง” เธอไว้ผมยาว และกินยาฮอร์โมนอย่างเดียวแต่ไม่เคยฉีด เธอให้เหตุผลว่าที่กินฮอร์โมนก็เพื่อให้หน้าเกลี้ยงเกลา หน้าอกขึ้น และไม่มีเส้นเลือดคุดโปนเหมือนผู้ชาย แต่ที่ไม่ฉีดเพราะเธอคิดว่าการฉีดเป็นการเอาเข้าเส้นเลือดโดยตรง ซึ่งเป็นอันตรายจึงไม่กล้าฉีด เพราะขนาดแค่กินอย่างเดียวดแต่ถ้ากินในปริมาณที่เยอะเกินไป เธอก็จะรู้สึกเวียนหัว อยากอาเจียน และรู้สึกเหมือนจะวูบ และจะไม่มีอารมณ์ทางเพศ การเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ไปเป็นกะเทยทำให้คนในหมู่บ้านหลายคนจำเธอแทบไม่ได้ เมื่อตอนกลับไปเยี่ยมบ้านช่วงวันหยุดยาว

“ไปครั้งล่าสุด แม่จำไม่ได้ค่ะ คนแถวบ้านจำไม่ได้ เจเดินลงรถไป พี่ข้างบ้าน เป็นพี่เขยเค้าซื้อที่อาร์ต คนเค้าก็ถาม อาร์ตมีงได้เมียใหม่มาหรือ เจก็เลยหันหน้าไป บอกว่ายายจำเจไม่ได้หรือ ไม่มีใครจำได้ เมื่อก่อนเจไปแต่ผมสั้น ใจ แล้วทีนี้เลยปล่อยผมยาว ใส่กางเกงขาสั้น (รองเท้าว) สั้นสูง” (สัมภาษณ์เจเจ, 22 มีนาคม 2556)

“เจเจ” บอกว่า ติลาชีวิตทางเพศในปัจจุบันของเธอจะแสดงบทบาทเป็นฝ่ายรับเพียงอย่างเดียวแล้วเนื่องจากว่าการกินฮอร์โมนทำให้เธอไม่มีอารมณ์ อวัยวะเพศจะไม่ค่อยแข็งตัวทำให้ไม่สามารถแสดงบทบาทเป็นฝ่ายรุกได้ เธอตอบกับผู้เขียนเมื่อถูกถามว่า “ปัจจุบันยังรุกได้อยู่ไหม?” เธอตอบพร้อมหัวเราะว่า

“รุกไม่ได้ค่ะ ลูกมานั่ง”¹⁰อะไรวะ แต่รุกรมาเอาไม่ได้ เพราะว่าเจกินยา มันไม่มีอารมณ์แล้ว มันไม่จิ้นแล้ว กินสอร์โมนแล้วมันไม่จิ้น ไม่มีอารมณ์” (สัมภาษณ์เจเจ, 22 มีนาคม 2556)

นอกจากสภาพร่างกายที่เหมือนหญิงแล้ว “เจเจ” ยังให้ความสำคัญกับเรื่อง “จริตแบบหญิง” ด้วย โดยเฉพาะเวลาที่อยู่ต่อหน้าผู้ชาย เธอจะ “แอ๊บหญิง” ด้วยการแสดงกิริยาท่าทาง ที่เรียบร้อย นุ่มนวล อ่อนหวาน เธอเล่าด้วยความภาคภูมิใจว่า...

“ตอนกลับบ้าน ไปเมื่อตอนปีใหม่ ไม่ใครจำ (เจเจ) ได้ เพราะไว้ผมยาว และเหมือนผู้หญิงธรรมดาเรียบๆ “เจเจ” นั่งรถไปกับพี่อีกคนนึง เค้าซื้อเจ เหมือนกัน ยังมีเพื่อนเค้ามาแซวว่ามีเมียใหม่หรือ” (สัมภาษณ์เจเจ, 22 มีนาคม 2556)

ดังนั้น ในกรณีของ “เจเจ” นั้น “ความเป็นหญิง” จึงถูกตีความว่าหมายถึงการมีใบหน้า ผิวพรรณ หน้าอก และทรวดทรงงอเอว อีกทั้งต้องมี จริต กิริยามารยาทที่เรียบร้อย นุ่มนวล อ่อนหวานเหมือนผู้หญิงด้วย แต่กระนั้นก็ดี “ความเป็นหญิง” ดังกล่าวนี้นี้ ถูกหยิบขึ้นมา “แสดง” (Gender Display) ในบางสถานการณ์เท่านั้น โดยเฉพาะเวลาที่เธอ ปฏิสัมพันธ์กับผู้ชาย

5.4.5 “ฟ้า” และ “กล้วย”: อยากทำนม แต่ไม่อยากแปลงเพศ

“ฟ้า” เป็นอีกคนหนึ่งที่เคยก่อนเธอเร่งทั้งกินและฉีดสอร์โมนอย่างหนัก เพราะเป็นช่วงที่เธอจะต้องไปเกณฑ์ทหาร แต่เธอไม่อยากเป็นทหาร เธอใช้ทั้งการกินและฉีดสอร์โมนเพื่อให้หน้าอกใหญ่ จะได้ไม่ต้องเป็นทหาร ซึ่งปรากฏว่าเธอก็ไม่ได้เป็นทหารสมใจ โดยในเอกสารทางทหารระบุว่าหน้าอกผิดปกติ แต่รุ่นพี่ของเธอที่เคยเกณฑ์ทหารก่อนหน้านี้เคยได้คำว่า “วิปริตอย่างรุนแรงและถาวร”

“ซื้อยาคุม เดือนละ 3-4 ร้อย ตอนแรกฉีดอยู่ แต่ปัจจุบันนี้ กินอย่างเดียว ตอนแรกต้องต้อม (ใหญ่) เพราะว่าจะไปเกณฑ์ทหาร ก็เลยต้องทั้งกินทั้งฉีด เพื่อไม่อยากเป็นทหาร เพราะเห็นเค้าพูดกันแล้วกลัว” (สัมภาษณ์ฟ้า, 6 พฤษภาคม 2556)

¹⁰ “ลูกมานั่ง” ในที่นี้หมายถึง “การนั่งเทียน” ซึ่งเป็นกิจกรรม/ท่าทางในระหว่างการมีเพศสัมพันธ์ในลักษณะที่สอดใส่ทางทวารหนักระหว่างกะเทยกับผู้ชาย ที่กะเทยจะเป็นฝ่ายนั่งอยู่ด้านบน ส่วนผู้ชายจะอยู่ด้านล่าง

ปัจจุบัน “ฟ้า” กินฮอว์โมนอย่างเดียวน เดือนละประมาณ 300-400 บาท เพราะฉีดแล้ว เธอรู้สึกว่ามันเจ็บสะโพก เธอมีโครงการว่าจะไปศัลยกรรมทรวงอก แต่การศัลยกรรมทรวงอกเป็นโครงการเปลี่ยนแปลงร่างกายครั้งใหญ่และต้องใช้เงินมากพอสมควร สำหรับพวกเธอ ค่าใช้จ่ายในการผ่าตัดเสริมทรวงอกประมาณ 45,000 บาท ในปีนี้ “ฟ้า” จึงตั้งใจว่าจะเก็บเงินโบนัสของปีนี้ไว้เสริมทรวงอกด้วยเหมือนกัน เธอบอกว่า...

“โบนัสออกเอาไปให้แม่หมดเลย ปีนี้แหละ ที่หนูจะขอเก็บ เอาไปทำนม...อยากทำหน้าอก แล้วก็ทำหน้า แล้วก็ไม่ต้องผ่าตัดแปลงเพศ สำหรับความคิดหนูนะ กลัวผ่าแล้วมันไม่มีความรู้สึก ข้างหลังก็เอาได้ไหมะ เราไม่จำเป็นต้องผ่า เค้า (แฟนหนุ่มของเธอ) ก็เซปี่ เค้าไม่เคยแบบขวางหูขวางตาอะไรประมาณนี้ สำหรับความคิดหนู หนูอยากทำนมกับทำหน้า หนูไม่อยากผ่า(ตัดแปลงเพศ) อยากตัดक्रमให้หน้าเรียว ทำนมก็ 5 หมั่นขึ้น” (สัมภาษณ์ฟ้า, 6 พฤษภาคม 2556)

สำหรับ “ฟ้า” ความสวยและความเป็นหญิงนั้น เธอจึงให้ความสำคัญกับใบหน้าที่ยิ้มสวยและการมีทรวงอกอันอวบอ้อมที่เป็นของแท้มิใช่การยัดฟองน้ำเพื่อที่เวลาใส่เสื้อผ้าจะได้ออกมาดูดี มีร่อนนมเวลาใส่สายเดี่ยว หรือแต่งตัวไปเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวยามราตรี เธอบอกว่า...

“ถ้าเราทำนมก็จะใส่สายเดี่ยวโชว์ร่อนนม สวย เวลาไปเที่ยวกลางคืนเห็นกะเทยคนอื่น (มีนม) เค้าใส่ (เสื้อผ้าแล้วสวย) แบบเราก็อยากมีแบบเค้า แบบเออ ของเราของจริงนะ ไม่ใช่ของปลอม ไม่ใช่เอาฟองน้ำใส่นะ” (สัมภาษณ์ฟ้า, 6 พฤษภาคม 2556)

เธอจึงอยากศัลยกรรมทรวงอกโดยจะเริ่มเก็บเงินโบนัสของปีนี้ไว้ เมื่อเงินครบเมื่อไรก็จะไปทำทันที เธอบอกว่าเวลาไปไหนมาไหนคนจะเห็นหน้าอกชัดเจนกว่า ส่วนด้านล่าง (หมายถึงอวัยวะเพศ) ไม่มีใครเห็นอยู่แล้ว ดังนั้น “ฟ้า” จึงไม่คิดจะแปลงเพศ เพราะคิดว่าไม่ใช่เรื่องจำเป็น แฟนของเธอเองก็ไม่เคยบอกว่า “ส่วนนั้น” (อวัยวะเพศ) มันขวางหูขวางตาแต่อย่างใด และเธอเองก็กลัวว่าผ่าแล้วจะไม่มีความรู้สึกเวลามีเพศสัมพันธ์กับแฟนด้วย นอกจากนี้การแปลงเพศยังต้องใช้เงินจำนวนมากด้วย ซึ่งเธอรู้สึกเสียดาย

“กลัว” กะเทยจากจังหวัดมุกดาหาร ที่เมื่อก่อนเธอเคยคิดว่าการประสบความสำเร็จที่สุดในชีวิตของเธอคือการได้แปลงเพศ เปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นผู้หญิงที่สมบูรณ์

แต่แล้วเธอก็มาเปลี่ยนความคิดเมื่อไม่นานมานี้เองหลังจากที่ได้มีประสบการณ์ ได้รู้ได้เห็นอะไรมากขึ้นว่าการแปลงเพศไม่ได้ช่วยให้ชีวิตของกะเทยดีขึ้นเท่าใดนัก เธอบอกว่า

“ความคิดในตอนนั้นของหนูก็คือ ประสบความสำเร็จในชีวิต ก็ต้องแปลงเพศ มีอยู่ช่วงหนึ่งหนูคิดแบบนี้ ประสบความสำเร็จ ของหนู ที่สุดของชีวิตแล้ว ตายไปไม่เสียดายก็คือแปลงเพศ ตอนนั้นอายุประมาณ 18-19 หนูเพิ่งมาเปลี่ยนทัศนคติ เมื่อไม่กี่ปีนี่เอง เพราะดูจากเพื่อนหลายคน ที่แปลงมาไม่เห็นชีวิตจะดีขึ้น เหมือนเดิม อันตรายต่อร่างกายด้วย เจ็บด้วย ทรมานด้วย” (สัมภาษณ์กล้วย, 18 มีนาคม 2556)

ปัจจุบันนี้ ความคิดของ “กล้วย” ได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว เธอมองว่าการแปลงเพศไม่ได้มีจำเป็นสำหรับเธออีกต่อไป เพราะจากที่เคยเห็นกรณีของเพื่อนที่ไปแปลงเพศมาแล้วก็ไม่ได้มีชีวิตที่ดีขึ้น และ เนื่องจากการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายก็ยังคงใช้ทางด้านหลัง (ทวารหนัก) เธอบอกว่าผู้ชายที่มาชอบกะเทยส่วนมากก็จะชอบด้านหลัง เพราะหากเขาต้องการมีอะไรด้านหน้า (หมายถึงอวัยวะเพศหญิง) ผู้ชายก็สามารถเลือกไปมีเพศกับผู้หญิงแท้ๆ ได้

“(เรื่อง) แปลง(เพศ)หนูไม่แปลง หนูว่าไม่จำเป็นเท่าไร หนูพูดตรงๆ เลยนะ หนึ่งร่างกายเรามันจะเปลี่ยน ไป เหมือนตัวผลิตภัณฑ์โมนเรามันจะถูกตัดไป บางคนก็แบบจะไม่ค่อยเต็ม อย่างมีแฟน ถ้ามีใครกัน ก็เอาข้างหลังอยู่ดี เพราะว่าผู้ชายที่มาชอบกะเทยส่วนมาก จะชอบข้างหลัง ถ้าไปทำมาเค้าเอาผู้หญิงไม่ดีกว่าหรือ เจอเคสเพื่อนกล้วยไปแปลงมา แต่แฟนเค้าก็ไม่แตะต้องข้างหน้าเลย คือเค้าลองครั้งแรก แล้วเค้าบอกว่าเค้าไม่ชอบ” (สัมภาษณ์กล้วย, 18 มีนาคม 2556)

ดังนั้น การสร้างความสวยและ “ความเป็นหญิง” สำหรับ “กล้วย” นั้น มากสุดก็คือการศัลยกรรมทรวงอก และใบหน้าโดยเฉพาะการเสริมจมูกจะเป็นสิ่งที่เธอจะทำเป็นอันดับแรกถ้ามีเงิน ซึ่งล่าสุดหลังจากที่ผู้เขียนสัมภาษณ์เธอแล้ว ทราบมาว่ากล้วยได้ไปเสริมจมูกมาแล้วจากคลินิกที่กรุงเทพฯ ในราคา 5,000 บาท นอกจากนี้ เธอยังไปฉีดโบท็อกซ์มาในราคาครั้งละ 5,000 บาท ซึ่งจะสามารถอยู่ได้ประมาณ 5-6 เดือน

การเปลี่ยนแปลงความคิดที่มีต่อเรื่องของการแปลงเพศของ “กล้วย” นั้นสะท้อนให้เห็นว่า “ความเป็นหญิง” หรือ “ความเป็นผู้หญิง” หาใช่สิ่งที่เกิดขึ้นจากตัวตนภายใน มี

ความมั่นคงและไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ไม่ และไม่ใช่ “ตัวตน” ที่หลุดออกไปจากบริบทที่แวดล้อมปัจเจกอยู่ในห้วงเวลานั้นๆ เหมือนดังที่กลุ่มสตรีข้ามเพศซึ่งมีความเชื่อว่าตนเป็นผู้หญิงที่ถูกกักขังอยู่ในร่างชายราวกับว่าตัวตน “ความเป็นหญิง” เป็นสารัตถะที่มีอยู่แล้วแต่ไรมาแต่กลับถูกสวมทับด้วยร่างของชาย หรือเป็นตัวตนที่หลุดออกจากบริบทแวดล้อมและความสัมพันธ์เชิงอำนาจใดๆ ในกาลและเทศะนั้นๆ อีกทั้ง พวกเขามองว่าพวกเธอเป็นโรคนิดหนึ่งที่ต้องการการรักษาด้วยการผ่าตัดแปลงเพศ เพื่อให้ร่างกายและจิตใจตรงกันและกลายเป็นหญิงที่สมบูรณ์ อันเป็นข้ออ้างที่ใช้แยกอัตลักษณ์ของ “สตรีข้ามเพศ” ออกจาก “กะเทย” และ “สาวประเภทสอง”

นอกจากนี้ ลีลาชีวิตเรื่องเพศของ “กล้วย” นั้นก็อาจจะหยุดนิ่งไว้การเปลี่ยนแปลง ที่ผ่านมารวมักเข้าใจว่ากะเทยเป็นเพศที่ต้องคู่กับผู้ชายราวกับว่ากะเทยมีบทบาทเป็น “เมีย” ส่วนผู้ชายจะมีบทบาทเป็น “ผัว” ในกรณีของ “กล้วย” นั้นนอกจากเธอจะคบกับแฟนผู้ชายแล้ว เธอยังเปิดใจกว้างสามารถคบหาเป็นแฟนกับ “เกย์” ได้อีกด้วย เธอบอกว่า...

“เมื่อก่อนคิดว่าต้องผู้ชายแท้เท่านั้น แต่ว่าพอได้มาคบกับคนนั้น (แฟนที่เป็นเกย์) ก็เปลี่ยนทัศนคติออกจะดีกว่าด้วยซ้ำ เหมือนเค้าเข้าใจในสิ่งที่ผู้ชายบางคนไม่เข้าใจเรา เหมือนเค้าก็มีส่วนที่เป็นคล้ายเรา เค้าก็จะเข้าใจมากกว่า ผู้ชายบางคนไม่เข้าใจเลยนะ เช่นเรื่องแต่งตัว คือกะเทยจะแต่งตัวแรง แต่งเยอะแล้วก็เรื่องโน้นเรื่องนี้เรื่องนั้นเยอะ ผู้ชายก็จะทำไม่ ยังไง ทำไมต้องทำอย่างนั้น ทำไมต้องแต่งอย่างนั้นทำไมไม่อย่างนั้นอย่างงี้ แต่แฟนกล้วยคนนั้นเค้าไม่มีคำถาม เหมือนเค้ารู้ว่าเค้าต้องทำยังไง...คนที่กล้วยคบ (เกย์) เค้าไม่ว่า กล้วยไปเที่ยวบาร์เกย์ กล้วยใส่รองเท้าบูทไปมันยังไม่ว่าเลย ” (สัมภาษณ์กล้วย, 18 มีนาคม 2556)

สำหรับคนที่ “กล้วย” จะคบหาเป็นแฟนด้วยนอกจากจะไม่ต้องเป็นชายแท้แล้ว เธอยังรับได้ หากแฟนหนุ่มที่เป็นเกย์ของเธอจะแสดงออกอาการสาวบ้างเป็นบ้างครั้ง การคบกันเป็นแฟนของกล้วย จึงไม่ได้มองเฉพาะอัตลักษณ์ภายนอก หากแต่เธอยังมองเข้าไปถึงเรื่องของจิตใจ อารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อกันอีกด้วย

“เมื่อก่อนกล้วยก็คบกับ ผู้ชายนะ แต่ว่าอยู่ไปๆ กล้วยก็มีแฟนเป็นเกย์ กล้วยว่ามันก็ไม่ได้ต่างอะไรกับผู้ชายนะ...แฟนกล้วยคนเก่าะก็ไม่ได้สาวมาก แต่ก็มีออกบ้าง เค้าเป็นเกย์ใช้มัยกะ จะให้แมนแบบผู้ชายไปเลยก็ไม่ใช่ว่า มันก็จะมีออกบ้าง บางทีจะมี

อาการพูด บางทีก็หลุด แอ็บไม่อยู่บ้างเงี้ย แอ็บไม่อยู่ ก็มีหลุดบ้าง แต่ก็รับได้”
(สัมภาษณ์กล้วย, 18 มีนาคม 2556)

โดยทั่วไปเรามักคิดว่า กะเทยเป็นเพศที่ต้องคบหาผู้ชายหรือเลือกคบกับชายแท้เพียงเท่านั้น กรณีของ “กล้วย” สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบความสัมพันธ์ทางเพศของมนุษย์มีความหลากหลายมากเกินกว่าจะกำหนดได้จากอัตลักษณ์ภายนอกเท่านั้น แรงปรารถนา อารมณ์สีหน้าและความรู้สึกจากภายในทำให้รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเพศเกิดขึ้นได้อย่างเกินจะคาดเดา ดังจะเห็นได้ว่าปัจจุบันที่มีคู่ความสัมพันธ์ที่มีความหลากหลายมากทั้ง ทอมรักดี ทอมรักกะเทย เกย์รักกะเทย เกย์รักเกย์ ผู้ชายรักกะเทย ฯลฯ ในกรณีของ “กล้วย” ที่ปัจจุบันหากมีเกย์ที่คิดจะคบกับเธออย่างจริงจัง เธอก็พร้อมที่จะเปิดโอกาสให้เสมอ เธอบอกว่า...

“ถ้ามี (เกย์) เข้ามาแล้วคิดจะคบกันก็โอเคนะคะ เพราะกล้วย ดูที่นิสัย แล้วก็เค้ารักเราหรือเปล่านั้นมากกว่า ไม่ค่อยจำกัดว่าจะต้องเป็นผู้ชายแท้ๆ เค้าก็เอาใจดีนะ รู้ใจเรา มากกว่าผู้ชาย เหมือนแบบว่า คล้ายๆ หัวอกเดียวกัน ถ้ารู้สึกว่าคุณนี้เค้าชอบเราจริงๆ นะ ก็ลองเปิดใจดู แฟนเก่าหนู เลิกกับกล้วยไปนะค่ะ ไปมีผัว เพื่อนโทรมาเล่าให้ฟังว่า เนี่ย เว้ย (ชื่อแฟนเก่าของกล้วย) นะไปเป็นเมียเค้า มันไม่ได้เป็นผัวเหมือนอยู่กับแกแล้วนะ” (สัมภาษณ์กล้วย, 18 มีนาคม 2556)

5.4.6 มีเงินเมื่อไร แปลง(เพศ)ทันที: ความเป็นหญิงที่หมายถึงการต้องมีเครื่องเพศแบบผู้หญิง

“มันเป็นความฝันอันสูงสุดของคนที่เป็นสาวประเภทสองนะค่ะแต่งบมันสูง มันไม่ใช่แค่สี่หมื่น ห้าหมื่นนะค่ะ เป็นหก เจ็ดหมื่น โน่น”

ในจินตนาการของกะเทยหลายๆ คน การแปลงเพศ ถือเป็นความฝันอันสูงสุด เพราะนั่นหมายถึงการก้าวข้ามไปสู่เพศที่เธอปรารถนาได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งแน่นอนว่าความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ สามารถเปลี่ยนแปลง เพศสรีระหนึ่งไปยังอีกเพศสรีระหนึ่งได้ แต่การจะทำเช่นนั้นได้ เงื่อนไขสำคัญที่สุดคือต้องมี “เงิน”

การทำงานโรงงานที่มีเงินเดือนประจำ และมีสลิปเงินเดือนจึงทำให้สามารถทำบัตรเครดิต เช่น เฟิร์ชช้อยส์ อีออน ฯลฯ หรือกู้เงินได้ เป็นเงื่อนไขที่ทำให้กะเทยชนบทสามารถที่จะจินตนาการถึงการก้าวข้ามความเป็นเพศชายไปสู่เพศที่ตนปรารถนาขึ้น

สูงสุดได้ เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลเคยเล่าให้ผู้เขียนฟังว่า พอคนงานกะเทยทำงาน มีรายได้
หน่อย ก็จะไปทำนมโดยบางคนใช้วิธีการเงินจากบัตรเครดิต เช่น อีออน เฟิร์ชช้อยส์
ฯลฯ แล้วนำไปผ่าตัดเสริมหน้าอก

“โอเต็ด” อายุ 26 ปี เป็นคนงานในสายการผลิตแห่งหนึ่ง มีรายได้ประจำจากการทำงาน
ในโรงงานประมาณเดือนละ 12,000 -13,000 บาท การมีอำนาจทางเศรษฐกิจทำให้เธอ
สามารถที่จะบริโภครูปเพื่อปรับเปลี่ยนตัวตนให้ทันสมัยได้ ในขณะที่กะเทยชนบทอีสาน
ที่ยังทำงานในภาคการเกษตรอีกหลายคนทำเช่นนั้นไม่ได้ ด้วยข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจ

“โอเต็ด” ลงมือเปลี่ยนแปลงตัวเองไปตามจินตนาการของเธอทันทีที่มีรายได้เป็นของ
ตัวเอง และใฝ่ฝันต่อการเก็บเงินเพื่อแปลงเพศในอนาคต เธอกล่าวว่า

“หนูคิดนมกะ แล้วกินฮอร์โมน เป็นกะเทยต้องกินฮอร์โมนกะพี่ กินแล้วโครงหน้า
จะเปลี่ยนดูเป็นผู้หญิง ผิวพรรณจะดีขึ้นจะเริ่มขาวใส สิวไม่ขึ้น แต่ก่อนหุ่นหนูตรงๆ
ตอนนี้เริ่มมีเว้า มีนูน ถ้าไม่กินนี้หน้าจะเหมือนผู้ชาย... ถ้าหนูเก็บเงินได้ซัก 6-7 หมื่น
หนูก็จะไปผ่าแล้วกะ ตอนนี้ไม่ต้องใช้เป็นแสนแล้ว 6-7 หมื่นหมอก็ก่าให้แล้ว”
(สัมภาษณ์โอเต็ด, 20 มิถุนายน 2554)

ในทำนองเดียวกับ “หมีว” กะเทยจากจังหวัดอุบลราชธานี ที่ตัดสินใจมาทำงาน
โรงงานมากกว่าจะเลือกทำงานในภาคการเกษตรที่บ้าน ด้วยเหตุผลที่ว่าการทำงานใน
ภาคการเกษตรต้องตากแดดหน้าคั่ว ผิวดำกร้าน อีกทั้งการทำงานอยู่บ้านกับ
ครอบครัว เธอไม่มีอิสรภาพทางการเงินเนื่องจากสามารถหยิบใช้เงินจากการทำงานได้
ทีละน้อย เธอบอกกับผู้เขียนว่า...

“อยู่บ้านสบายใจกว่า (อยู่โรงงาน) แต่หนูก็เกลียดตากแดด ตอนช่วงที่หนูตกงานหนู
กลับมาอยู่บ้านแป๊ปนึง ต้องไปช่วยที่บ้านปลูกมะเขือ พื้นที่ประมาณ 10 ไร่ พอไปช่วย
วันนึงเต็มๆ วันที่สองหนูไม่ไปอีกเลย แล้วก็ขอแม่กลับชลบุรีเลย อีกอย่างมันได้เป็น
ตัวของตัวเองมากกว่า อยู่บ้านหนูต้องทำหมดทุกอย่าง... ถ้าทำงานอยู่กับพ่อแม่ไม่ได้
ให้เงินเป็นก้อน เพราะเขาไม่มีให้ เพราะเขาต้องเอาไปลงทุน แต่ถ้าหยิบใช้ทีละร้อย
สองร้อยนะเขาไม่ว่ากะ แต่ถ้าจะเอาที่เป็นพันเป็นหมื่น คงไม่ได้” (สัมภาษณ์หมีว, 21
มิถุนายน 2554)

เมื่อเงื่อนไขของการทำงานในภาคการเกษตร ไม่เอื้อให้เธอทำตามจินตนาการความฝันของเธอได้ เธอจึงเลือกที่จะมาเป็นสาวโรงงาน แล้ววางแผนไว้ว่ามีเงินเมื่อไร เธอจะไปแปลงเพศทันที “หมีว” ตอบคำถามผู้เขียนราวกับไม่ต้องผ่านการตัดสินใจเลย เมื่อถูกถามว่า “หนูอยากแปลงเพศไหม?” “อยากแปลงค่ะ แต่ไม่มีเงิน นี่ถ้ามีเงินพรุ่งนี้หนูก็แปลงพรุ่งนี้ค่ะ” (สัมภาษณ์หมีว, 21 มิถุนายน 2554)

การเข้ามาทำงานโรงงานเป็นโอกาสหรือช่องทางหนึ่งที่จะทำให้พวกเธอไปถึงฝันได้ “หมีว” กระเทยจากโคราช เคยบอกกับผู้เขียนว่าเธออยากจะแปลงเพศ และก็พยายามที่จะเก็บเงินที่ได้จากการทำงานโรงงานเพื่อจะไปศัลยกรรมเสริมหน้าอกและแปลงเพศ ครั้งหนึ่งเธอเคยโพสต์บนเฟสบุ๊กของเธอว่า “เหนื่อยก็ต้องทน เพราะคำว่า นม และ จิม”

ภาพที่ 5.3 โพสต์สเตตัสบนเฟสบุ๊กถึงความปรารถนาที่จะทำงานเก็บเงินเพื่อศัลยกรรม

“หมีว” ต้องกำกับควบคุมตัวเองให้ขยันทำโอที ต้องขยันอดทนทำงานที่หนักและเหนื่อย ก็เพื่อที่จะนำเงินจากการทำงานมาบริโภคความงามและสร้าง “ความเป็นหญิง” (ผ่าตัดเสริมหน้าอกและแปลงเพศ) ซึ่งสำหรับคนงานฝ่ายผลิตในโรงงานแล้วก็ไม่ใช่ว่าเรื่องง่าย (แต่ก็เป็นเรื่องที่เป็นไปได้) ทั้งในแง่ของเงินที่จะนำไปทำศัลยกรรมและผลกระทบต่อเรื่องการทำงาน โดยเฉพาะการศัลยกรรมใหญ่อย่างการเสริมทรวงอกและการแปลงเพศที่อาจจะต้องกระทบต่อการทำงานโรงงานอย่างแน่นอน แต่ล่าสุดทราบมาว่า “หมีว” ได้นัดหมอศัลยกรรมที่คลินิกแห่งหนึ่งในกรุงเทพแล้ว และเธอจะเข้ารับการศัลยกรรมผ่าตัดเสริมทรวงอกในช่วงเดือนมิถุนายน 2557 โดยใช้เงินจากการกู้ยืมคนในโรงงานจำนวน 20,000 บาท และเงินโบนัสในงวดที่ 2 ที่ได้ในช่วงก่อนหยุดสงกรานต์อีกจำนวน 25,000 บาท

“ปาร์ค” กะเทยจากจังหวัดขอนแก่น เธอบอกว่าถ้ามีเงินเธอก็อยากจะ “อยากทำงาน อยากทำศัลยกรรม ทำนม ทำจิม” ปัจจุบัน “ปาร์ค” เหลือพ่อเพียงคนเดียว แม่เสียชีวิต เพราะจมน้ำเมื่อช่วงปี 2554 ที่มีน้ำท่วมใหญ่ที่ภาคอีสาน พ่อของเธอเป็นหัวหน้าคนงานในโรงสีข้าว และพักอาศัยอยู่ที่บ้านพักคนงานในโรงสี ปัจจุบันพ่อของเธอก็ยังทำงานและมีรายได้อยู่ “ปาร์ค” จึงไม่ค่อยได้ส่งเงินให้พ่อยกเว้นแต่พ่อจะโทรมาขอจึงจะส่งให้ครั้งละ 2,000 – 3,000 บาท การไม่ต้องส่งเงินให้พ่อเป็นประจำทุกเดือนก็ทำให้เธอสามารถมีเงินเก็บจำนวนหนึ่ง

ล่าสุด “ปาร์ค” เพิ่งจะไปผ่าตัดเสริมทรวงอกเมื่อช่วงวันหยุดสงกรานต์ (ปี 2557) ที่ผ่านมา ซึ่งทางโรงงานหยุดให้คนงานได้กลับบ้านต่างจังหวัดเป็นเวลา 10 วัน “ปาร์ค” เลือกช่วงเวลานี้ไปศัลยกรรมผ่าตัดเพื่อไม่ให้กระทบต่อการทำงานของพวกเธอ เพราะการผ่าตัดอย่างการศัลยกรรมเสริมทรวงอกต้องใช้เวลาอนพักฟื้นอย่างน้อย 3-4 วัน เพราะหลังผ่าตัดพวกเธอจะปวดแผลบริเวณหน้าอกมาก ในช่วงนี้พวกเธอจะทำงานหนักไม่ไหว และทางโรงงานเองก็ไม่ได้เอื้อให้พวกเธอสามารถหยุดพักเพราะการผ่าตัดเสริมทรวงอก เมื่อสงกรานต์มาเธอก็จะสามารถทำงานได้ทันที

ค่าใช้จ่ายในการผ่าตัดประมาณ 45,000 บาท ซึ่งยังไม่รวมค่าเดินทางไปกลับ จากหอพักไปยังคลินิกศัลยกรรมที่กรุงเทพ โดยเฉพาะจากกลับที่ต้องจ้างรถแท็กซี่จากหน้าคลินิกให้มาส่งถึงหอพักเนื่องจากไม่สามารถขึ้นรถลงเรือได้สะดวก โครงการผ่าตัดศัลยกรรมทรวงอกนี้ต้องใช้เงินจำนวนมากพอสมควร แหล่งเงินที่นำมาเป็นค่าใช้จ่ายนั้น ได้จากเงินที่เก็บสะสมจากการทำงานในแต่ละเดือน เงินโบนัสงวดที่ 2 ซึ่งออกพร้อมเงินเดือนช่วงก่อนปิดสงกรานต์ และเงินจากการเล่นแชร์กับเพื่อนคนงานในโรงงาน นับได้ว่า “ปาร์ค” เป็นกะเทยคนแรกในบรรดาผู้ให้ข้อมูลที่ผู้เขียนสัมภาษณ์ที่สามารถรวบรวมเงินจนผ่าตัดศัลยกรรมหน้าอกได้สำเร็จ และ “มี้ว” ที่กำลังนัดหมอศัลยกรรมเพื่อผ่าตัดเสริมทรวงอกในเดือนมิถุนายน 2557

หากจะสรุปและแบ่งความเป็นเพศของกะเทยโรงงานตามข้อมูลของผู้เขียนพบในพื้นที่ อาจแบ่งได้เป็นอย่างน้อย 5 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 คือ ผู้ที่นิยามตัวเองว่า “กะเทย” และสร้างอัตลักษณ์กะเทยผ่านการปรุงแต่งร่างกายภายนอกเฉพาะในบางโอกาสเท่านั้น อัตลักษณ์ประเภทนี้จะมีความเลื่อนไหลไปตามการปฏิสัมพันธ์กับสังคม และความสัมพันธ์ทางเพศอาจไม่จำกัดเฉพาะกับ

ผู้ชายเพียงเท่านั้นแต่มีแนวโน้มว่า “อาจจะ” มีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้หญิงหรือมีเมียได้ในอนาคต (กรณี “บัวลา”) ดังนั้น อัตลักษณ์ของกะเทยประเภทนี้จึงสามารถเลื่อนไหลไปมาได้ระหว่าง “ความเป็นชาย” และ “ความเป็นหญิง” ขึ้นอยู่กับว่า ปฏิสัมพันธ์กับ “ใคร” และ ใน “สถานการณ์แบบใด”

กรณีของ “บัวลา” ที่อัตลักษณ์มีความเลื่อนไหล โดยที่การประกอบสร้างความเป็นหญิงจะเกิดขึ้นเป็นบางครั้งบางคราในยามที่อยู่ไกลบ้านทั้งเรื่องการแต่งกาย คำพูดคำจาที่ใช้ ซึ่งเกิดขึ้นจากเงื่อนไขที่เธอมีอิสรภาพจากการถูกจับจ้องจากสายตาคนในหมู่บ้านและแม่ของเธอเอง

ประเภทที่ 2 คือ ผู้ที่นิยามตัวเองว่า “กะเทย” และสร้างอัตลักษณ์กะเทยผ่านการปรุงแต่งเนื้อตัวร่างกายภายนอกอย่างชัดเจนตลอดเวลา เช่น การไว้ผมยาว แต่งหน้าและการแต่งกายข้ามเพศ เพียงแต่ไม่ต้องการเปลี่ยนแปลงร่างกายด้วยการทศยาหรือการผ่าตัดแต่อย่างใด มีความสัมพันธ์กับผู้ชายทั้งที่เป็นฝ่ายรับอย่างเดียว และที่ “อาจจะ” เป็นฝ่ายรุกได้ด้วย (กรณี “รณเมล์”) หรือที่เรียกว่า “กะเทยสาวเสียบ”

ประเภทที่ 3 คือ ผู้ที่นิยามตัวเองว่า “กะเทย” และสร้างอัตลักษณ์กะเทยผ่านการปรุงแต่งร่างกายทั้งภายนอกและต้องการเปลี่ยนแปลงร่างกายผ่านการใช้ยาเพื่อทำให้ร่างกายดู “สวยและเหมือนผู้หญิง” เช่น การมีผิวพรรณ ที่ละเอียด นุ่มนวล ไม่มีเส้นเลือดโปดโปน มีโครงหน้าและทรวดทรง งามเอวที่ดูแล้ว “สวยและเหมือนผู้หญิง” แต่ไม่คิดจะผ่าตัดเสริมทรวงอกและแปลงเพศ

บางคนอัตลักษณ์เลื่อนไหล จากที่เคยมีอัตลักษณ์ “เกย์” และใช้ชีวิตทางเพศแบบเกย์มาก่อน อย่างเช่น กรณีของ “แจ็กเกอร์” ที่เคยตัดผมสั้น เป็น “เกย์สาว” ที่แสดงบทบาทเป็น “รับ” และหาความสุขทางเพศในสถานที่เฉพาะของเกย์อย่างชานาเกย์ในกรุงเทพ หรือ อย่างกรณีของ “เจเจ” ที่เคยเป็น “เกย์โบท” และเคยมีแฟนเป็นเกย์เหมือนกัน โดยเธอสามารถแสดงบทบาทได้ทั้งเป็นฝ่าย “รุกและรับ” แต่ปัจจุบันอัตลักษณ์ทางเพศของทั้งสองคนเลื่อนไหลจาก “เกย์” สู่ “กะเทย” โดยที่ทั้งสองไม่คิดกลับไปเป็น “เกย์” อีก อย่าง “เจเจ” เคยบอกว่า ปัจจุบันเป็น “รับ” อย่างเดียวไม่ “รุก” แล้วเนื่องจากกินฮอร์โมนอวัยวะเพศไม่แข็งตัว หรืออย่างกรณี “แจ็กเกอร์” ที่ปัจจุบันเลือกมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ชายเท่านั้นและไม่อยากมีเพศสัมพันธ์ทางเพศกับ “เกย์” เพราะปัจจุบันเธอเลือกได้

ประเภทที่ 4 คือ ผู้ที่นิยามตัวเองว่า “กะเทย” และสร้างอัตลักษณ์กะเทยผ่านการผ่าตัดเสริมทรวงอก แต่ไม่ต้องการผ่าตัดแปลงเพศ ทั้งนี้ การผ่าตัดเสริมหน้าอกมิใช่เพื่อตอบสนองการมีเพศสัมพันธ์กับคู่รักของเธอ แต่เพื่อจะได้มีรูปร่าง รูปลักษณ์ที่ดู “เหมือนผู้หญิง” เวลาใส่เสื้อผ้า ส่วนเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศมีทั้งที่สัมพันธ์เฉพาะกับผู้ชาย และ ที่สัมพันธ์ได้ทั้งกับผู้ชายและเกย์ (กรณีของ “กล้วย”)

ประเภทที่ 5 คือ ผู้ที่นิยามตัวเองว่า “กะเทย” และตั้งใจจะผ่าตัดเสริมทรวงอกและแปลงเพศ กล่าวคือ ต้องการจะมีเครื่องเพศแบบผู้หญิงสมบูรณ์ทุกประการเท่าที่จะทำได้ เพียงแต่โอกาสยังไม่เอื้ออำนวย ซึ่งผู้ให้ข้อมูลในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ยังไม่มีผู้ใดที่สัลยกรรมผ่าตัดแปลงเพศเลยแม้แต่คนเดียว จะมีก็เพียง “ปาร์ค” ที่เพิ่งจะไปผ่าตัดเสริมทรวงอกเมื่อช่วงวันหยุดสงกรานต์ (ปี 2557) ที่ผ่านมานี้ และ “มីว” ที่นัดหมอศัลยกรรมและกำลังจะผ่าตัดในเดือนมิถุนายน 2557 นี้ ส่วนที่แปลงเพศแล้วผู้เขียนเคยรู้จัก 1 คน เมื่อสมัยที่ยังทำงานอยู่ที่นิคมอมตะซิตี้

กล่าวโดยสรุป จากข้อมูลข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่ากะเทยจากชนบทอีสานทุกคนที่เข้ามาทำงานโรงงาน มีความใฝ่ฝันอยากที่จะ “สวยและเหมือนผู้หญิง” เพราะตัวตนที่สวยงามแบบผู้หญิงจะทำให้พวกเธอได้รับการยอมรับจากคนรอบข้าง พวกเธออาศัยวัฒนธรรมบริโภคความทันสมัยเพื่อสร้างตัวตนใหม่ แต่กระนั้นก็ดี ก็เชื่อว่าพวกเธอจะถูกครอบงำโดยวาทกรรมรักต่างเพศและบริบทนิยมอย่างเบ็ดเสร็จ หากแต่พวกเธอเป็น “ผู้กระทำการที่กระตือรือร้น” (active agency) และตระหนักรู้ มีการตีความ “ความเป็นหญิง” เลือกรับปรับใช้ และหยิบยืม “ความเป็นหญิง” มาใช้เพื่อสร้างตัวตนที่เหมาะสมกับเงื่อนไขของแต่ละคน ไม่ว่าจะเป็นเงื่อนไขเรื่องของครอบครัวที่ยังไม่ยอมรับอย่างในกรณีของบัวลา หรือเงื่อนไขของฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่ยากจนอย่างกรณี “เปิ้ล” ซึ่งเธอเองก็เลือกที่จะส่งเงินกลับบ้านไปจุนเจือครอบครัวมากกว่าจะสิ้นเปลืองไปกับเรื่องพรณิสนั้น หรือ เงื่อนไขที่เกิดจากความหวาดกลัวถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นต่อสุขภาพและร่างกายจากการใช้ยาและการศัลยกรรม เงื่อนไขความกลัวว่าจะกระทบต่ออาชีพการทำงาน หรือเงื่อนไขจากคนรอบตัว โดยเฉพาะแฟนหนุ่มของพวกเธอที่ไม่ได้คาดหวังว่าพวกเธอจะต้องแปลงเพศ ความแตกต่างของเงื่อนไขเหล่านี้ทำให้กะเทยตีความและสร้าง “ความเป็นหญิง” ในหลายระดับแตกต่างกันออกไป ในกรณีของกะเทยที่ “ความเป็นหญิง” น้อย เพราะอาศัยเพียงการปรุงแต่งร่างกายภายนอกโดยมิได้มีการเทคยาหรือทำศัลยกรรมก็มีแนวโน้มถูก

เรียกว่า “กะเทยควาย” ในขณะที่กะเทยซึ่งสร้างความเป็นหญิงอย่างเข้มข้นจนดู “สวย และเหมือนผู้หญิง” ก็จะได้รับยอมรับจากคนรอบข้าง

จากข้อมูลกรณีศึกษาข้างต้น นำไปสู่ข้อถกเถียงเกี่ยวกับเรื่องของ “ความเป็นเพศ” ที่เคยเข้าใจกันว่า “ความเป็นเพศ” เป็นสิ่งที่ เป็น “แก่นแกน” (Essential) หรือเป็น “ตัวตนที่แท้จริง” (Truth of Self) ที่เกิดขึ้นจากสำนึกภายในจิตใจ เหมือนดังในยุคของ ขบวนการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนรักเพศเดียวกันเกย์และเลสเบี้ยนที่ออกมาเรียกร้องให้มีการ “เปิดเผย” (Come Out) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองในการเคลื่อนไหวต่อสู้เรียกร้อง ประหนึ่งว่า “ความเป็นเพศ” ของ กลุ่มคนรักเพศเดียวกันเป็นสิ่งที่มียู่ ภายในร่างของพวกเขาและเธออยู่แล้ว และรอให้มีการ “เปิดเผย” และ ปลดปล่อย ตัวตนที่ถูกขังออกมา หรืออย่างกรณีของกลุ่มเฟมินิสต์ที่เชื่อว่าความรู้สึกของผู้หญิง แยกขาดออกจากความรู้สึกของผู้ชาย ทำให้เชื่อว่า “เพศภาวะผู้หญิง” หลอมรวมเป็น หนึ่งเดียวกับ “เพศสรีระหญิง” ซึ่งหมายถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้หญิงจะดำรงอยู่ใน สัญชาตญาณตามธรรมชาติ และเมื่อผู้หญิงเกิดมาก็จะยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ที่สร้าง “ความเป็นหญิง” ที่สอดคล้องกับสัญชาตญาณตามธรรมชาติ นั้น (นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ 2557: 6) หรือ อย่างกรณีของกลุ่มผู้หญิงข้ามเพศที่เชื่อว่า ตนเกิดมาเป็นหญิงที่ถูกกักขัง อยู่ในร่างชายราวกับว่า “ความเป็นหญิง” เป็นสิ่งจริงแท้ที่มาพร้อมกับการก่อเกิดขึ้น ของชีวิตมนุษย์ แต่จากกรณีศึกษาในงานชิ้นนี้ได้ชี้ให้เห็นว่า “ความเป็นเพศ” หาใช่มี ความเป็น “แก่นแกน” หรือเป็น “ตัวตนที่แท้จริง” ของปัจเจกหรือเป็นเรื่องของปัจเจก ล้วนๆ ไม่ หากแต่ “ความเป็นเพศ” นั้นสัมพันธ์อยู่กับสังคมและมีปฏิสัมพันธ์กับสังคม หรือระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น “ความเป็นหญิง” และ “ความเป็นชาย” จึงเป็นสิ่งที่ถูก “สร้างขึ้น” หรือ “ทำลายลง” และ “เพิ่มขึ้น” หรือ “ลดลง” ได้ อย่างมีพลวัต

ดังนั้นเห็นได้จากกรณีศึกษาที่ การตัดสินใจที่จะเปลี่ยนแปลงร่างกายของกะเทยหลายคนมิได้ เกิดขึ้นจาก “สำนึกความเป็นหญิง” ที่มีอยู่ภายในจิตใจ แต่เกิดขึ้นจากการสัมพันธ์กับ สังคมและคนรอบข้าง ตั้งแต่การที่พยายามจะทำให้อัตลักษณ์ภายนอกของพวกเขา ดู “สวยและเหมือนผู้หญิง” มากกว่าจะปล่อยให้มีความเป็น “ชายปนหญิง” บนเรือนร่าง เนื่องจากสังคมจะให้การยอมรับและชื่นชมกะเทยที่มีรูปร่างหน้าตาที่สวยงามและ เหมือนผู้หญิงมากกว่า หรือ การตัดสินใจไม่ผ่าตัดแปลงเพศ เนื่องจากแพนหนุ่มของ พวกเขาไม่ได้เรียกร้อง หรือ “ไม่แคร์” ว่าเธอจะมีภาวะเพศหญิงหรือไม่ หรือกระทั่ง

“การเพิ่มระดับความเป็นหญิง” ผ่านการเร่อกินและลิตส์อร์โมนให้มีทรวงอกที่ใหญ่โต ในช่วงที่พวกเธอโกธจะเกณฑ์ทหารเนื่องจากไม่อยากต้องไปเป็นทหารเกณฑ์ ก็เป็น สิ่งสะท้อนว่า “ความเป็นหญิง” ที่ถูกประกอบสร้างผ่านร่างกายนั้น ก็ไม่อาจกล่าวได้ว่า เกิดจากแรงกระตุ้นเร้า (Motivation) จากสำนึกภายในจิตใจได้อย่างเต็มปากนัก หากแต่ อาจเกิดขึ้นจากเงื่อนไขภายนอกอื่นๆ อันหลากหลายที่พวกเธอเผชิญอยู่ในสถานการณ์ เฉพาะหน้า หรือ อย่างกรณีของ “กล้วย” ที่สำนึกของความเป็นหญิงลดระดับลงจาก เดิมที่เธอเคยมุ่งมั่นว่าเธอจะต้องแปลงเพศให้กลายเป็น “ผู้หญิงที่สมบูรณ์” ซึ่งถือเป็น ความสำเร็จสูงสุดในชีวิต แต่เมื่อเธอได้มาปฏิสัมพันธ์กับสังคม ได้เรียนรู้ประสบการณ์ เจอในชีวิต ก็ทำให้เธอเปลี่ยนใจ และคิดว่าการแปลงเพศไม่จำเป็นสำหรับเธออีกต่อไป เนื่องจากได้เห็นตัวอย่างจากเพื่อนของเธอที่แปลงมา ซึ่งนี่สะท้อนให้เห็นว่า “สำนึก ความเป็นหญิง” หาใช่สิ่งที่เป็น “แกนแก่น” ที่อยู่มั่นคงถาวร ไม่เปลี่ยนแปลงไม่ แต่ สามารถปรับเปลี่ยนไปได้ตามบริบทของสังคมและการปฏิสัมพันธ์กับสังคม อีกทั้ง ปฏิบัติการในการประกอบสร้าง “ความเป็นหญิง” ในหลากหลายระดับของกะเทย กรณีศึกษาในงานชิ้นนี้ ยังสะท้อนให้เห็นถึงความเป็น “ผู้กระทำการ” (Agency) ที่ ไม่ได้ถูก “โครงสร้าง” (Structure) กำหนดเพียงฝ่ายเดียว หากแต่สะท้อนถึงการเจรจา ตอรองและการมีปฏิสัมพันธ์กันทั้งสองด้านแบบ dialectic เพื่อปรับจุดเผชิญหน้า

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังพบอีกว่าระดับความสวยและความเป็นหญิงที่เพิ่มขึ้นของกะเทย ยังเกี่ยวข้องกับเรื่องของความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างเพศอีกด้วย ดังที่ “กล้วย” บอกว่า “เพราะ(ความสวย)มันเป็นจุดดึงดูดผู้ชาย ต้องการให้คนมอง...” คำพูดนี้ทำให้ ต้องกลับมาทบทวนใหม่ ที่คนทั่วไปมักมองว่า การวิ่งตามความสวยประหนึ่งเป็น การตกหลุมพรางระบอบชายเป็นใหญ่ ในแง่นี้จะเห็นการรื้อสร้างความเป็นวัตถุทาง เพศโดยกะเทย คำพูดของ “กล้วย” สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ชายอาจกลายเป็นวัตถุทางเพศที่ เหลียวมองเรือนร่างอันสวยงามซึ่งกะเทยเป็นผู้สร้างขึ้น ประหนึ่งว่าพวกเธอชุด หลุมพรางเอาไว้แล้ว ในขณะที่เดียวกันมันก็เผยให้เห็นการตอรองความสัมพันธ์เชิง อำนาจ ที่กะเทยมักถูกตีตราว่าเป็นพวกที่บ้าผู้ชาย เลี้ยงผู้ชาย และ สิ้นเนื้อประดาตัวเพราะประเคนเงินทองให้แก่ผู้ชาย ในส่วนต่อไปจะแสดงให้เห็นถึง ความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความสวยและเหมือนผู้หญิงกับความสัมพันธ์เชิง อำนาจระหว่างเพศ

5.5 “ความสวย” ในมิติความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างเพศ

ในบทเพลง “กะเทยชนบท” ทำให้เห็นภาพตัวแทนของความสัมพันธ์ระหว่างกะเทยชนบทกับคนเพศอื่น ฉากที่กะเทยแต่งตัวเพื่อจะออกไปดูหมอลำด้วยเสื้อสายเดี่ยวลายทาง และกระโปรงสั้นสีแดงเปิด ระหว่างทางเดินไปก็ถูกหมาเห่าไล่ เมื่อถึงหน้าเวทีหมอลำกะเทยก็ปรีเข้าไปในกลุ่มที่ผู้ชายกำลังเต้นกันอยู่ พยายามไปกอดคนนั้นที คนนี้ที พลันกะเทยก็ถูกผลักออกจากกลุ่ม ทั้งผู้ชายและผู้หญิงที่กำลังร่าเริงอยู่หน้าฮ้านหมอลำต่างก็แตกสอแยกย้ายกันหนีกะเทย... ตัดไปฉากที่กะเทยพยายามจะเดินเข้าไปทักผู้ชายหล่อซึ่งกำลังนั่งชมมรณมอเตอร์ไซค์อยู่ แต่ปรากฏว่าถูกผู้ชายวิ่งเอาก้อนเข้าไล่ต้อนต้องวิ่งหนีกระเจิดกระเจิงไป

ในโฆษณาสินค้าก๊อกร้านชาวน้ำที่นำผู้ชายรูปร่างอ้วนคามาใส่เสื้อเวยลอยกระโปรงสั้นแต่งหน้าเปื้อนใส่วิกผมสีสะดุดตาและสลับภาพไปมากับภาพผู้หญิงสวย โดยผู้ชายที่มาซื้อสินค้าแสดงสีหน้ายินดีกับการได้เห็นผู้หญิง แต่กลับแสดงอาการงวยและบึ้งตึงกับภาพของกะเทยที่สลับฉากเข้ามาแทนที่ (พลสิทธิ์ แวศักดิ์ 2550: 12) ตัวอย่างสื่อเหล่านี้สะท้อนภาพตัวแทนความสัมพันธ์ระหว่างเพศระหว่างกะเทยกับผู้ชายและผู้หญิง ซึ่งกะเทยอยู่มักถูกจัดให้อยู่ในลำดับความสัมพันธ์ที่ด้อยสุด

เมื่อกะเทยย้ายถิ่นจากชนบทอีสานมาสู่สังคมใหม่ในนิคมอุตสาหกรรม ด้วยเงื่อนไขที่ได้กล่าวไปแล้วก่อนหน้านี้ พวกเธอหลายคนปรับตัว และหลายคนที่สามารถปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์จนมีรูปร่างหน้าตาสวยงาม ความสวยจึงกลายเป็นอำนาจที่นำไปสู่การปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ใหม่ในความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับผู้ชาย และผู้หญิง งานศึกษาของเปรมปรีดา ช่วยทำให้มอง “ความสวยงาม” ของเรือนร่างและหน้าตาในฐานะที่เป็นอำนาจต่อรอง ในบริบทของโรงโม่ ความสวยงามของเรือนร่างถูกหยิบใช้เป็นยุทธศาสตร์ในการสร้างงานและเงิน เปิดพื้นที่ทางสังคมและทำให้มีสถานภาพที่สูงขึ้น ความงามทำให้พวกเธอได้อยู่บนเวที ได้รับการยอมรับและ นำมาซึ่งรายได้จากการถ่ายรูปกับแขกหลังการแสดงบนเวทีสิ้นสุด นอกจากนี้ยังเป็นยุทธศาสตร์อย่างหนึ่งที่ทำให้ฝรั่งท่อมเทพทรัพย์สินเพื่อตอบสนองความอยากรอบครองพวกเธอ (เปรมปรีดา ปราโมช ณ อยุธยา 2546) ในส่วนนี้ พยายามจะทำให้เห็นการสร้างตัวตนใหม่ในความสัมพันธ์ระหว่างเพศที่พวกเธอมิใช่เป็นเพศที่ด้อยอำนาจที่สุดเสมอไป แม้จะปฏิเสธไม่ได้ว่าวุ่นแห่งความรัก ความสัมพันธ์ระหว่างเพศนั้น กะเทยอาจเป็นผู้เจ็บซ้ำ เสียใจ ผู้ถูกทิ้งบ้างซึ่งก็เป็นเรื่องธรรมดาของเรื่องรักๆ ใคร่ๆ ที่ไม่ว่าจะคู่ชาย-หญิง หรือคู่ความสัมพันธ์ของเพศอื่นๆ ก็มีสิทธิ์เกิดขึ้นได้ ในส่วนนี้เป็นความพยายามจะหยิบยกกรณีตัวอย่างบางกรณีเพื่อชี้ให้เห็นว่ากะเทยโค่นล้มภาพลักษณ์ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศที่มักถูกมองในแง่ลบอย่างไร

5.5.1 “ไม่เคยเลี้ยง (เหล่า) ผู้ชาย”

ในสังคมแห่งการบริโภคนิยม สินค้าเพื่อความงามมีมากมายหลายชนิดให้ผู้บริโภคเลือกซื้อเลือกหามาใช้ การบริโภคสินค้าความงามเหล่านี้ทำให้กะเทยสวยและเหมือนผู้หญิงขึ้นได้ “เจเจ” บอกว่า เมื่อก่อนสมัยอยู่ที่บ้านที่ขอนแก่นเธอก็แต่งหน้า แต่งตัวไม่ เป็น “แต่มาอยู่ที่นี่ มาทำงาน มีเงิน “เจเจ” ก็ซื้อแต่งจนเวอร์” เธอทั้งใส่คอนแทก เลนส์ คัดฟัน เขียนคิ้ว ปิดแก้ม ใส่บิกายส์ ใส่ขนตาปลอม กินฮอร์โมนเพื่อให้หน้า เกลี้ยงเกลา หน้าอกขึ้น และไม่มีเส้นเลือดปูดโปนเหมือนผู้ชาย ความสวยทำให้พวก เธอมั่นใจว่าถึงไม่เคยเลี้ยงเหล่าผู้ชาย พวกเธอก็สามารถจะหาผู้ชายได้ในคำคืนนั้น

หลายครั้งที่ความสัมพันธ์ทางเพศแบบนอกกรอบที่เกิดขึ้นมี “เหล่า” หรือ เครื่องดื่มที่มี แอลกอฮอล์ เป็นสื่อกลาง เพราะภาวะของการมีเมามากจะดึงปัจจัยออกจากบริบทปกติ ไปสู่ภาวะขกเว้นบางอย่าง ในห้วงเวลาดังกล่าวคนซึ่งไม่เคยรู้จักกันมาก่อนก็สามารถ สนิทชิดเชื้อกันได้ เพศสัมพันธ์นอกกรอบ/นอกจารีตเกิดขึ้นได้ หลายครั้งที่พบว่า คนงานชายใช้ “ความเมาเหล่า” เป็นข้ออ้างของการมีเพศสัมพันธ์กับกะเทยว่าเป็นเรื่อง บังเอิญ/ผลอไผลเพื่อกลเกลื่อนความอายและการฝ่าฝืนกฎแห่งความสัมพันธ์ (จากคำ บอกเล่าของ “แป้ง”) ดังนั้น เหล้าและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ใน การก่อร่างสร้างความสัมพันธ์ในพื้นที่อย่างผับ จึงน่าสนใจไม่น้อยที่จะวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ของกะเทยกับผู้ชายผ่าน “เหล่า” ด้วย

ผู้เขียนพบว่า วัฒนธรรม “การจิก” ผู้ชายของกะเทยจากชนบทอีสานที่มาทำงาน โรงงานในนิคมฯ นั้น มีความต่างจากวัฒนธรรม “การจิก” ผู้ชายของกะเทยตามเวทีย หอมลำในชนบทอีสาน งานศึกษาของพรเทพ แพรขาว ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างผู้ชายกับกะเทยหน้าฮ้านหอมลำ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างกะเทยกับผู้ชาย ผ่านวัฒนธรรม “เล่นไม้”¹¹ และ “จัดเจ้า”¹² ซึ่งมองความสัมพันธ์แบบนี้เป็นแบบต่าง

¹¹ คำว่า “เล่นไม้” เป็นคำที่กะเทยอีสานใช้เพื่อบ่งบอกว่าตนเองต้องการผู้ชาย ในภาษาอีสานคำว่า “เล่น” หมายถึง วีนและคำว่า “ไม้” หมายถึง ผู้ชาย หรือ อวัยวะเพศผู้ชาย “เล่นไม้” จึงหมายถึง การแสวงหาความสุขทางเพศกับผู้ชาย ซึ่งกะเทยจะเดินหาผู้ชายที่หน้าฮ้านหอมลำ บางคน เรียกกิจกรรมนี้ว่าเซ็กเรตติ้ง คือ การเดินไปรอบๆ ในงานหอมลำเพื่อให้ผู้ชายแวคน ซึ่งจะไปสอดคล้องกับการจัดเจ้าของผู้ว่า ดังนั้น เมื่อกะเทย บอกกับเพื่อนในกลุ่มว่าจะไป “เล่นไม้” ก็จะหมายถึงการออกไปแสวงหาผู้ว่านั่นเอง

¹² ภาษในกลุ่มผู้ว่าจะเรียกกะเทยว่า “เจ้า” คำว่า “เจ้า” ในการรับรู้ของคนอีสานคือ บุคคลที่มีฐานะดี มีเงินมีทอง เมื่อผู้ว่าไปเที่ยวหอมลำ ผู้ว่า จะ เอ่ยถึงกะเทยด้วยคำว่า “ผู้สาว” และ “เจ้า” กิจกรรมของผู้ว่าในงานหอมลำคือ เมื่อการตั้งวงดื่มสุรา ถ้าสุราหมดหรือเงินหมด ผู้ว่าก็จะรู้ว่าต้องไป “จัดเจ้า” โดยเข้าไปหากะเทย ผู้ว่าจะมีวิธีการสืบทอดการจัดเจ้าจากรุ่นสู่รุ่น

ตอบแทน กล่าวคือ กะเทยจะมีความสัมพันธ์กับผู้ชายผ่านการแลกเปลี่ยนด้วยวลีที่ว่า “มันต้องแลก” ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนระหว่างเงินกับเพศสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างเต็มใจ โดยต่างฝ่ายต่างมอบความสุขให้แก่กัน (พรเทพ แพรขาว 2556: 71-81)

แต่สำหรับกะเทยโรงงานในนิคมฯ แล้วพวกเธอจะใช้การสร้างตัวตนความงามเพื่อดึงดูดความสนใจและสร้างความพึงพอใจที่จะทำให้ผู้ชายที่มาเที่ยวในผับหลงใหลอยากได้ตัวเธอ กะเทยจะใช้คำว่า “เกิด” ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่รู้จักกันในกลุ่ม หมายถึง “ได้ผู้ชาย” หรือ “มีผู้ชายมาชอบ/มาจีบหรือไม่” ดังนั้น หัวค่ำในค่ำคืนวันที่จะออกไปเที่ยวผับจะเป็นช่วงเวลาพวกเธอให้ความสำคัญการประชันโฉมตกแต่งร่างกายและหน้าจันทวยเซ็กซี่ เพราะความสวยจะสามารถทำให้เธอ “เป็นต่อ” ในความสัมพันธ์กับผู้ชาย ในค่ำคืนนั้นได้ กะเทยบางคนบอกกับผู้เขียนว่าเวลาไปเที่ยวผับ หากพวกเธออยากได้ผู้ชาย พวกเธอก็จะได้ทุกครั้ง (ยกเว้นแต่ไม่อยากจะ) โดยไม่ต้องเสียเงินเลี้ยงเหล้าพวกเขา “ปาร์ค” บอกว่า...

“หนูไม่ค่อยได้เลี้ยงผู้ชายหรอก ส่วนใหญ่จะสู้กินกับผู้ชาย (หมายถึงไปหลอกกินจากผู้ชาย) กินเหล้ากินไรเจียผู้ชายเลี้ยงเรา เราไม่ได้เลี้ยงผู้ชาย” (สัมภาษณ์ปาร์ค, 4 พฤษภาคม 2556)

เมื่อถามว่าทำไมถึงสามารถไปหลอกกินจากผู้ชายได้ เธอก็บอกว่า “ไม่รู้ เพราะเราสวยรีเปล่า” แล้วเธอก็หัวเราะ นัยนี้จึงหมายความว่าความสวยทำให้พวกเธอมีอำนาจเหนือกว่าผู้ชาย นอกจากนี้ “ฟ้า” ยังบอกว่าเวลาเธอไปเที่ยวหมอลำเธอก็ไม่เคยเลี้ยงเหล้าผู้ชาย

“มีแต่เราไปนั่งกิน แล้วไปเจอเค้ากินเหล้าอยู่ฝั่งโน้น เค้าก็มาจิกเรา...เวลาไปเที่ยวผับเจีย ดึงมาก็ได้ แต่ไม่เคยไปซื้อผู้ชาย ผู้ชายเขากินเหล้าแล้วก็แบบมาคุยกับเราเอง บางทีเราสนใจเค้า เราก็จิกเอาเองเลย อะไรเจีย บางทีเราก็จิก บางทีเค้าก็มาจิกเรา เราก็ไปคุยอะไรเจีย เวลาเขามาเราก็ดึงมาอะไรเจีย” (สัมภาษณ์ฟ้า, 6 พฤษภาคม 2556)

ในแง่นี้อาจมองเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างตัวตนใหม่ที่อิงความสวยแบบผู้หญิงของกะเทยชนบทอีสานกับเรื่องของอำนาจการต่อรองในความสัมพันธ์ทางเพศ ตัวตนในความสัมพันธ์ทางเพศภายในผับ อาจสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามปรับความสัมพันธ์หรือต่อรองความสัมพันธ์ของกะเทยผ่านการสร้างความสวยและ

ความเป็นหญิง ที่สังคมมักจะมองว่ากะเทยต้องเป็นฝ่ายเสียเปรียบ เป็นฝ่ายด้อยอำนาจ เป็นฝ่ายเลี้ยงผู้ชาย ทุ่มเทเงินทอง ภาพเหล่านั้นมักถูกตอบโต้ขึ้นมาทันทีทันควัน เมื่อถูกถามว่า เคยเลี้ยง (เหล้า) ผู้ชายหรือไม่ อย่าง “กล้วย” ก็จะบอกทันทีเลยว่า...

“หนูมีความคิดว่าเวลาเดินไปเนี่ยฉันสวยพอฉันไม่เลี้ยงเธอหรอกวันนั้นไปร้านเกมส์ กล้วยก็ไปคุยเล่นกับพี่คนนึงเนอะที่นี้เพื่อนเค้าก็บอกว่ากล้วยๆ ให้นิวบอกว่าอยากกิน เบียร์ กล้วยก็เลยบอกว่า พี่คะ กล้วยสวยพอคะ กล้วยไม่เลี้ยงผู้ชาย อย่าเข้าใจผิดนะ ” (สัมภาษณ์กล้วย, 18 มีนาคม 2556)

เหตุการณ์เล็กๆ น้อยๆ ในชีวิตประจำวันอย่างการเลี้ยงหรือไม่เลี้ยงเหล้าผู้ชายแต่แฝงฝังด้วยนัยของความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างกะเทยกับผู้ชาย การยืนยันว่าพวกเธอไม่เคยเลี้ยงเหล้าผู้ชายเพื่อแลกกับการมีเพศสัมพันธ์ด้วย แต่กลับกลายเป็นฝ่ายผู้ชายที่ต้องมาตาม “จิก” พวกเธอ เป็นฝ่ายเลี้ยงเหล้า หรือนำเสนอให้กับพวกเธอเอง ซึ่งบางครั้งพวกเธอจะต้องการหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับพวกเธอเองด้วย เป็นการโค่นล้มภาพลักษณ์ที่คนทั่วไปมักเข้าใจกันว่า กะเทยต้องเป็นฝ่ายเสียเปรียบ ด้อยอำนาจกว่าผู้ชาย เลี้ยงผู้ชาย บำเรอผู้ชาย ซึ่งพวกเธอคิดว่าตัวตนความสวยทำให้พวกเธอมีอำนาจต่อรองมากขึ้น

5.5.2 มี “พัชระณี” มาขอบ

ภายใต้กระแสความเป็นสมัยใหม่ พื้นที่นิคมอุตสาหกรรมซึ่งเป็นพื้นที่สังคมสมัยใหม่ที่ผู้คนมากมายหลายตา ต่างประเดประดังกันเข้ามาเพื่อแสวงหาโอกาส อิสระภาพและประสบการณ์ใหม่ๆ ในพื้นที่แห่งนี้บรรทัดฐานทางสังคม ระเบียบทางสังคมหรือมาตรฐานทางศีลธรรมจริยธรรมบางอย่างจึงอาจถูกรื้อสร้างใหม่โดยง่ายดาย สิ่งที่เรียกว่า “ฮู้” หรือ “กิ๊ก” กลายเป็นสิ่งที่พบเห็นกันเป็นเรื่องปกติในพื้นที่โรงงาน สาวโรงงานบางคนที่มีลูกและสามีแล้ว ก็มี “กิ๊ก” ที่ถึงขั้นมีเพศสัมพันธ์กับชายอื่นในโรงงานก็มี หลายคู่ที่ทำงานคนละ โรงงานทำให้เวลาที่จะเจอกันหรืออยู่ด้วยกันนั้น นอกเวลางานเท่านั้น

การอยู่กันคนละ โรงงานหรืออาจจะคนละกะกับแฟนทำให้มีโอกาสที่จะพัฒนาความสัมพันธ์กับคนที่ใกล้ชิดกว่าใน โรงงาน เนื่องจากการทำงานใน โรงงาน คนงานส่วนใหญ่ต้องใช้ชีวิตอยู่ภายในโรงงานวันละไม่ต่ำกว่า 12 ชั่วโมง จึงเป็นไปได้ที่ความ

ใกล้ชิดจะทำให้เกิดการพัฒนาความสัมพันธ์ที่เกินเลกว่าเพื่อน ในระหว่างที่อยู่ในพื้นที่ศึกษาเรื่องเล่าทำนองว่าคนนี้เป็นชู้กับคนนั้น คนนั้นเคยแอบมีอะไรกับคนนี้เป็นเรื่องที่มีคนได้ยินคนงานพูดกันบ่อยครั้ง แต่ที่น่าสนใจคือ หลายครั้งที่พบว่า ผู้ชายซึ่งมีเมียอยู่แล้วแต่แอบมาชอปปอ เป็นกิ๊กกับกะเทยในโรงงาน

ที่ผ่านมามักคิดว่ากะเทยต้องเป็นฝ่ายผิดหวังจากผู้ชายเพราะโดนผู้หญิงแย่งไป ทำให้ในความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กะเทย ผู้หญิงและผู้ชาย กะเทยดูเป็นเพศที่ด้อยอำนาจที่สุด แต่ผู้เขียนขออนุญาตยกตัวอย่างเหตุการณ์บางเหตุการณ์ที่สะท้อนว่ากะเทยไม่ได้เป็นเพศที่ด้อยอำนาจที่สุดในความสัมพันธ์ระหว่างเพศ “มั่ว” คนงานกะเทยจากจังหวัดโคราชบอกกับผู้เขียนว่า...

“(ที่ผ่านมา)กะเทยมันเป็นเพศที่(เคย)ถูกยำยีมาตลอดอะค่ะ ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิง หรือผู้ชาย ก็คือดูถูกเรื่องนี้แหละค่ะ เราก็อยากพิสูจน์ให้เห็นว่าเราก็ทำได้(กะเทยมักถูกดูถูกว่า) แก่ไม่มีใครเอา แก่ไม่มีปัญญาหรือเกียจ ทั้งๆ ที่ (ตอนนี้) กะเทยก็ไม่ได้แพ้ ผู้หญิง เพราะว่ากะเทยสวยกว่าผู้หญิง(ก็มี)เยอะมาก”

ผู้เขียนขอยกตัวอย่างเหตุการณ์ๆ หนึ่งที่สะท้อนให้เห็นว่ากะเทยลุกขึ้นมาโค่นล้มภาพของการเป็นเพศที่ด้อยอำนาจที่สุดในพื้นที่ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กรณีของ “เจเจ” คนงานกะเทยจากจังหวัดขอนแก่นที่แอบคบกับผู้ชายในโรงงานคนหนึ่งซึ่งมีลูกและภรรยาแล้ว “เจเจ” เล่าให้ฟังว่า ชายคนนั้นให้เพื่อนเข้ามาขอเบอร์โทรศัพท์เธอ จากนั้นก็โทรคุยกันระยะหนึ่ง ผู้ชายก็ซื้อของกินมาให้ทุกวัน แล้วก็เที่ยวรับเที่ยวส่งเธอตลอดเวลาอยู่ในโรงงานก็จะไปกินข้าวหรือไปไหนก็มักไปด้วยกันตลอด วันวาเลนไทน์ก็ซื้อดอกไม้มาให้ คนในโรงงานก็รับรู้แล้วก็มักแซวว่าเป็นผัวเมียกัน

จนกระทั่ง ภรรยาของเขารู้ ก็โทรศัพท์มาต่อว่า “เจเจ” ทุกวัน เมื่อฝ่ายชายทราบว่ภรรยาของตนโทรมาด่า “เจเจ” ก็กลับไปตำหนิภรรยาของตน จนเหตุการณ์ดังกล่าวบานปลายถึงขั้นที่สามีภรรยาคู่นี้ทะเลาะและทำร้ายร่างกายกัน “เจเจ” บอกแอบบอกว่า ลึกๆ แล้วเหตุการณ์ดังกล่าวก็ทำให้เธอรู้สึกภาคภูมิใจที่ผู้ชายคนดังกล่าว ยอมทิ้งแฟนผู้หญิงมาอยู่กับเธอ หน้าที่บางครั้งยังเคยให้เงินให้ทองเธอใช้อีกด้วย

“ตอนที่หนู ไม่มีตังค์ แก่ (ผู้ชายที่คบกับเธอ) ก็ให้หนู ใช้อยู่ละ ทีละ 50 ทีละ 100 พอเจบอกไม่มีตังค์ แก่ก็ซื้อของมาให้” (สัมภาษณ์เจเจ, 30 เมษายน 2556)

นอกจากนี้ยังมีกะเทยอีกหลายคนที่เคยมีประสบการณ์ที่ผู้ชายซึ่งมีเมียแล้วมาคิดพันอย่างเช่น “ฟ้า” ก็เคยเล่าให้ฟังว่า ครั้งหนึ่งเคยมีผู้ชายวัยทำงานซึ่งมีเมียแล้วมาชอบเธอ เสนอว่าจะรับเลี้ยงเธอ โดยจะส่งเงินให้ใช้ทุกเดือน จะออกค่าเช่าบ้านให้ อยากได้อะไรก็จะซื้อจะหามาให้ แต่เธอก็ปฏิเสธ เพราะกลัวว่าแฟนของชายผู้นั้นจะจับได้ อีกอย่าง ผู้ชายคนดังกล่าวนี้ก็รู้จักมักคุ้นกับแม่ของเธอด้วย หรืออย่างกรณีของ “เปิ้ล” ก็เป็นกะเทยอีกคนหนึ่ง ที่เคยมีผู้ชายซึ่งมีเมียแล้ว มาชอบเธอ มาขออยู่ด้วยกับเธอ จนกระทั่งเมียของเขาทราบเรื่อง แล้วก็มาดักทำร้าย “เปิ้ล” เธอเล่าให้ฟังว่า

“ส่วนมากมีแต่พวกมีเมียแล้วมาอยู่กับเปิ้ล มาอยู่มากินกับเปิ้ล แล้วเมื่อก่อนก็มาดักทำร้าย ดักตี เปิ้ล เปิ้ลก็(บอกว่า) เราก็บอกแฟนเค้าว่า เราเลิกกันแล้วนะ อะ ไรประมาณนี้ เค้าก็มาอยู่เรื่อยๆ” (สัมภาษณ์เปิ้ล, 19 ธันวาคม 2556)

เรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างเพศของทั้ง “เจเจ” “ฟ้า” และ “เปิ้ล” ได้สะท้อนให้เราเห็นว่าพวกเธอไม่ยอมถูกจัดให้อยู่ในลำดับความสัมพันธ์ระหว่างเพศที่อยู่ลำดับล่างสุด ความสวยและเหมือนผู้หญิงหรือบางครั้งอาจสวยและดูดีกว่าผู้หญิงบางคนด้วยซ้ำไป นั้น อาจนำมาซึ่งอำนาจต่อรองในความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ผู้หญิง กะเทย และผู้ชาย การที่ผู้ชายซึ่งมีเมียเป็นผู้หญิงอยู่แล้ว แต่กลับมาแอบเป็น “กิ๊ก” หรือเป็น “ซู้” หน้าซำยังทุ่มเทเงินทองต่างๆ นานาให้กะเทยจนถึงขั้นเมียรู้เรื่องและเกิดทะเลาะเบาะแว้งทำร้ายร่างกายกันเพราะผู้ชายมาหลงใหลได้ปลื้มกะเทยนั้น เป็นการโค่นล้มภาพลักษณ์ที่กะเทยมักถูกมองและดูถูกเหยียดหยามว่า “แกไม่มีใครเอา แกไม่มีปัญญารอก” เหมือนดังคำพูดที่ “มั่ว” จำมันฝังใจ

5.5.3 แฟนหึง

“เจเจ” เป็นอีกคนหนึ่งที่มีชีวิตความรักที่รักๆ เลิกๆ กับแฟนหนุ่มของเธอมาหลายต่อหลายคนแล้ว และบ่อยครั้งที่เธอเป็นคนบอกเลิก และเป็นฝ่ายไล่แฟนหนุ่มของเธอไป ล่าสุดที่ได้เจอกับ “เจเจ” เธอก็เพิ่งจะเลิกกับแฟนไป แฟนคนที่ว่านี้ ไปเจอกันในผับ ดำเนินชลาในนิคม แฟนของเธอเข้ามาทักทายและขอชนแก้วจากนั้นก็เกี้ยวพาราสีกัน แล้วเขาก็ขออาสามาส่ง “เจเจ” ที่ห้อง และนอนอนค้ำที่ห้องของเธอ หลังจากความสัมพันธ์ในคืนนั้น “เจเจ” และแฟนหนุ่มก็พัฒนาความสัมพันธ์กันต่อมากับกัน เป็นแฟนและย้ายมาอยู่ด้วยกัน แฟนหนุ่มของเธอทำงานในโชว์รูมรถยนต์แห่งหนึ่งซึ่งอยู่ไม่ห่างจากหอพักของ “เจเจ” มากนัก มีอยู่ช่วงหนึ่งที่ “เจเจ” ลาออกจากที่โรงงาน

เดิมและอยู่ในช่วงกำลังหางานใหม่ เธอก็อาศัยแฟนหนุ่มคนนี้หาเลี้ยงเธอ แต่หลังจากนั้นไม่นาน “เจเจ” ก็ได้ทำงานโรงงานแห่งใหม่ ความสัมพันธ์ของ “เจเจ” กับแฟนหนุ่มคนนี้ก็ค่อนข้างลุ่มๆ ดอนๆ ทะเลาะกันบ่อย แฟนหนุ่มของเธอเคยจับได้ว่า “เจเจ” คุยกับชายคนอื่นทางอินเทอร์เน็ต

“วันนั้นเจเจก็เอาโทรศัพท์มันไป(เล่น)เนาะ ไปเล่นวีเซทคุยกับผู้ชาย เจก็ลบทิ้งเนาะมันก็รู้ว่าเจคุยกับใคร พอเจออกไปซื้อกับข้าว ซื้อยากับส้มตำ มาวางไว้ มันก็บอกว่าเมื่อไรจะเลิกร้าน มันก็ถามว่าคุยกับใคร รู้เนาะว่าคุยกับใคร เจมั่นใจว่าเจลบทิ้งหมดแล้วนะ เจก็เดินไปเอาจานหลังห้องมันลุกขึ้นแล้วก็เตะ ทั้งส้มตำ ทั้งยำ เต็มห้องเลย ทั้งกุ้ง ปลาหมึก ปลาข้าว เต็มห้องหมดเลย แล้วก็เกือบตีกัน ” (สัมภาษณ์เจเจ, 30 เมษายน 2556)

ช่วงค่ำของวันหนึ่งเวลาประมาณ 2 ทุ่ม “เจเจ” ทะเลาะกับแฟนหนุ่มของเธอ ในวันนั้น ทะเลาะกันรุนแรงถึงขั้นที่เธอไล่แฟนหนุ่มของเธอออกไปจากห้อง ในคืนนั้นแฟนของเธอขี่รถมอเตอร์ไซด์จากนิคมอมตะซิตี้ กลับบ้านที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งระยะทางประมาณ 80 กิโลเมตร

“ทะเลาะกันที่เอ็มตองสองทุ่ม เจก็บอกว่า อยู่ไม่ได้ก็ไปสิ เจก็บอก เก็บเสื้อผ้ามันไปเลย เมื่อก่อนตอนไม่มีงานเจว่ามันอยู่นะ เพราะว่ามันหาเลี้ยงเจ เจก็ไม่กล้าตำมัน พอมีงานทำมีเงินเจก็ไถมัน แล้วทีนี้ ก็นำสงสารอยู่หรอก มันก็ร้องไห้ ขี่รถมอเตอร์ไซด์กลับฉะเชิงเทราไปเลย ตอน 2 ทุ่มอะ แล้วก็โทรมาบอกว่าถึงบ้านแล้วนะ เจก็บอกว่าขอโทษนะที่ทำไป มันก็บอกว่าอยู่คนเดียวอย่าพาใครเข้าห้องนะ อย่าทำห้องรกนะ เจก็บอกว่า อืมๆ นานๆ มันจะโทรมาที” (สัมภาษณ์เจเจ, 30 เมษายน 2556)

ในช่วงที่แยกกันอยู่กับแฟนหนุ่มคนนี้ คืนหนึ่ง “เจเจ” ไปเที่ยวผับดำนานชลดกับพี่สาว หลังจากผับเลิกเธอก็โทรให้แฟนคนเก่าให้มาคุยเล่นกับเธอที่หอ และไม่คาดคิดว่าจะเกิดเรื่องขึ้น เมื่อแฟนหนุ่มคนปัจจุบันของเธอ แอบกลับมากลางดึกในช่วงที่ “เจเจ” กำลังอยู่ด้วยกันสองต่อสองกับแฟนเก่าที่หอพักของเธอ...

“เจก็ไปเที่ยวดำนานชลดกับพี่สาว เจก็โทรหาแฟนเก่ามา ให้มาเล่นด้วยหน่อยตอนตีสอง ทีนี้เจก็รู้ว่ามันจะมาตอนกลางคืนตอนตีสามตีสี่ เจก็นอนเล่นกับแฟน(เก่า) ไม่มีอะไรกันหรอก ก็นอนเล่นเกมสกัน ปิดไฟในห้อง แล้วนอนเล่นโทรศัพท์กัน เจก็ได้ยินเสียงรถ มันเห็นรถไอ้บอส (แฟนเก่า) มันก็ตรงขึ้นมาเลยมาเคาะประตู มันก็บอกว่า

ตัวเปิดห้อง พอเปิดได้เท่านั้นแหละ มันมาชกไอ้บอส ชกเอา สองสามรอบ เจ็กก็มาห้าม มาดึงไปตรงนี้ มันก็มาตบเจ ตบดี ปากแตกหน้าช้ำ มันก็หึง... ดีไอ้บอสเสร็จแล้วก็ตาม ไปตีไอ้ บอสถึงคอนโคอีกนะ แล้วก็ทุบรถเค้าด้วย” (สัมภาษณ์เจาะ, 30 เมษายน 2556)

จากตัวคนที่เคยถูกปฏิเสธในความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กลับถูกกะเทยพลิกกลับจน กลายเป็นผู้ที่ “เป็นต่อ” ในเกมส์แห่งความรักและความสัมพันธ์ทางเพศ ด้วยการทำให้ ตัวเธอกลายเป็น “ของรักของหวง” จนถึงขั้นที่ทำให้ผู้ชายต้องตีแย่งชิงในตัวเธอได้ จากปรากฏการณ์ที่ “เจเจ” เป็นฝ่ายไล่แฟนหนุ่มของเธอออกจากห้องไปโดยไม่ใยดี ตอนที่ทะเลาะมีปากเสียงกัน เหตุการณ์ที่แฟนหนุ่มของเธอหึงหวงที่ “เจเจ” คุยกับชาย อื่นในอินเทอร์เน็ตและเหตุการณ์ที่มีการชกต่อยกันระหว่างแฟนหนุ่มคนปัจจุบันกับ แฟนเก่าที่มานอนค้างกับเธอจนบานปลายใหญ่โตเพราะความหึงหวงอาจจะท่อนให้ เห็นถึงความเป็นต่อในความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ชาย

5.5.4 การใช้ชีวิตคู่ที่ไม่ได้เสียเปรียบผู้ชาย

ที่ผ่านมาเรามักได้ยินได้ฟังว่าในความสัมพันธ์ระหว่างกะเทยกับผู้ชายนั้น กะเทยมัก ต้องเป็นฝ่ายเลี้ยงดูปรนเปรอผู้ชาย อย่างงานศึกษาของพลสิทธิ์ แว่วศักดิ์ ก็ชี้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกะเทยกับผู้ชายนั้นกะเทยมีอำนาจต่อรองกับผู้ชายน้อยมาก กะเทยจะต้องเป็นฝ่ายเสนอ เป็นฝ่ายหาผู้ชาย เป็นฝ่ายที่ต้องเลี้ยงดูหรือให้เงินผู้ชาย ยิ่ง เป็นกะเทยบ้านนอกซึ่งหน้าตา ทรวดทรงองค์เธอไม่เหมือนผู้หญิงด้วยแล้ว อำนาจ ต่อรองกับผู้ชายยังมีน้อยลงไปอีก (พลสิทธิ์ แว่วศักดิ์, 2550) ซึ่งเรื่องกลัวผู้ชายจะ หลอกเสียจนสิ้นเนื้อประดาตัวนี้เป็นความเป็นห่วงกังวลอันดับต้นๆ ของพ่อแม่ที่มีต่อ พวกเธอเวลาที่ย้ายไปอยู่ไกลบ้าน “ป๊อป” บอกว่า...

“เค้ากลัวเราโดนเค้า(ผู้ชาย)หลอกมากกว่า แบบมีแฟนแล้วแฟนจะหลอกเอาเงิน อะไร ประมาณนี้ พี่สาวเค้าจะเตือนเราตลอด” (สัมภาษณ์ป๊อป, 1 กรกฎาคม 2555)

หรืออย่างกรณีของ “เจเจ” ที่มีเรื่องผู้ชายในโรงงานมาชอบ จนกระทั่งอยู่มาวันหนึ่ง “เจ เจ” และผู้ชายที่มาชอบเธอ “ออกโอ” (ไม่ทำโอที) มาด้วยกัน เขาพา “เจเจ” ไปที่หอ และสุดท้ายก็ได้มีเพศสัมพันธ์กัน จากนั้นเขาก็มาส่ง “เจเจ” ที่หอ และซื้อเบียร์มานั่ง กิน เมื่อพี่สาวของเธอกลับมาถึงแล้วเห็นขวดเบียร์ หลังจากนั้นพี่สาวก็โทรไปเล่า

ให้ที่บ้านของ “เจเจ” ฟัง ทำให้พ่อของ “เจเจ” โทรมาคือว่า “เจเจ” และบอกว่าจะมารับเธอกลับไปอยู่บ้าน เธอเล่าว่า

“อยู่กับพี่ได้ประมาณ 3-4 เดือน ก็มีเรื่องเกี่ยวกับผู้ชาย มีเรื่องจู้จี้กัน มีผู้ชายอยู่โรงงานเดียวกันมาชอบ แต่พี่เจไม่ชอบมันกลัวมันมาหลอกเอาดังเจ พูดบอกเจทุกวันๆ เจก็ร้องไห้ เจก็ส่งสารพี่เจ...เพราะเรื่องนี้แหละ พี่เจโทรไปฟ้องแม่ แม่เค้าบอกว่าจะมารับกลับเพราะเจทำเรื่องเสียหาย เค้ากลัวว่าจะมีคนมาหลอก” (สัมภาษณ์เจเจ, 30 เมษายน 2556)

กรณีของ “กลัว” ที่ทางบ้านก็เป็นห่วงกังวลในความเป็นกะเทยว่าเธอจะทุ่มเทเงินทองและถูกผู้ชายหลอก จนเสียใจและคิดฆ่าตัวตาย เธอบอกว่า

“(พ่อแม่เค้า) กลัว(เรา) โดนผู้ชายหลอก เหมือนแบบเราไม่มีตั้งค้ออะไรให้เค้าหลอกหรือ แต่แบบกลัวเค้าทำให้เราเสียใจ แล้วคิดฆ่าตัวตายอะไรเงี้ย กลัวจะคิดมาก ฆ่าตัวตาย สาวประเภทสองเป็นเพศที่ต้องการความรัก แล้วก็ทำทุกอย่างได้ ให้เค้ามารักเรา แม้กระทั่งยอมเลี้ยงเค้า ส่วนมากจะเป็นแบบนั้น พ่อแม่เค้าก็คิดว่าส่วนมากมันจะเป็นแบบนั้น เพราะว่าสังคมส่วนใหญ่จะเป็นแบบนี้ เค้าก็จะพูดไว้ก่อน พูดตลอดเวลาคุยกันพูดเรื่องแฟนให้ฟัง เค้าก็จะบอกว่าระวังนะ ไม่ต้องไป ทุ่มเทมาก เราไม่ใช่ผู้หญิงแท้ พูดประมาณนี้” (สัมภาษณ์กลัว, 18 มีนาคม 2556)

ในส่วนนี้ผู้เขียนเพียงจะหยิบยกตัวอย่างบางกรณีในพื้นที่ศึกษาเพื่อให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างกะเทยกับผู้ชายนั้น กะเทยอาจไม่ได้เป็นฝ่ายเสียเปรียบเสมอไป การสร้างตัวตนใหม่ที่อ้างอิงความสวยและความเป็นหญิงได้สำเร็จนั้นบางครั้งก็นำไปสู่การปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างผู้ชายและกะเทยด้วยเช่นกัน

ในสังคมโรงงานความสัมพันธ์ทางเพศแบบนอกระเบียบกฎเกณฑ์สังคมอย่างพฤติกรรมรักเพศเดียวกันระหว่างกะเทยและผู้ชายดูจะไม่ใช่ว่าเรื่องที่เกิดขึ้นที่ผิดแปลกอะไรนัก เช่นว่าผู้ชายที่เคยผ่านการมีภรรยาแล้ว ก็มามีความสัมพันธ์กับกะเทย มาอยู่กินกันที่สามีภรรยา กับกะเทย หรือผู้ชายที่กำลังมีภรรยา อยู่ด้วยกันกับภรรยา แต่ก็แอบมามีความสัมพันธ์ทางเพศกับกะเทยก็มีให้เห็นกันอยู่

ความสัมพันธ์ดังกล่าวได้รื้อถอนและท้าทายความเข้าใจที่มักคิดว่าผู้ชายเกิดมาเพื่ออยู่กับผู้หญิงเสมอ เพราะธรรมชาติสร้างสรรค์ให้อวัยวะเพศชายและเพศหญิงใช้เพื่อการ

สืบพันธุ์ สังคมก็สั่งสอนมาตลอดว่าหากเกิดมาเป็น “ชายจริง” “หญิงแท้” ก็ต้องสัมพันธ์กับคนต่างเพศ แต่ปรากฏการณ์ในสังคมนิคมอุตสาหกรรม อาจทำให้ต้องหันกลับมาคิดถึงเรื่องของความรัก ความสัมพันธ์ อารมณ์ และความปรารถนาทางเพศใหม่ กะเทยหลายคนยืนยันว่าแฟนของเธอเป็น “ชายแท้” ซึ่งเคยมีเมียเป็นผู้หญิงมาก่อน ที่น่าสนใจก็คือ ผู้ชายหลายคน มีความสัมพันธ์กับกะเทยในแบบที่ไม่ได้คาดหวังว่ากะเทยต้องมีร่างเป็นหญิง โดยสมบูรณ์แบบ เหมือนดังที่ได้กล่าวไปก่อนหน้านี้แล้วว่า ผู้ชายหลายคนมิได้คาดหวังว่ากะเทยที่เป็นคู่รักของตนจะต้องแปลงเพศ แต่สามารถมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักได้ บางราย อย่างเช่น กรณีแฟนของ “แจ็กเกอร์” ซึ่งเคยมีเมียผู้หญิงมาก่อนแล้วและได้คบกับ “แจ็กเกอร์” มาเป็นระยะเวลาถึง 4 ปี ก็ไม่ได้สนใจหรือเรียกร้องให้ “แจ็กเกอร์” ต้องไปผ่าตัดเสริมหน้าอกทำนมหรือแปลงเพศ บางครั้งยังบอกกับ “แจ็กเกอร์” ด้วยซ้ำไปว่าเมื่อไรจะหยุดกินยาคุม เนื่องจากเขาเห็นว่า “แจ็กเกอร์” กินแล้วมีอาการเหนื่อย และอ่อนล้าง่าย

ล่าสุด “แจ็กเกอร์” บอกว่าเธอแยกกันอยู่กับแฟนมาเป็นเวลา 1 เดือนแล้ว แต่แฟนของเธอก็ยังโทรมาหาทุกวัน ซึ่งเธอจะไม่รับโทรศัพท์จนกระทั่งวันหนึ่งที่อดใจไม่ไหว จึงรับโทรศัพท์และกลับมาคุยกันอีก จนกระทั่งทุกวันนี้ แฟนของเธอก็ไปมาหาสู่กันเหมือนเดิมอีกครั้ง เธอบอกว่า เธอให้ออกาสแฟนของเธอไปหาเมียผู้หญิงแล้ว แต่เขาก็ไม่ยอมไป และบอกว่าตัดใจจากเธอไม่ได้ เนื่องจากเธอดีกับเขามาก

กรณีชายโสดที่มีความสัมพันธ์กับกะเทยอย่างเปิดเผยอีกก็อย่างเช่น “ฟ้า” “ปาร์ค” และ “เปิ้ล” ซึ่งแชร์ค่าเช่ากันเช่าบ้านทาวเฮาส์ 2 ชั้นอยู่ โดยทั้ง 3 คน และอยู่ร่วมกันเป็นคู่กับแฟนหนุ่มของพวกเขา “ปาร์ค” “ฟ้า” และ “เปิ้ล” พักอาศัยอยู่ร่วมกันในบ้านทาวเฮาส์ 2 ชั้นซึ่งเป็นบ้านเช่าที่เช่าเดือนละ 4,000 บาท ในบ้านมี 2 ห้องอยู่บนชั้น 2 และห้องโถงด้านล่าง ทั้ง 2 คน อยู่กับแฟนเป็นคู่ “ปาร์ค” และ “ฟ้า” อยู่กับแฟนคนละห้องด้านบน ส่วน “เปิ้ล” และแฟนอยู่ด้วยกันด้านล่าง

“ปาร์ค” อยู่กับแฟนคนปัจจุบันซึ่งเขาอายุ 26 ปี เป็นคนจังหวัดชลบุรี ทำงานอยู่คนละโรงงานกับ “ปาร์ค” กับแฟนคนนี้ “ปาร์ค” ไปเจอคนที่ผับชื่อ “ตำนานชล” “ปาร์ค” บอกว่าเขาเป็นฝ่ายที่มาจีบเธอก่อนและก็เริ่มคบกันมาตั้งแต่เมื่อตอนช่วงปีใหม่ของปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2556) แต่เพิ่งจะย้ายมาอยู่ด้วยกันประมาณ 3-4 เดือนที่ผ่านมา การคบกันของ “ปาร์ค” กับแฟนนั้น พ่อแม่ฝ่ายแฟนก็รับรู้ว่าเขาคบและอาศัยอยู่กับเธอ แม่ของ

เขายังเคยบอกให้ชวน “ปาร์ค” ไปเที่ยวเล่นที่บ้านก็ได้ ตอนที่ผู้เขียนไปเที่ยวหา “ปาร์ค” ที่บ้านนั้น ก็ได้พบกับแฟนของเธอ เธอบอกกับผู้เขียนว่าเธอเป็นแฟนคนแรก ของเขาที่เป็นกะเทย เพราะก่อนหน้านี้ เขามีเมียเป็นผู้หญิง ส่วนเรื่องการใช้นั้น เมื่อก่อนจะเอาเงินมารวมกัน เขาจะเอาเงินเดือนที่ได้มาให้ “ปาร์ค” เก็บ แต่ภายหลังมี เรื่องทะเลาะกัน เนื่องจาก “ปาร์ค” เป็นคนใช้เงินเก่ง จึงแยกกันใช้ ต่างคนต่างเก็บ

“เปิ้ล” ก็พักอาศัยอยู่กับแฟนซึ่งทำงานอยู่โรงงานเดียวกับเธอ เรื่องการใช้จ่ายเงินคู่ของ “เปิ้ล” นั้น ต่างคนต่างใช้ ใช้เงินคนละครึ่งเป๊ะกัน แต่เนื่องจากทางบ้านของ “เปิ้ล” พ่อ แม่มีอาชีพทำนา และมีฐานะค่อนข้างลำบาก “เปิ้ล” จะส่งเงินให้ทางบ้านเดือนละ 3,000 บาท ทุกเดือน และมีภาระผ่อนรถมอเตอร์ไซด์อีกเดือนละ 2,500 บาท ดังนั้นเมื่อ เงินในส่วน of “เปิ้ล” ไม่พอใช้แฟนของเธอก็จะหยิบยื่นให้คราวละ 2-3 พันบาท เธอ บอกว่า...

“เรื่องเงินต่างคนต่างใช้ แต่ถ้าไม่พอเค้าก็ให้ ส่วนใหญ่เราจะไม่พอ เอาไปซื้อของใช้ บ้าง...เค้าได้เงินเดือนเท่าเราแหละ แต่เค้าไม่ได้ค่อยส่ง (เงินให้) ทางบ้านเดือนหนึ่งก็จะ ขอลจากเค้า 2-3 พัน เค้าไม่ว่าเค้าให้ตลอด” (สัมภาษณ์เปิ้ล, 19 ธันวาคม 2556)

“ฟ้า” อยู่กับแฟนหนุ่มซึ่งเป็นคนกาญจนบุรี อายุ 27 ปี เท่ากันเธอ แฟนคนนี้เป็นเธอเจอ กัน ใน “เฟสบุ๊ก” คุยกัน ใน “เฟสบุ๊ก” ก่อนระยะหนึ่ง หลังจากนั้นก็เลิกเบอร์กันและเขาก็ โทรมาคูกับฟ้า คุยไปคุยมาก็ตกลงเป็นแฟนกัน ปัจจุบันย้ายมาอยู่ด้วยกันแล้ว “ฟ้า” เคยไปบ้านพ่อแม่ของแฟนหนุ่มที่กาญจนบุรีแล้ว และทางบ้านของแฟนก็รับได้ที่ถูก ชายมีแฟนเป็นกะเทย

ปัจจุบัน “ฟ้า” กับแฟนทำงานอยู่คนละโรงงานกัน เมื่อเงินเดือนออกก็จะเอาเงินมา รวมกัน แล้วใช้ด้วยกัน เธอบอกว่า “แฟนก็คิงของเรา เราก็คิงของแฟน... เอาเงินมา รวมกระเป๋าเดียวกัน” หมายถึงว่าเวลาที่เงินแฟนไม่พอ ก็คิงของฟ้าไปใช้ และเวลาที่ เงินในส่วน of ฟ้าไม่พอ ก็คิงของแฟนมาใช้ นอกจากนี้ “ฟ้า” พูดไปถึงเรื่อง “การผูกมือ ผูกแขน” เธอบอกว่า...

“ถ้าไม่เลิกกัน (ก่อน) ก็ (จะ) กลับไปที่บ้านหนูนี้แหละ ไปผูกมือผูกแขน...แต่ (เค้า) ต้องหาเงิน ไปผูกมือผูกแขนเอง 5 หมื่น” (สัมภาษณ์ฟ้า, 6 พฤษภาคม 2556)

“กล้วย” เจอกับแฟนหนุ่มของเธอผ่านทางอินเทอร์เน็ตด้วยโปรแกรม “แคมฟรอกซ์” (Camfrog) ตอนที่คุยกันทางอินเทอร์เน็ต แฟนของ “กล้วย” ยังทำงานอยู่ที่จังหวัด นครราชสีมา เมื่อคุยกันได้ระยะหนึ่งแฟนหนุ่มของเธอก็ลาออกจากงานที่เดิม แล้วลง มาสมัครทำงานโรงงานในนิคมอมตะซิตี้ เพื่อจะได้มาอยู่กับ “กล้วย” ในช่วงที่คบกัน “กล้วย” จะส่งเงินกลับบ้านมากเป็นพิเศษ คือ ประมาณเดือนละ 6,000-7,000 บาท เนื่องจากเธอจะเอาเงินเดือนในส่วนของเธอส่งให้ทางบ้าน แล้วใช้เงินของแฟนหนุ่ม ซึ่ง “กล้วย” จะเป็นคนถือบัตรเอทีเอ็มและเป็นผู้บริหารจัดการเงินทั้งหมด เธอบอกว่า ตอนที่คบกันเธอส่งเงินกลับบ้านได้มากเป็นพิเศษเพราะว่า...

“ก็แฟนหาคำให้ใช้ เราก็เอาตังค์ส่งทางบ้าน แล้วก็ใช้กับแฟน ก็เอทีเอ็มอยู่กับกล้วย แล้วกล้วยก็เป็นคนบริหารเงิน แต่กล้วยก็บอกกับเค้าแหละ ว่ากล้วยจะเอาส่งกลับบ้าน แค่นี้ แค่นี้ เอาเงินมารวมกัน แล้วก็ใช้” (สัมภาษณ์กล้วย, 18 มีนาคม 2556)

แต่ทว่าก็คบกันได้แค่ปีเศษๆ ล่าสุดในช่วงที่ผู้เขียนได้มีโอกาสไปเยี่ยมหากกล้วยที่หอ เธอเพิ่งจะเลิกกับแฟนหนุ่มคนนี้ได้ยังไม่ถึงอาทิตย์ เธอบอกว่าที่ต้องเลิกกันเนื่องจากทัศนคติไม่ตรงกัน ซึ่งที่ผ่านมามีทะเลาะกันบ่อยครั้ง พยายามปรับเข้าหากันแล้ว แต่ก็ไม่สำเร็จ เคยมีครั้งหนึ่งที่ทะเลาะกันจน “กล้วย” ไล่แฟนหนุ่มของเธอไป แต่เขาก็ไม่ยอมไป อ้อนวอนขออยู่ต่อกระทั่งกราบเท้า “กล้วย” เขาก็ยอมทำ จนในที่สุด “กล้วย” จึงโทรศัพท์ให้ทางบ้านเขามารับตัวไป เพราะทั้งทางบ้านของแฟนหนุ่มและทางบ้านของ กล้วยต่างก็รู้เรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง “กล้วย” กับแฟนหนุ่มทุกอย่าง ทางบ้านของ แฟนหนุ่ม และทางครอบครัวของ “กล้วย” ก็คุยตกลงกัน แต่ในครั้งนั้นเกลี้ยกรอกไม่ได้ “กล้วย” จึงยอมคบกับแฟนหนุ่มต่อไปและพยายามปรับตัวเข้าหากัน แต่ก็ปรากฏว่ายัง ทะเลาะกันอยู่เนืองๆ ครั้งนี้ “กล้วย” จึงตัดสินใจเลิกกับแฟนหนุ่มอย่างเด็ดขาด การ บอกเลิกครั้งนั้นก็ทำให้แฟนหนุ่มของเธอถึงกับร้องไห้ ร้องไห้ให้ จากนั้นเขาก็ไปพักอยู่ กับพี่สาวในอีกนิคมฯ หนึ่ง แต่กระนั้นแฟนหนุ่มของเธอก็ยังส่งเงินให้ “กล้วย” เดือนละประมาณ 3,000 บาททุกเดือน โดยทำข้อตกลงกันว่า เขาจะขอมาเที่ยวหากกล้วย ได้ ในช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์

“มีครั้งหนึ่งมั้ง ไล่แล้วเค้าไม่ยอมไป เค้าก็ยอมกราบเท้ากล้วยนะ เลิกกันไปอย่างเงี้ยเค้าก็ ยังอยากจะให้ตังค์ เค้าก็รู้ว่า (เรา) ไม่พอใช้อยู่แล้ว เค้าก็เลยตกลงว่าเค้าจะให้กล้วยเดือน ละ 3 พัน แลกกับว่าเค้ามาหากกล้วยได้เงี้ย เสาร์อาทิตย์” (สัมภาษณ์กล้วย, 18 มีนาคม 2556)

แม้จะเลิกกันและแยกกันอยู่ แต่แฟนของ “กล้วย” ก็ยังส่งเงินให้ใช้และมาเที่ยวหาอยู่บ่อยครั้ง เพราะยังตัดใจจากกล้วยไม่ได้ ครั้งหนึ่งในช่วงที่ยังคบกับ “กล้วย” เคยมีผู้หญิงในโรงงานมาชอบแฟนของเธอ เมื่อ “กล้วย” รู้เรื่องจึงโทรไปเคลียร์ แต่สุดท้ายเขาก็เลือก “กล้วย” อย่างไรก็ตามเธอบอกว่าไม่มีวันจะกลับมาอยู่ด้วยกันอีก เนื่องจากนิสัยทัศนคติเข้ากันไม่ได้ แต่ก็เปิดโอกาสให้คบ และพูดคุยกันได้ห่างๆ

“มันอยู่ด้วยกันไม่ได้อะ กล้วยว่านะ นิสัยเค้า กับนิสัยกล้วยมันต่างกัน มุมมองชีวิตคู่มันไม่เหมือนกัน กล้วยมองอย่างหนึ่ง เค้ามองอีกอย่างหนึ่ง เค้าเป็นชายแท้ เคยมีแฟนเป็นผู้หญิงมาก่อน แฟนกะเทยมีกล้วยเป็นคนแรก ทุกวันนี้เค้าก็ (ส่ง) ไลน์มาตลอด เมื่อวานเค้าก็มาที่เอ็ม กล้วยบอกไปแล้วว่าอยู่ด้วยกันไม่ได้ ยังไงกล้วยก็ไม่กลับมาคืนดี แต่ถ้าจะคบ จะคุยต่อก็ได้ กล้วยก็ให้โอกาส ให้โอกาสในการคบต่ออยู่ แต่ว่าให้มาอยู่ด้วยกันเหมือนเดิม ชาตินี้ทั้งชาติกล้วยก็ไม่เอา มันไม่สบายใจทั้งคู่” (สัมภาษณ์กล้วย, 18 มีนาคม 2556)

“มี้ว” ผู้ที่ทุ่มเทกับการเปลี่ยนแปลงตัวเองจากกะเทย “หน้าบ้านๆ” ด้วยการใช้ยาสารพัดชนิดเพื่อสร้างความงามและความเป็นหญิง และกำลังมีโครงการที่จะผ่าตัดเสริมทรวงอกในเร็วๆ นี้ เธอเสริมเติมแต่งความงามเสียจนปัจจุบันเธอสวยแซ่กซะ ถ้าสุดมีหนุ่มธนาคารมาชอบเธอ และส่งเงินส่งทองให้เธอใช้ และพาเธอไปกินไปเที่ยวตามที่ต่างๆ

เรื่องราวความรัก ความสัมพันธ์ของ “มี้ว” “กล้วย” “ฟ้า” “ปาร์ค” และ “เปิ้ล” อาจทำให้ต้องมาคิดทบทวนใหม่ที่คนทั่วไปมักมองว่ากะเทยจะเป็นฝ่ายที่ถูกผู้ชายหลอกเสียจนสิ้นเนื้อประดาตัว เหมือนดังคำพูดของผู้เป็นพ่อเป็นแม่ของบรรดาคนงานกะเทยที่สะท้อนถึงความเป็นห่วงกังวลว่า... “เค้ากลัวเราโดนเค้าหลอกมากกว่า แบบมีแฟนแล้วแฟนจะหลอกเอาเงิน” หรืออย่างกรณี “เจเจ” ที่ว่า “พี่เจไม่ชอบมันกล้วยมันมาหลอกเอาตังค์เจ” และ กรณีของ “กล้วย” ที่พ่อแม่เป็นห่วงว่า... “กล้วย (เรา) โดนผู้ชายหลอก เหมือนแบบเราไม่มีตังค์อะไรให้เค้าหลอกหรอก แต่แบบกล้วยเค้าทำให้เราเสียใจ แล้วคิดฆ่าตัวตายอะไรเงี้ย กล้วยจะคิดมาก ฆ่าตัวตาย” เหตุการณ์ข้างต้นอย่างเช่นเรื่องของคนที่ผู้ชายซึ่งเป็นแฟนหนุ่มกลับเป็นฝ่ายที่ต้องจูนเงินทองให้กับกะเทย ช่วยหรือสร้างความคิดใหม่ที่เคยมองว่ากะเทยต้องเป็นฝ่ายเสียเปรียบอยู่ร่ำไป ในความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ชาย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า สำหรับกะเทยชนบทอีสานความสวยและความเหมือนผู้หญิงอาจเป็นเสมือนอำนาจต่อรองที่นำไปสู่การปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างเพศ กรณีตัวอย่างในพื้นที่ที่ยกมานั้นเป็นเพียงความพยายามที่จะแสดงให้เห็นว่าพวกเธอไม่ได้ยอมถูกจัดให้อยู่ในความสัมพันธ์ที่ด้อยกว่าในความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างเพศเรื่อยไป อย่างไรก็ตาม กรณีที่ยกตัวอย่างที่กล่าวมานี้ ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นกะเทยที่ประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ให้มีลักษณะที่สวยและเหมือนผู้หญิงได้ แต่ผู้เขียนไม่มีข้อมูลเพียงพอที่จะทำให้เห็นว่าในส่วนของกะเทยอีกส่วนหนึ่งที่อาจไม่ประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ พวกเธอปรับเปลี่ยนหรือจัดการกับความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างเพศอย่างไร ซึ่งอาจจะต้องศึกษาต่อไปในอนาคต

5.6 สรุป

ชุดความคิดบางอย่างที่ให้คุณค่าและยอมรับอัตลักษณ์กะเทยที่มีลักษณะที่ “สวยและเหมือนผู้หญิง” มากกว่ากะเทยที่มีอัตลักษณ์กำกวม หรือมีลักษณะที่มี “ความเป็นชายปนหญิง” กำลังอยู่บนเงื่อนไขนำไปสู่การพยายามจัดการกับอัตลักษณ์เพื่อให้มีคุณลักษณะที่ “สวยแบบผู้หญิง” เพราะในขณะเดียวกัน กะเทยที่มีลักษณะกำกวมก็มักถูกทำให้กลายเป็นตัวตลกขบขัน ซึ่งนับว่าเป็น “ความรุนแรง” รูปแบบหนึ่งที่กระทำต่อคนข้ามเพศเพียงแต่คนในสังคมไม่ค่อยตระหนักว่ามันคือ “ความรุนแรง” การพยายามสร้างอัตลักษณ์ที่อิงกับความเป็นหญิงและสวยแบบผู้หญิงจึงเป็นการสร้างคุณค่าให้กับตัวตนของกะเทย เพื่อให้ได้รับ “การยอมรับ” จากสังคม

การอพยพย้ายถิ่นเข้ามาทำงานโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมก่อให้เกิดเงื่อนไขที่เอื้อต่อการสร้างตัวตนใหม่ของกะเทยชนบทอีสาน ชีวิตทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ชีวิตทางเศรษฐกิจที่งานโรงงานทำให้พวกเธอมีรายได้ประจำ อีกทั้งองค์ประกอบของความเป็นเมือง (Urban Setting) ที่เอื้ออำนวยต่อการบริโภคความทันสมัย ล้วนเป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดการสร้างและปรับเปลี่ยนตัวตนของพวกเธอ โดยนำเอา “ความเป็นหญิง” และ “ความสวยแบบผู้หญิง” มาประกอบสร้างตัวตนใหม่

การสร้าง “ความเป็นหญิง” และ “ความสวยแบบผู้หญิง” เกี่ยวข้องกับเรื่องของการจัดการกับร่างกาย ซึ่งมักถูกมองว่าเป็นเพราะวาทกรรมรักต่างเพศและบริโภคนิยมที่ครอบงำบางการให้กะเทยต้องกระทำต่อเนื้อตัวร่างกายของพวกเธอเพื่อเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นผู้หญิงที่สมบูรณ์ แต่จากข้อมูลการศึกษาชีวิตของกะเทยชนบทอีสานที่อพยพย้ายถิ่นเข้ามาทำงานโรงงานพบว่า พวกเธอเชื่อว่าจะถูกครอบงำ บงการอย่างเบ็ดเสร็จในการจัดการกับร่างกาย ในชีวิตความเป็นจริงพวกเธอต้องเผชิญกับ

เงื่อนไขหลายประการที่ทำให้การบริโภคเพื่อเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ไปสู่ “ความเป็นหญิง” มีความแตกต่างหลายระดับ โดยพวกเขาได้มีการตีความ เลือกรับและปรับใช้ โดยทำความเข้าใจกับ “ความเป็นหญิง” และหิบบิ๊ม “ความเป็นหญิง” (เฉพาะบางส่วน) มาประกอบสร้างตัวตนในหลายๆ ลักษณะ และหลายระดับ ซึ่งบางคนความเป็นหญิงอาจหมายถึงการปรุงแต่งร่างกายภายนอกเพียงชั่วคราวชั่วคราวโดยไม่คิดจะเปลี่ยนแปลงร่างกายแต่อย่างใด บางคนปรับเปลี่ยนร่างกายเพียงบางส่วน บางคนให้ความสำคัญกับจิตแบบหญิง ในขณะที่บางคนต้องการจะเปลี่ยนแปลงร่างกายให้มีเครื่องเพศแบบหญิงอย่างสมบูรณ์ กระทั่งจากชนบทอีสานที่ย้ายเข้ามาทำงานในนิคมฯ สร้างตัวตนผ่านพื้นที่บริโภคความงาม โดยการหิบบิ๊มเอาเรื่องความสวยและความเป็นหญิงมาประกอบสร้างตัวตนใหม่ตามเงื่อนไขของแต่ละบุคคลอย่างตระหนักรู้

จากกรณีศึกษาในงานชิ้นนี้ช่วยให้เห็นว่า “ความเป็นหญิง” มิใช่สัญญาสัญญานหรือตัวตนที่เป็นแก่นแกนของปัจเจก แต่เป็นกฎระเบียบเรื่องความเป็นเพศหรือรหัสหมายทางเพศบางอย่างที่สังคมสร้างขึ้น ดังนั้น การแสดงออกซึ่งความเป็นหญิงของกะเทยจึงมิใช่สำนึกแห่งตัวตนที่แท้จริงที่มีมาแต่กำเนิดแต่อย่างใด หากแต่เป็นสิ่งที่สัมพันธ์อยู่กับสังคมที่พวกเขาดำรงชีวิตอยู่อย่างแยกไม่ออกและไม่ได้มีความเป็นอิสระไปจากอำนาจของบรรทัดฐานทางเพศในสังคม ดังนั้น ยิงนำเอา “ความเป็นหญิง” มาประกอบสร้างตัวตนเข้มข้นมากเท่าไร ก็ยิ่งเป็นการผลิตซ้ำโครงสร้างของกฎระเบียบทางเพศแบบรักต่างเพศมากเท่านั้น

แต่อย่างไรก็ดี ผู้เขียนยังพบว่าในบางกรณี ความสวยและความเป็นหญิงหรือความเหมือนผู้หญิงก็นำมาซึ่งอำนาจต่อรองในความสัมพันธ์ระหว่างเพศ เราจึงไม่อาจสามารถมองกะเทยในภาพลักษณ์เดิมๆ ที่คนทั่วไปมักคิดว่า พวกเขาเป็นเพศที่ถูกกระทำ (Passive) เป็นเพศที่ด้อยอำนาจ (Subordinate) เสียเปรียบในความสัมพันธ์ระหว่างเพศเสมอไป ข้อมูลในพื้นที่ศึกษาได้สะท้อนให้เห็นได้ชัดว่าในด้านหนึ่ง “ความสวยและเหมือนผู้หญิง” ทำให้พวกเขาสามารถลุกขึ้นมาโค่นล้มภาพลักษณ์เดิมๆ เหล่านั้น เรื่องเล่าจากปากกะเทยชนบทอีสานที่ผู้เขียนสัมภาษณ์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่พวกเขาไล่แฟนหนุ่มออกไปจากชีวิตความรัก การเป็นฝ่ายบอกเลิกเสียจนกระทั่งแฟนหนุ่มร้องไห้และกราบเท้าเธอ การที่ผู้ชายซึ่งมีเมียเป็นผู้หญิงอยู่แล้วแต่มาหลงใหลติดพันจนทำให้ผัวเมียต้องทะเลาะตบตีกัน หรือ กระทั่งการกลายเป็น “ของรักของหวง” ที่ทำให้ผู้ชายถึงขั้นต่อตีแย่งชิงพวกเขา การที่แฟนหนุ่มของพวกเขาต่างหากที่ต้องเป็นจนเจ้อ นำเงินทองมาให้พวกเขาใช้ หาใช่ว่าพวกเขาถูกลอกเลาเสียจนสิ้นเนื้อประดาตัว เรื่องราวเหล่านี้สะท้อนให้เห็นการปรับความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างเพศในขณะเดียวกันก็เป็นการประกาศศักดิ์ศรีของความเป็นกะเทยให้รับรู้ได้ว่า พวกเขาไม่ได้ด้อยหรือเป็นรองคนเพศอื่นอยู่ร่ำไป